

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 14/št. 142
maj-junij 2018

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Andrej Blatnik, Dragica Haramija, Mirt Komel, Maja Megla, Vladimir P. Štefanec, Orlando Uršič, Renata Zamida

buklaplus

Med kresnikovo deseterico tokrat kar pet avtorjev iz založbe Litera:

**Sarival Sosič, Štefan Kardoš, Anja Mugerli,
Nataša Sukič in Florjan Lipuš**

Tokrat predstavljamo več kot 160 novih knjig. Naslednja Bukla izide 4. julija 2018.

Roman enega vodilnih sodobnih avtorjev fantastijske književnosti.

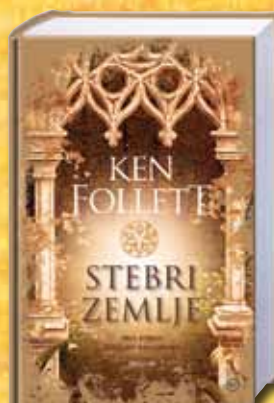
Mračni in srhljivi psihološki triler avtorice uspešnice *Dekle na vlaku*.

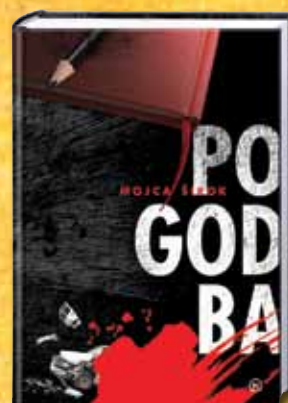
Čutna romanca o ponosu in pozešenju, spletkah in ljubezni.

Nova obešenjaškohumorna zgodba priljubljenega Paasilinne.

2. del trilogije Kingsbridge: o usodah v primežu vojne in kuge.

Slovenska mafajska kriminalka, ki se lahko meri z najboljšimi.

...ker gro... signala za pomoč v sil...
...ja ni od...
...je, tako...
...pterji...
...nega ro...
...nikar...
...ki se...
...am, naj...
...morsko...
...ma se...
...misterij, vicnu je...
...nel...
...na za pomoč v sil...
...televizijske...
...plamen...
...nestrečo...
...m...
...ivo-zelen...
...ga...
...mrtvih ali umiraj...
...boene razsežnosti, ne č...
...ene povezave ne vidimo z d...
...šepoviod so. Večina jih sam...
...katera iz različnih vzrok...
...v naših temačnih n...
...tegensko arterijo...
...den se telo u...
...sled, m...
...o se dviga...
...ni bruhanje ga kot o...
...ni hišami...
...er potopi...
...ke utone...
...er gre za...
...oddala...
...kaj se...
...obolje...
...ne povezav...
...ne delo na vrtu...
...epovsod, kaj govori novina...
...ve vem, za koliko ča...
...odprtostjo in lahkoto...
...strobin vred...
...erte je na...
...streina, h...
...meso, nato...
...so...
...svetu...
...televizijs...
...aveat kot...
...najo nobe...
...yke, pa tudi...
...Niljez jih ni...
...as in iz...
...o svoje ži...
...le in si raz...

Ni pravega poletja brez dobre knjige

Ganljivi roman Johna Greena
o ljubezni in moči
prijateljstva.

Nadaljevanje prvega
dnevnika nabritega
upokojenca.

3 za 2

Ob nakupu dveh knjig iz akcije
Poletno branje si tretjo
– žepnico iz posebnega izbora –
izberite

BREZPLAČNO

V knjigarnah Mladinske knjige
in na www.emka.si

NATAŠA SUKIČ

BAZEN

Litera, 2017, t. v., 173 str., 24,90 €, JAK

Zdi se, da življenje devetnajstletne protagonistke, ki s svoje perspektive podaja celotno zgodbo, poganjata kaos, zmeda in večno iskanje: iskanje lastne identitete, notranjega pa tudi zunanje miru. In tega v svojem domu nima že od otroških let: oče je njihovo družino kar naprej zapuščal ter se potem vedno znova skesano vračal, dokler ni nekega dne dokončno spakiral kovčkov in za vedno odšel. Mama po seriji živčnih zlomov zbolji za akutno psihozo in njena hči lahko le nemočno spremlja njena razpoloženska nihanja. Mlado dekle ob vsem tem vrtincu čustev, v katerem nenehno lebdi, išče svojo pravo bit – tudi v obliki eksperimentiranja v lezbični ljubezni. Voda spominov, ki vrejo iz njenega bazena in za katero se zdi, da jo bo nekoč pogoltnila, je še hladnejša in neprijetnejša ob preizkušnjah, ki jih doživlja in čuti skupaj s prijateljicama in jih nakazuje prijateljčina nezazehelena nosečnost, nesprejetost družbe ter večno iskanje ljubezni ... Sukičeva tudi tokrat navdušuje s skrbno izdelano pripovedjo, stkanom iz različnih fragmentov, ki bralcu omogočajo intenzivnejše (ob)čutenje protagonistkinega bazena življenja. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

VESNA LEMAIC

DOBRODOŠLI

Cankarjeva založba, 2018, t. v., 148 str., 22,98 €, JAK

Pisateljica Vesna Lemaic (1981) je ena tistih avtoric, ki svojo literaturo ne le piše, ampak jo tudi živi. Je izrazito družbenokritična, strastna aktivistka in borka za pravice manjšin ter udeleženka vseh pomembnih protestov v zadnjih letih (gibanje 150 ali BojZa, Tovarna Rog, protesti proti žici). Svojo pisateljsko pot je začela leta 2008 z zelo odmevnim in večkrat nagrajenim kratkoproznim prvencem *Popularne zgodbe*, sledila sta romana *Odlagališče* in *Kokoška in ptiči*, po nekajletnem premoru pa se ponovno vrača z zbirko kratkih in zelo kratkih zgodb, deloma avtobiografskih, z osrednjimi protagonistami begunci in turisti. Med enim in drugimi prehaja prvoosebna pripovedovalka, ki se pojavlja v več »vlogah«: kot aktivistka, prostovoljka v azilnem domu, turistka, ki lahko le nemočno opazuje spreminjanje starega obmorskega mesta, kamor zahaja že od otroštva, zdaj preplavljenega z množico turistov in kot odraščajoče dekle/ženska. Vesna Lemaic piše o njih med nami, o nas med njimi, o nas in njih samih, piše z zavedanjem, da smo ljudje takšni in drugačni, zato ne idealizira in ne olepšuje in piše z željo po (boljšem) medsebojnem spoznavanju in večji strpnosti. > KRISTINA SLUGA

UROŠ ZUPAN

ENE IN DRUGI

LUD Literatura, 2018, t. v., 140 str., 19 €

Pesnik in esejist Uroš Zupan, avtor mnogih del o pisanju knjig, njihovem branju in poslušanju glasbe, se v svoji najnovejši, fragmentarno zastavljeni esejistični knjigi posveča branju in knjigam, ki so ga osebno formirale. To počne z izpisom nabora pesmi, ki so ga zaznamovale, s pogledovanjem na svojo polico z najljubšimi knjigami, od Durelovega *Aleksandrijskega kvarteta* prek Eggersovega *Srca paražočega dela neizmerne globine* do Vovkovih *Garazh*, opozarja na avtorje, ki so nanj naredili vtis, vzporeja njihovo prvenstveno branje v različnih jezikih, s pomočjo česar izrisuje tako svojo kot tudi narodovo kulturno zgodovino itn. Spominja se krajev, kjer je bral določene knjige, preskakuje med glasbo, ki se ga je najbolj dotaknila, in poezijo, ki ga je »zadela«, s tem pa izpiše morda najbolj intimno knjigo do zdaj. Gre namreč za delo, ki je po eni strani vpogled v pesnikov mentalni svet in njegov odnos do knjig in branja nasploh, obenem pa je to tudi svojevrstna hvalnica literaturi, ki ji je zapisal svoje ustvarjalno življenje. > SAMO RUGELJ

DAVID BEDRAČ

UBIJALCI ČASA

Pivec, zbirka Branje. Proza, 2017, m. v., 139 str., 18,90 €, JAK

Bedrač je vsestranski literarni ustvarjalec, ki v proznem prvencu *Ubijalci časa*, knjigi kratkih zgodb oziroma grotesk, kot jih poimenuje založba, oriše čas, ki ga živimo, skozi prizmo najrazličnejših bizarnosti. Osredotoča se na like, ki tako ali drugače klonajo pod pritiskom dobe, ki jih obdaja, in se njihova nit izteče v nadrealistični utrinek, v iracionalno dogodivščino, ki je toliko psihološka kot tudi materialna. To so točke preloma, ko začnejo stvari iti še globlje navzdol, bodisi za protagonista bodisi za bralke oziroma bralce. Nekaj zgodb je povezanih z literaturo, ki jo Bedrač demistificira, še preden se ima priložnost vzpostaviti kot mit (*Zmagovalka*, *Koža*), druge so prostorsko bolj »običajne« (*Nočni nakupovalci*, ki govorijo o skrivanju v trgovskem središču), mnoge pa govorijo o nasilju (*Zamuda*) ali erotičnem samopoškodovanju (*Sončeva britev*). In tu se nabor sodobnih odklonov šele dobro začne. > ŽIGA VALETIČ

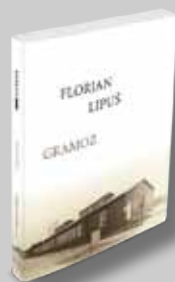

Foto: Borut Peterlin

Vladimir P. Štefanec

pridušajo nad krivičnimi trianonskimi mejami, veliko vlagajo v »svoja« izgubljena ozemlja, tudi ta, ki so danes del naše države, vse več ljudi živi v negotovih gmotnih razmerah in so dovzetni za vsakovrstna strašenja ter za na videz preproste in učinkovite, a v bistvu totalitarne in pogubne rešitve. Ob tem pa se sodobne tehnologije ne kažejo kot del rešitve, ampak kot del zaostritve problemov ... In zelo zanimivo se mi zdi, da ljudje vsega tega ne opazijo ali vsaj ne dojemajo kot grožnje. Tako je danes in tako je bilo v tridesetih letih. Ljudje so večinoma živeli relativno brezbržno, se vse do zadnjega počutili varne. Bil sem presenečen, ko sem v stari turistični brošuri prebral (tudi to sem vključil v roman), da so po priključitvi Avstrije k nacistični Nemčiji v enem naših zdravilišč začeli veselo ponujati izlete v bližnji nemški rajh, ob tem pa verjetno niso niti pomislili, da bodo novi sosede že kmalu prišli na »izlet« k nam. Množično in dobro oboroženi ... Zdi se neverjetno, a očitno je res, da se človeštvo iz izkušenj prejšnjih generacij ne zmore učiti.

Bukla: Za romaneskne like so značilne specifične in pretanjeno izdelane psihološke slike. Koliko se vam zdi, da so osebe v romanu zaznamovane z okoljem (ne gre za najnižje razrede, živijo v času hitrega tehnološkega razvoja in nepredvidljive prihodnosti) in koliko vendarle zaživijo tudi mimo tega?

Štefanec: Osebe so z različnimi vplivi zaznamovane v različni meri. Nekatere bolj z okoljem, druge bolj z družinsko preteklostjo, usodo, kar velja na primer za nosilni lik romana. Okolje je provincialno, nekako arhetipsko slovensko, to omejitve občutijo vse osebe, se pa z njo soočajo na različne načine, iščejo različne načine preživetja, pobegov, tudi s pomočjo fotografije. Ti pobegi jim uspevajo bolj ali manj, kakor komu, teže pa je ubežati različnim osebnim in družinskim določenostim, a nosilni lik se sooči tudi s temi, se poskuša tako osvoboditi ...

Bukla: Do zdaj ste pisali tako leposlovne romane kakor tudi kratko prozo, detektivske romane, mladinsko književnost, obenem pa ste tudi avtor velikega števila strokovnih in poljudnostrokovnih besedil. Se v tem trenutku lotete česa novega? Česa?

Štefanec: Načelno pri meni ves čas kaj nastaja, načrti in projekti so v različnih fazah dodelanosti, kot nekakšni bolj ali manj natovorjeni vagoni stojijo razpostavljeni na »ranžirni postaji«, in ko pride pravi čas, jih nevidna lokomotiva potisne na prvi tir, kjer jih vzamem v dokončno obdelavo, uresničim. A o konkretnih prihodnjih načrtih nikoli ne govorim. Zdi se mi, da to ne bi bilo dobro za karmo.

MIRT KOMEL MEDSOČJE

detektivski roman

Skrivnostna Soška dolina, staroverci in obredne maske, mrtva lepotica na razklani lipi sredi vasi. Novinar Erik in detektivka Dante sta na sledi morilcu v napetem detektivskem romanu, ki se spogleduje tudi z žanri trilerja, psihološkega in filozofskega romana.

»Potrebna je velika subtilnost, da bi razpredli gosto mrežo laži in prevar in doznali, kdo se je koga dotaknil.«

Mladen Dolar

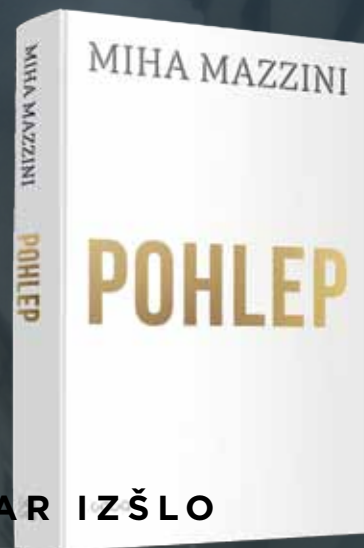
Trda vezava, 350 str., 24.90 EUR

MIHA MAZZINI POHLEP

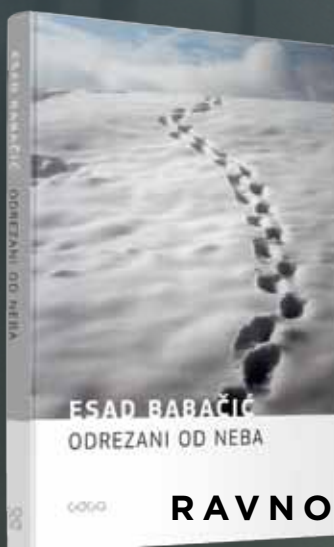
kratka proza

Nova zbirka mojstra kratke proze odpira vprašanje motivov slehernika v svetu, kjer naše delo vse bolj prevzemajo stroji.

Trda vezava, 150 str., 19.90 EUR

RAVNOKAR IZŠLO

ESAD BABAČIĆ ODREZANI OD NEBA

poezija
spremna beseda: Igor Divjak

Tople, melanholične pesmi, ki so preproste samo na prvi ošvrk. Včasih že enovrstičnica skriva cel roman: »Ritem spi na tirih.«

Trda vezava, 80 str., 15.90 EUR

RAVNOKAR IZŠLO

Knjige lahko naročite na www.goga.si ali po telefonu 07 393 08 01 ali kupite v vseh boljše založenih knjigarnah.

GOGA

www.goga.si

Foto: osební arhiv

Mirt Komel

Sama menim, da se tudi v *Medsočju*, včasih celo bolj subtilno, čuti pomen dotika ...

Komel: Hm, lepo opaženo, še zlasti zato, ker sem se ravno s tem romanom hotel nekako oddaljiti od dotika, ki je bil poprej, v *Pianistu*, pravzaprav osrednji protagonist romana, ki je poskušal govoriti o glasbi na glasben način. Ampak saj bi moral vedeti, da se mu ne bom uspel ogniti, kajti, kaj je pravzaprav detekcija indecev drugega kot iskanje sledi dotikov? Pa naj gre za prstne odtise, ki jih puščajo za seboj osumljenci, za ljubezenske poljube z žrtvijo ali za sam akt umora. Kako boš pa koga ubil brez dotika? In, sovisno, kako boš moralca razkril če ne prek tega, da slediš sledem, ki jih je pustil za seboj s svojimi dotiki? Dotik pa je tudi še vedno trdovratno središče mojega raziskovalnega dela, s sodelavci ravnomo zaključujemo dvoletni projekt *Jezik dotika: lingvistični vidiki v haptičnih študijah*, ki ga je financirala Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (dovolite mi, da jim naredim malo reklame, da bodo ljudje videli, da financirajo tudi resno raziskovanje).

Bukla: Čeprav gre za detektivsko zgodbo, ki prebivalce Medsočja šokira in spre ter postavi na nasprotni strani, si ne morem kaj, da ne potegnem vzporednic s kroničnim stanjem med Slovenci, ki smo venomer deljeni na leve in desne ...

Komel: Drži, od razklane lipe in razklanega Medsočja je samo en korak do razklane Slovenije in razklanih Slovencev. Ampak prvi in poglaviti razkol teče znotraj nas samih. Od tod, vsaj kolikor gre za *Medsočje*, forma dnevniških zapisov. Detektivka, konec koncev, pomeni tudi voajeristično pogledovanje, s pomočjo avtoritete detektivske izkaznice, v privatna razmerja med ljudmi, ki poganjajo vse tisto, čemur se reče javno življenje. Ni ga javnega brez privatnega motiva, in obratno, vse, kar se zdi kar najbolj privatno, je vselej že kontaminirano, tako rekoč, z javnimi zadevami. Mislim, da je v tem pogledu detektivski žanr eden izmed najbolj perverznejših in obenem političnih žanrov, kar jih obstaja. Pa tudi najbolj demokratičnih, če smo že pri političnih vprašanjih: bralec mora imeti iste možnosti kot detektiv, da razkrinka moralca še pred koncem romana, in avtor, pisatelj, mu mora to enakost omogočiti.

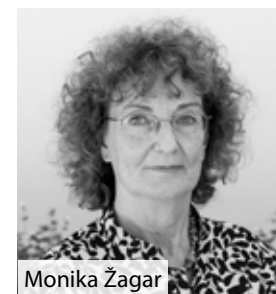
Bukla: In še za konec: lahko pričakujemo še kakšna nadaljevanja, se boste še kdaj vrnil v Medsočje? Kakšni drugi plani za prihodnost, ki nam jih lahko zaupate?

Komel: Morda čez 25 let res ponovno obiščem Medsočje, neka polideja o nekakšnem *prequelu* se mi poraja v glavi, že odkar sem zaključil s pisanjem, pa ne vem točno, ali je to melanholija ali nostalgija po *Medsočju*. No, v vmesnem času sem se že lotil novega romana, ki ni niti detektivka niti nobeno drugo žanrsko pisanje, pač pa joyceovski poskus igranja z mejami tako imenovane realnosti in imenovane tako slovensčine hkrati: *Akiles*.

MONIKA ŽAGAR

KOŠČEK ČOKOLADE V PASJI DLAKI

Mladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2018, pt. v., 177 str., 24,99 €

Monika Žagar

Občuteno in tudi pretresljivo, po drugi strani pa niti najmanj solzavo – takšno je pisanje Monike Žagar v njenem najnovejšem romanu, ki se dotika za številne še vedno precej občutljive tematike posvojitve. Glavna pripovedovalka Paula skozi svojo prizmo občutenj in dogajanj bralcu podaja zgodbo o posvojitvi ruske deklice Jelene: ta je stara štiri leta, ko sta jo Paula in njen mož Markus, oba visoko akademsko izobražena človeka, prišla iz Ottawe posvojiti v ruski Kaliningrad. Podala sta se na dolgo in trnovo pot posvojitve, ki se v resnici niti najmanj ne konča s trenutkom, ko par dobi tako zelenega otroka. Nasprotno, tudi bralec lahko skozi odlično podano in izrisano pripoved romana začuti vse bolečine, srečo, strahove in hrepenenje tako Paule in njenega moža kot Jelene, ki se počasi prilagaja novemu okolju in novim staršem. Pisateljica zna izvrstno ubesediti vse tisto, kar pogosto ostane med njimi neizrečeno zaradi različnih (okoljskih, jezikovnih in čustvenih) preprek, pa vendar bralec zlahka najde v drobcih izrisane in ubesedenega vse tisto več, kar daje čar temu delu. Tako kot drobni, nešteto krat stolpljeni košček čokolade, ves prežet z belo dlako družinskega štirinožca, Jelene ne predstavlja le koščka sladkarije, ampak varnost, pripadnost in zagotovilo, da bo končno vse, kot mora biti. Izvrstno branje, ki poleg bralnega užitka prinaša tudi dragoceni pogled na problematiko sveta sestavljenih družin. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

EVA PACHER

JEBOPISI

Kratke erotične zgodbe

ilustracije: Adam Macher
Primus, zbirka Avtorji,
2018, m. v., 142 str., 24 €

Pisateljica Eva Pacher, ki je pred trinajstimi leti napisala erotično-pornografski znanstvenofantastični roman *Čudoviti klon*, se je v novi knjigi kratkih zgodb končno razgalila. Iz sence psevdonima je prišla Barbara Pešut, avtorica uspešne avtobiografije *Prvi polčas*, v mladosti pa klaviristka in spremljevalna vokalistka v pop-rock zasedbi U'redu, kjer je nastopala skupaj z bodočim možem Robertom alias Magnificom. Tokrat ji je z ilustracijami pomagal Adam Macher, kar je še en psevdonim; gre za slovenskega striparja, ki ga slog seveda hitro izda, zato si drznimo navesti, da je to Zoran Smiljanić, ki podobnih risarij verjetno ni ustvarjal vse od *Hardfuckersov*, prek katerih je ob koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja odsliskaval perverzno politično dogajanje v regiji. *Jebopisi* so izpisani kot prostodušne erotične zgodbe, kakršne so cvetele in bile tudi komercialno uspešne pred nekaj desetletji, medtem ko se danes žanr vrača v veliko bolj kastrirani in psihološko perverzni različici z uspešnicami tipa *Petdeset odenkov* ... Eva Pacher je avtorica stare šole, ki gre vendarle dlje od navadne žgečkljivosti in jo zanimajo vsi mogoči sokovi življenja. Lepo izprijene zgodbe človeka ne pustijo ravnodušnega, umeščene pa so na različne konce sveta, nekatere celo v prihodnost. > ŽIGA VALETIČ

PRIMUS
izbrane knjige

Poletno
branje

v spletni
knjigarni
izbranih knjig

www.primus.si

DOMAČA POEZIJA

PETRA KOLMANČIČ

TRETJA OSEBA DVOJINE

Pivec, zbirka Branje. Poezija, 2017, pt. v., 96 str., 19,80 €, JAK

Od odmevne zbirke *P(l)ast za p(l)astjo*, nagrajene z Veronikino nagrado, so minila štiri leta, pred nami je nova avtoričina zbirka, v kateri ostaja zasidrana v intimnem svetu, le da je zdaj bolj kot Ona in On v središču Ona. Ženska, ki stopa v dialog z drugimi in s sabo, da bi osmislila svojo identiteto. Vse bolj samozavestna ženska, ki *si polaga račune za nazaj in za naprej*. Ženska, ki je sicer mati in žena, in v tem pogledu neskončno *zvesta*, a si mora za to, da bi zvestobo ohranila, vzeti del svobode. Ženska, ki je spoznala, da je življenje le *navigiranje* med preteklostjo in sedanjostjo in da je mogoče: »/.../ *biti tu, kjer si, in še neke povsem drugje, / biti to, kar si, in še nekaj za povrh, /.../*« Petra Kolmančič je iz zbirke v zbirko boljša, njen pesniški jezik ni več nenadzorovan in zato pogosto pretiran izliv čustev, ampak »obrzdan« in premišljen. Stalnica ostajajo podobe noči, (bajeslovnih) živali, prvinskega sveta, ki ima v sebi nekaj čarovniškega, in nakazujejo, da je življenje še vedno (tudi) igra Erosa in Tanatosa. > KRISTINA SLUGA

SMILJAN TROBIŠ

TANČINE; Pesnitve

ilustracije: Jože Kumer

Spes, 2018, t. v., 72 str., 20 €

Trobišu verska tematika ni nepoznana, napisal je že več knjig meditacij, prav tako so religiozni premisleki že večkrat našli pot v njegovo poezijo. A zdi se, da pričujoča zbirka vendarle gre še korak dlje. Vse pesnitve *Tančin* so tako ali drugače posvečene Bogu oz. božjemu in temu primeren je tudi razvoj pesniškega jezika. Slednji namreč postaja vedno jasnejši, dostopen, manj je pesniških figur, medtem ko tisto neizrekljivo, poetično najdemo predvsem v goli vsebini knjige, ki odslikava težko doumljivost metafizičnega in nenehno zaustavljenost pred podajanjem čistega odgovora. Hvalnice? Gotovo, a ne brez elementa kontemplacije. > ALJAŽ KRIVEC

TONE DODLEK

KRALJESTVO KIČA

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier. Poezija, 2018, m. v., 78 str., 15 €

Tudi nova zbirka pesnika, pisatelja, esejista in aforista Tonea Dodleka je izrazito družbenokritična in angažirana. Gre za pogled obstranca, ki je zaradi svoje neprilagojenosti in nepripadnosti, pogosto nerazumljen in osamljen, hkrati pa zmožen videti »prek roba«. Vendar pogled »prek« nikakor ni le črnogled, ampak tudi duhovit in ironičen. Iz celote izstopa cikel kratkih pesmi, naslovljen *Coprnije*, najbrž bi jim lahko rekli tudi *fajferizmi* (po Dodlekovu), niz srečevanj pojmovnih antonimov (Dan in Noč), oseb itd., npr.: »Srečali sta se *Pozaba in Obljuba*. / »Kje hodiš?« *vpraša Obljuba*. / »Pišem spomine,« *odgovori Pozaba*. / »Je s teboj vse v redu?« *vpraša Obljuba*.« > KRISTINA SLUGA

BOJAN SEDMAK

MRAKEN ALI BITJE PONOČI

Litera, zbirka Piramida, 2018, t. v., 103 str., 21 €, JAK

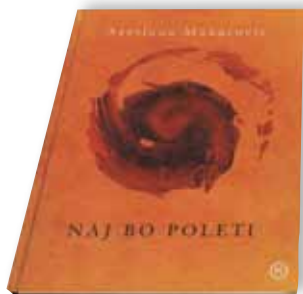
Zadnja zbirka mariborskega pesnika in kantavtorja je prava enigma. Najprej se sprašujemo, kdo ali kaj sploh je mraken/Mraken, to zmuzljivo bitje (je sploh bitje?), o katerem izvemo: »Ni le izmislek kakšnih / možgan, nanje je pač prisesan, / kot so kapice na fantiče; se ve, / koga vzamejo, / ko prišumljajo / sapice.« in še, da nima lastne glave, pa je vendar milijardeglavi, je nekaj, kar te hipoma oplazi, posesa in izvrže med kvarke vsenaokrog. No, slednje daje tudi slutiti, v kakšnem svetu se gibamo. občutek imamo, da se noč nikoli ne konča, da nam je mesto nekako znano, a hkrati je strahotno tuje, grozljivo v svoji mračnosti in zadušljivosti, vseeno pa vemo, da smo takšni stvarnosti (če ni morda že tu) vse bliže. Stvarnosti, v kateri človek in stroj/umetna inteligenca ne samo sobivata, ampak se vse bolj stapljata. Stvarnosti, polni *zaslonkarjev*, ki živijo *za, pred in med zasloni*, a oddaljeni od dotika in stvarnosti, kjer so žvižgači dokončno utišani. > KRISTINA SLUGA

SVETLANA MAKAROVIČ

NAJ BO POLETI

Mladinska knjiga, 2018, t. v., 72 str., 17,99 €

Na videz nenavadna pesničina odločitev za formo haikujev je takšna samo na prvi pogled. Ne gre le za to, da se jim je v zadnjem času posvetila že večkrat, temveč tudi za to, da zasedejo logično mesto v opusu, ki ga zaznamuje spogledovanje z (lokalnimi) pesniškimi tradicijami. Kje se tokrat skriva Svetlanin podpis? Gotovo v jeziku, ki ga lahko označimo kot zanjo značilnega, še bolj pa v ostrih, radikalnih zasukih, ki jih ponujajo tretji verzi vsakega haikuja. Ti pred nami upesnjujejo cinizem življenja, trenutnega družbenega stanja in tu pa tam celo povsem konkretnih dogodkov (denimo tovarna Magna), ki jih lahko spremljamo v medijih. Svetlani Makarovič uspe slediti klasičnim zapovedim forme in jim dodati svojo noto. Pesnim tako ne gre očitati pretirane splošnosti, zmoti pa lahko občutek, da je kaka od njih bila v pesničinem opusu že ubesedena ali da se je drži nekoliko konservativna patina. > ALJAŽ KRIVEC

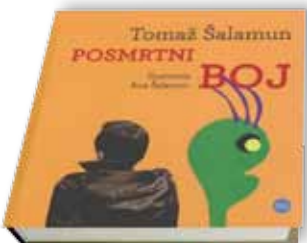

JANEZ BERNIK, JOŽE SNOJ, MILČEK KOMELJ

PRAZNIKI V POTEZI IN BESEDI

Celjska Mohorjeva družba,
2018, t. v., 52 str., 27,50 €

Sila tanka, vendar estetsko izdelana knjiga ozkega visokega formata vsebuje delo treh umetnikov: slikarja Janeza Bernika, pesnika Jožeta Snoja in umetnostnega zgodovinarja Milčka Komelja. Gre za deset pesmi/slik/zapisov o slikah, ki se navezujejo na krščanske praznike, prvič pa so izhajali v lokalnem oznanilu ljubljanske cerkve v Trnovem, v kateri je tedanji župnik Janez Pogačnik izpeljal svojevrstno modernizacijo in ob različnih priložnostih k sodelovanju vabil umetnike, ki niso bili strogo vezani na sakralno umetnost. K sodelovanju je povabil večstranskega likovnika Janeza Bernika, izbrane slike pa so nato spremljali umetnostnozgodovinski zapisi Komelja in Snojeve pesmi, posvečene Bogu in Božjemu. Vse skupaj je zdaj ohranjeno v lični knjigi. > ŽIGA VALETIČ

TOMAŽ ŠALAMUN

POSMRTNI BOJ

ilustracije: Ana Šalamun

Miš, 2018, t. v., 120 str., 29,95 €, JAK

Šalamuna poznamo kot enega največjih slovenskih pesnikov, marsikomu pa ni znano, da je pred leti nekaj malega ustvaril tudi za otroke, in sicer tri slikanice, v katerih je njegove igrive otroške pesmi s pisanimi kolaži dopolnila njegova hčerka, ilustratorica Ana Šalamun. Ustvarjalne moči sta združila tudi v tej zbirki, namenjeni odraslim bralcem. V njej so zbrani večinoma enovrstični utrinki, ki so nastali v zadnjem obdobju pesnikovega življenja, kljub temu pa ostajajo igrivi, duhoviti, pogosto hermetični, skratka šalamunovski. Vse te prvine je v svojih barvitih fotokolažih ujela tudi Ana Šalamun, zato zbirka ni le Anin hommage očetu ali dvogovor očeta in hčerke, ampak tudi umetnika in umetnice, združenih v *pred-* in *posmrtnem boju*. > KRISTINA SLUGA

MILJANA CUNTA

SVETLOBA OD ZUNAJ

Mladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2018, pt. v., 90 str., 22,98 €, JAK

Priznam, ta pesniška zbirka me je spravljala v svojevrstno zagato. Zdelo se mi je, kakor da bi sledil verzu za verzom, končno pa mi je cela pesem nekako spolzela med prsti in v meni se je prebudil občutek, da je neujemljiva. Zatrditi, da je težava bodisi v meni bodisi v pesniški zbirki, bi bilo predrzno, saj gre v resnici za veliko vprašanje, ki ne terja odgovora, temveč kvečjemu razmislek. Gotovo pa je to, da je *Svetloba od zunaj* temu času nekako neprimerna, kar je vselej obenem dobro in slabo in že zato vredno branja. Zdi se, da se pesnica obrača k nekakšnemu tradicionalnemu poslanstvu lirike, ki naj s samo sebi lastno logiko postavlja vprašanja, ki jih ne gre niti opisati mimo nje same. Nekakšna vrnitev, ponoven sestop ali pa morda napredek(?) k čisti liriki. > ALJAŽ KRIVEC

čutna moč nove poezije rupi kaur

pomisli na rože
naučile te bodo
da morajo tudi ljudje
oveneti
in pasti
da lahko spet zacvetijo
pravi rupi
v novi pesniški zbirki
sonce in njeno cvetje

RUPI KAUR

SONCE IN NJENO CVETJE

prevod: Frida Črmelj

Mladinska knjiga,
2018, m. v., 256 str., 22,98 €

Rupī
Kaur

Bi bile pesmi in modrostni stihi kanadsko-indijske pesnice Rupī Kaur manj zanimivi, če ne bi bili pospremljeni z ilustracijami, ki so prav tako njeno delo in temu, kar zapiše, pridajo nov asociativni zasuk in globino? Niti ni pomembno, treba jo je pač brati v kompletu, ki je navsezadnje odraz časa. Zaslavela je pri dva-
indvajsetih letih, ko je pesmi delila na Instagramu in nato izdala zbirko *Med in mleko*, ki je postala ena redkih globalnih pesniških senzacij. Tri leta kasneje je pripravila drugo zbirko *Sonce in njeno cvetje*, ki jo imamo zdaj možnost brati tudi v slovenščini. Kljub različnim kritikam, ki jih je iz tradicionalnih pesniških krogov deležna Rupī Kaur, gre za živo

in predano pisanje, ki odpre vrsto registrov. Avtorica, ki je začela pesniti zelo zgodaj in iz hendikepa neznanja (angleškega) jezika, je zdaj že zajadrala v zgodnjo odraslost, zato v številnih pesmih premerja romantičen odnos nasproti samosti, pri čemer ne idealizira ne ene ne druge plati. Vznemirjata jo psihologija in sociologija spolnosti, v svojih pesmih pa preizprašuje tudi zgodovinsko vlogo ženske. Brez najmanjšega kompromisa se dotakne zgodovine detor-
morov, zlorab in prisile s hvaležnim zavedanjem, da je pripadnica prve generacije žensk, migrantk, ki vsaj približno svobodno izbirajo svojo pot. V mnogih pesmih so tema družinski odnosi, ki so zopet daleč od idealiziranja, a še vedno v preseganju osebnih tragedij in sramu. Odnos do sveta in bivanja je ubeseden na vzneseno dobrotljiv način, kar prav tako ni preprost podvig. In res, ilustracije so več kot dopolnilo, so del pesmi. > ŽIGA VALETIČ

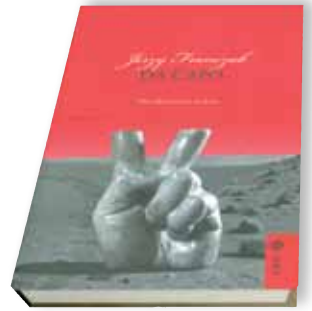

JERZY FRANCAK

DA CAPO

prevod: Tatjana Jamnik

KUD Police Dubove, zbirka Eho,
2018, m. v., 208 str., 19,90 €

Franczak (1978) je poljski pisatelj in esejist, angažiran knjižni delavec, ki je na nacionalni televiziji vodil tudi oddajo o novih knjigah, v svojem romanu *Da capo* pa je prepričljivo izpisal prepad med življenjem po predpisih in notranjo strastjo in željami glavnega junaka Kamila. Ta je, ukleščen v poljsko tranzicijsko družbo, zgledno opravil življenjsko domačo nalogo, torej odrasel, se zaposlil, poročil, dobil otroka, vendar pa obenem v njem buči od notranjega razkola, saj je že v mladosti ves čas (spolno) fantaziral, obenem pa se tudi zgražal nad preveč poštirkanim in rutiniranim življenjem svojih staršev, od katerega se je želel čim bolj odmakniti. Ko nekoč, med službeno zabavo v nekem lokalu, spozna skrivnostno in izzivalno Ewo, se krhko ravnotežje njegovega obstoječega življenja sesuje, Kamil se odloči pogledati preko ograje utirjenega življenja, s tem pa stopi v neznano, od koder ni več poti nazaj. Roman, pisan v različnih pripovednih oblikah, sprva kot gosto tkano prepletanje preteklosti in sedanjosti, potem kot bolj komunikativna pripoved o krhkem posamezniku v sodobni poljski družbi. > SAMO RUGELJ

PATRICK MODIANO

PASJA POMLAD

prevod: Aleš Berger

Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2018, t. v., 104 str., 19,99 €

Potem ko je Francoz Patrick Modiano (1945) leta 2012 dobil Nobelovo nagrado za književnost, smo tudi v slovenščini dobili več prevodov njegovih del, za katere je večinoma poskrbel lanski Prešernov nagradenec Aleš Berger. Tako je tudi s *Pasjo pomladjo* iz leta 1993, ki spada med najkrajša Modianova dela, v katerem je glavni junak fotograf Francis Jansen, sodobnik znamenitega Roberta Cape, ki mu naključni znanec, precej mlajši od njega, skuša urediti arhiv njegovih fotografij. Jansen je namreč že nekaj časa na tem, da se odpove nadaljnjemu fotografiranju in nepreklicno sklene svojo kariero. Med možema se vzpostavi nenavadno prijateljstvo, urejanje že nekaj desetletij starih fotografij pa po eni strani sproži potovanje po spominih, po drugi pa preučevanje v fotografije ujete preteklosti in njenega nadaljevanja v sedanjosti. Zgoščeno izpisanemu delu je dodana spremna beseda Mathiasa Rambauda, ki predstavi svoj pogled na Modianov opus in analizira ključne komponente njegovega pisanja. > SAMO RUGELJ

**KOLIKOR KNJIG
POZNAŠ,
TOLIKO VELJAŠ.**

Polica Dubova

www.policadubova.org

BISERI svetovne in slovenske literature

Polica Dubova Ustvarjalna Evropa

FERNANDO VALLEJO

VZPOREDNA ULICA

prevod: Ferdinand Miklavc
Modrijan, zbirka Bralec,
2018, m. v., 159 str., 12,90 €, JAK

Fernando Vallejo

Fernando Vallejo je v Kolumbiji rojeni pisatelj, filmski ustvarjalec in esejist, ki se je javno odrekel kolumbijskemu državljanstvu. Piše predvsem romane v avtobiografskem slogu. V slovenščini (2014) sta izšla njegov roman *Brezno* in esejistično delo *Vlačuga babilonska* (2011). V *Vzporedni ulici* je dogajanje romana postavljeno v slikovito Barcelono, kjer se ostareli pisatelj udeležuje knjižnega sejma – Kolumbija je na

njem častna gostja. Poseben, odštekan, odprt roman o zadnjih dneh kolumbijskega pisatelja, v katerem se pisatelj ne »drži nazaj« – s sarkazmom, cinizmom, parodijo in tudi nežnostjo mu vstajajo spomini in emocije raziskovanja sveta in sebe v njem, ki razpada in propada. Za pokušino pa nekaj njegove pisave: »Kadar gre svet hitreje od človeka, se človek umakne ob stran, naj gre naprej in nadaljuje pot proti breznu. Ni razloga, da bi koga dohitel, niti šel za kom, niti zoper koga govoril: niti zoper bogataše, niti zoper revne, niti zoper črnce, niti zoper belce, niti zoper rumene, niti zoper modre. In zapostavljeni in oškodovani naj se jebejo.« > SABINA BURKELJCA

... poseben,
odštekan,
odprt roman ...

ARTO PAASILINNA

LADJAR Z LEPIMI STOPALI

prevod: Brane Čop
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2018, t. v., 213 str., 24,99 €

Arto Paasilinna

Nov prevod romana priljubljenega finskega pisatelja Arto Paasilinne je sicer tokrat narejen iz nemščine, kar pa ne zmanjšuje avtorjeve živahne pripovedi, ki je izvirno izšla že leta 1985. Osrednji lik je ladjar in ponosni lastnik vlačilca Aulis Rävänder, ki je

popolnoma predan svojemu delu in ves čas v pogonu, zaradi česar pa zanemarija svojo ženo Liiso, ki si je malo drugače predstavljala življenje ladjarjeve sopotnice, predvsem pa je imela pod besedo ladja v mislih bleščečo belo, morda večstometrsko ladjo, ne pa umazane-ga vlačilca, ki je namenjen predvsem pristaniškim delom. Zato si je Liisa nedavno poiskala ljubimca ter z njim začela načrtovati novo življenjsko smer, kar seveda preobrne Aulisovo življenje in delo ter ga požene novim dogodivščinam naproti. Užaloščen nad svojo usodo se tako v trenutkih obupa odloči, da bo poklical številko za pomoč ljudem v stiski, vendar se zmoti in pokliče salon za pedikuro, kjer slušalko dvigne na vse pripravljena Irene. To zgodbo obrne v precej nepredvidljivo smer, ki jo prečijo tolpe razbojnikov, mrtvi merjasec, ki ga naplavi na obalo in ga je seveda treba nagačiti, ter še marsikaj iz Paasilinnove ustvarjalne zakladnice, s katero vedno znova začini svojo trpko komedijo zmešnjav. > SAMO RUGELJ

Ob 70-letnici DRAGA JANČARJA

Ob življenjskem jubileju vrhunskega in najpogosteje prevajanega slovenskega avtorja so med bralce prišli ponatisi njegovih zgodovinskih romanov: *Galjot*, *Severni sij* in *Katarina, pav in jezuit* – mojstrske zgodbe o junakih v vrtincih nasilja, a tudi lastnih duhovnih iskanj in strasti.

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

Najhitreje do knjig: 📖 v knjigarnah 🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

FREDRIK BACKMAN

MI SMO MEDVEDI!

prevod: Katarina Jerin

Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2018, t. v., 484 str., 34,99 €

Fredrik Backman

Hokejski navdušenci boste vedeli, da so konec maja Švedi znova osvojili lovriko svetovnega prvaka in zato sploh ni presenetljivo, da je ta moštveni zimski šport na ledu za izhodišče svojega novega romana izbral tudi priljubljeni švedski pisatelj Fredrik Backman. Pri nas so pre-

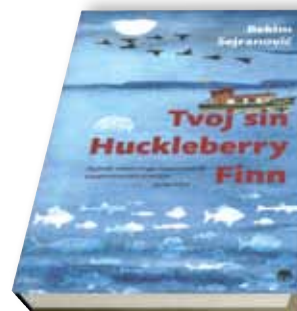
vedeni že trije njegovi romani: *Mož z imenom Ove*, *Babica vas pozdravlja in se opravičuje* in *Tu je bila Britt-Marie*. Tokrat nam ponuja zgodbo o Björnstadu, »mestu medvedov«, kjer maloštevilno prebivalstvo na robu gozda ob propadlih tovarnah večinoma životari. Njihovo edino upanje je staro drsališče, ledna dvorana, v kateri se je po dolgih letih do polfinalne tekme prebila mladinska ekipa »medvedov«. Najstniškim hokejistom, ki so odraščali v tej skupnosti, tako na hrbet naložijo veliko breme, njihova zmaga in nastop v finalu, naj bi mesto namreč popeljalo iz krize in vsem skupaj prinesla boljše prihodnost. Pomembne člane ekipe, od priljubljenega kapetana, starih in novih igralcev, do direktorja, trenerja, nekaterih staršev in navijačev pa je na poti do te tekme zaznamovala bolečina, kar bo v usodni noči spremenilo njihova življenja. In to sploh ne tako, kot so si želeli. Roman, ki ga kritiki in bralci razglašajo za Backmanovo najbolj zrelo delo do sedaj. > RENATE RUGELJ

BEKIM SEJRANOVIC

TVOJ SIN HUCKLEBERRY FINN

prevod: Aljoša Rovana

Primus, zbirka Empirnaex,
2018, m. v., 326 str., 24,90 €

V Brčkem rojeni Bekim Sejranović (1972) je sicer študiral na pomorski fakulteti, a je kmalu opustil sanje o čez-oceanskih plovbah in se raje odločil za študij kroatistike in primerjalne književnosti. Študij je leta 1999 zaključil na Norveškem, kjer še danes živi in ustvarja. Napisal je zbirko kratkih zgodb *Fasung*, zbirko dnevniških zapiskov *Dnevnik nekega nomada* in romane *Nikjer*, *od nikoder*, *Lepši konec*, *Sandale* ter do zdaj najbolj odmevnega, *Tvoj sin Huckleberry Finn*, roman, zaradi katerega ga je kritika opazila kot enega izmed najzanimivejših pisateljev bivše Jugoslavije. Roman je že preveden v številne jezike, zdaj smo ga v prevodu Aljoše Rovana dobili tudi slovenski bralci. Knjigo je navdihnilo potovanje, dokumentirano v filmu *Od Tokia do Morave*, v katerem se je avtor skupaj z dvema prijateljskima odpravil po Balkanu do Črnega morja. Ampak *Tvoj sin Huckleberry Finn* ni pustolovska zgodba treh kompanjonov, temveč tankočutno izpeljana analiza odnosa med sinom in očetom. Sin in pripovedovalec zgodbe z očetom nima rednih stikov, pravzaprav ima stik le z redkimi, saj med letom dela na Norveškem, vsa poletja pa preživi na barki in pluje po Savi, kjer je bolj ko ne vse dni v popolni omami drog. Za nujen zaplet zgodbe se oče ali Stari, vrne iz Avstralije in si želi popraviti odnos s sinom. Ko se tako oče nekega dne ne vrne z ribolova, se mora sin soočiti z življenjem, ki ga je tako dolgo puščal na obali reke, po kateri pluje. > VANJA JAZBEC

GRAEME SIMSION, ANNE BUIST

DVA KORAKA NAPREJ

prevod: Brigita Orel

Miš, zbirka Srebrne niti, 2018, t. v., 424 str., 38,95 €

Avstralskega pisatelja Graemeja Simsiona v slovenščini že poznamo po grenkosladkih romanih *Projekt Rosie* in *Projekt otrok*, tokratni popotniški roman pa je napisal s svojo ženo Anne Buist. Z njo se je v preteklih letih kar dvakrat podal po daljši in vsakič malo drugačni različici poti Camino in najbrž je ravno med to dolgo dnevno hojo v dvoje vzklikla misel na dvotirni roman, ki bi se dogajal na tej poti. Rezultat je delo, v katerem se izmenjujejo »moška« in »ženska« poglavja, saj ima roman dva protagonista. Prva je Zoe, Američanka, ki ji je pred nekaj tedni umrl mož. V odsotnosti pravega časa za žalovanje ter ob obisku školjke pokrovače, simbola Camina, ki ga odkrije v neki francoski

trgovini, se odloči, da se za nekaj časa odpravi na to pot. Drugi junak je Anglež Martin, užaljen in izmučen od teže ločitve, drugače pa izumitelj, ki preizkuša praktičnost svojega vozička, s katerim želi prepričati investitorje, da bi vložili v njegovo proizvodnjo. Zato se s svojim izumom odpravi na Camino. Njuni poti se kmalu (prvič in potem še nekajkrat) prekrizajo. Rezultat je nenavadna, tudi ljubezenska zgodba, polna primikanja in odmikanja – Camino namreč deluje kot nekakšna harmonika –, popotnih pripetljajev z nenavadnimi sopotniki ter tudi obračunov s svojo preteklostjo. To je pogosto tudi eden od smislov takega pohajanja, seveda s koncem, ki odpira možnosti za nove življenjske poti. > SAMO RUGELJ

MLADIKA
www.mladika.com
Ul. Donizetti 3 - Trst
tel. +39 0403480818

V Sloveniji distribuira
Založba Primus:
info@primus.si

15 €
Matejka Peterlin
IZ DNEVNKA
MLADE DRUŽINE
Iz dnevnika mlade družine

15 €
RADO SLOJAN
V OBJEMU POTI
V objemu poti

16 €
Evelina Umek
ODTISI V ČASU
Odtisi v času

ARANTXA URRETABIZKAIA

RDEČI ZVEZEK

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2018, m. v., 172 str., 22 €

Rdeči zvezek je zgodba o materi, ki ostane brez svojih dveh otrok – je namreč politična aktivistka, ki se je morala za nekaj časa umakniti v ilegalo, za njenima otrokoma pa se je izgubila vsakršna sled. Ko po sedmih letih končno ugotovi, da ju je ugrabil njun oče, se ju odloči poiskati s pomočjo mlade pravnice, ki stopi v stik z njima. Izroči jima materin rdeči zvezek, v katerem jima njuna mati pojasnjuje okoliščine, ki so jih razdružile. Zgodbi dveh žensk – matere in pravnice – sta prepleteni v razmišljanju o materinstvu, družini in njenem mestu v družbi. Tretja zgodba je zgodba hčere, za katero se zdi, da bo šla s svojo držo po materinih stopinjah. Baskovska pisateljica (*Rdeči zvezek* je prvo prevedeno delo v slovenščino) je napisala odlično zgodbo, ki bralca drži v napetosti do zadnjega stavka. To je knjiga o medsebojnih odnosih ali kot pravi avtorica spremne besede: »/.../ kakovosti medsebojnih odnosov ni mogoče merititi samo s skupaj preživetimi minutami ali urami, temveč predvsem z intenzivnostjo odnosov.« > SABINA BURKELJCA

WARA SETTEMBRU

Antologija sodobne malteške književnosti izbor in urejanje: Immanuel Mifsud, Peter Semolič

prevod: Breda Biščak et al.

DSP, 2018, m. v., 205 str., 20 €, JAK

Wara Settembru (Po septembru), antologija sodobne malteške književnosti, prinaša dela dvajsetih avtoric

in avtorjev, rojenih po septembru 1964, torej mesecu in letu, ko je Malta dosegla neodvisnost od britanskega imperija. Sourednik antologije Immanuel Mifsud ugotavlja, da se ta generacija, za razliko od prejšnjih, v svojih delih ne ukvarja več z vprašanji, povezanimi z nacionalno identiteto, ampak s temami, ki so »sledile septembru« in imajo razpon od intimnih do družbenih, pri čemer se slednjih neredko lotevajo na kritičen način. Predvsem pa je antologija zbirka izdelanih in raznolikih avtopoetik, ki nam ponujajo do zdaj najbolj celovit vpogled v sodobno malteško književnost. > PETER SEMOLIČ

ANTEŠAŠKE PRIPOVEDKE

Ljudsko izročilo z Madagaskarja

izbor in prevod: Matija Nared

ilustracije: Damjan Nared, Erik Mavrič

Celjska Mohorjeva družba, 2018, t. v., 2018, 95 str., 17,50 €

Devetintrideset poučnih pripovedk v tej zbirki predstavlja manjši del ljudskega izročila plemena Antešakov, ki živijo na jugovzhodnem delu otoka Madagaskar. Bogastvo ljudskega izročila posameznika in družbo usmerja k spoštovanju univerzalnih vrednot vsega človeštva. Glavni junaki zgodb so živali, narava in ljudje, ki se znajdejo na razpotju oziroma pred izbiro, kako naj se odločijo. Poštenost, srčnost, skromnost, pogum in nesebičnost so tiste plemenite lastnosti, ki delajo svet in življenje lepša. Čas in prostor za človečnost sta večna in prostorsko univerzalna. Pripovedke s svojo pristrčno sporočilnostjo zagotovo nagovarjajo bralce vseh generacij. > SONJA JUVAN

SPREHODI PO NARAVI IN Z NARAVO

zbirka 'S terena'

Elizabeth Kolbert: ŠESTO IZUMRTJE Nenaravna zgodovina

Izjemna knjiga o izumiranju rastlin in živali kot posledici človekovega vpliva.

PULITZERJEVA NAGRADA!

NAJBOLJŠA KNJIGA STVARNE LITERATURE PO IZBORU GUARDIANA!

NOVO!

Samo Rugelj: TRIGLAVSKE POTI Hvalnica hoji in potopepanja na vrh Slovenije

(So)avtor uspešnic *Delaj, teci, živi* in *Ultrablues* nas v svojevrstni odi prijateljstvu in naravi popelje v osrčje slovenskih gora!

»Prijetno in osvežujoče branje!«

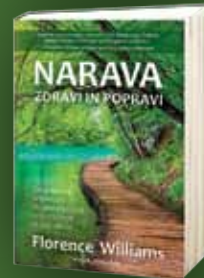
– Vladimir Habjan, *Planinski vestnik*

NOVO!

Florence Williams: NARAVA ZDRAVI IN POPRAVI Zakaj narava pripomore, da smo srečnejši, ustvarjalnejši in bolj zdravi

Smela raziskava o obnovitveni moči narave izpod peresa nagrajene avtorice!

NOVO!

Andrea Wulf: IZNAJDBA NARAVE Pustolovščine Alexandra von Humboldta, izgubljenega junaka znanosti

»Vrhunska biografija!« – The Economist

»Vznemirljiva pustolovščina!« – Bill Bryson

NAGRADA COSTA ZA NAJBOLJŠO BIOGRAFIJO

Carin Bondar: SEKS V SVETU NARAVE O spolnosti in parjenju z vseh strani

Zgoščeno in zabavno raziskovanje »kljunčkanja« v svetu narave priznane biologinje, ki sodeluje z mediji kot so National Geographic, Discovery, Science Channel in Animal planet.

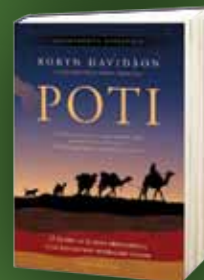
Robyn Davidson: POTI O ženski, ki je sama prepotovala 2700 kilometrov avstralske divjine

»Ta knjiga bo ostala na seznamu najboljših knjig o popotništvu in raziskovanju.«

– Doris Lessing, Nobelova nagrajenka

»Nepozabno močna knjiga.«

– Cheryl Strayed, avtorica knjige *Divja*

384 strani

288 strani

367 strani

680 strani

388 strani

339 strani

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

UMco

Orlando Uršič s »svojimi« nominiranci

Orlando Uršič (1971) je že od ustanovitve pred več kot petnajstimi leti motor založbe Litera. Je leposlovni urednik, ki se razjezi, če mu kdo reče, da je Litera mariborska založba – čeprav je to res – saj nihče za kako drugo založbo, ki je denimo iz Ljubljane, ne reče, da je »ljubljska«. Sam pravi, da je Litera slovenska knjižna založba, kar na svojstveno intenziven način tudi udejanja, saj je Litera v zadnjih letih postala izdajateljica pretežno slovenskih avtorjev, v katere Uršič iskreno verjame in jih išče, kjer se le da. Ta usmeritev se je letos še posebej obrestovala – Litera je imela med desetimi kresnikovimi nominiranci kar peterico svojih del (med petimi pa ima sedaj tri) – kar je bil več kot pravi trenutek za pogovor o njegovem videnju preteklosti, sedanjosti in prihodnosti slovenske knjige in založništva.

»Ta peterica je zgodovinski dogodek ...«

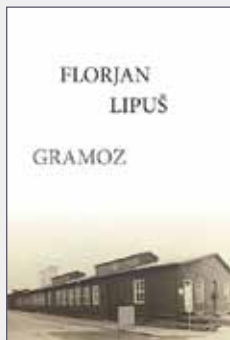
Rugelj: Založba Litera je imela letos med desetimi romani, nominiranimi za kresnika, kar pet predstavnikov. Kaj ste pomislili, ko ste izvedeli za to?

Uršič: Legendarni ameriški boksar italijanskih korenin, Rocky Marcianno, je v petdesetih dvo bojih v karieri zabeležil petdeset zmag. Ob koncu kariere je izjavil, da je življenje sestavljeno iz porazov. Mislim, da vsi, ki delamo na področju

knjige, beležimo več porazov kot pa zmag. Obseg prodaje knjig v panogi je padel na polovico, knjižni trg je v razsulu, sredstva za javno podporo področju knjige so od leta 2014 padla za 30 odstotkov, avtorji, ki imajo status samostojnih ustvarjalcev na področju kulture, so tako rekoč reveži, nimajo plačanega dopusta, nimajo regresa, nimajo bolniške, praktično so tlačani. Še dobro, da obstaja nekaj takega, kot je kresnik,

da vsako leto vsaj opozori, da v Sloveniji obstajajo založbe in da obstajajo avtorji, ki ustvarjajo tisto, kar je v Nacionalnem programu za kulturo opredeljeno kot temelj slovenske države. Ta peterica je zgodovinski dogodek in ne pozabimo tudi to, da sta v maturitetnem branju za prihodnje leto dve knjigi iz založbe Litera, kar je tudi zgodovinski dogodek. Zame je to poplačilo za vztrajanje v predanosti uredniškemu delu,

S petimi avtorji iz založbe Litera, ki so se letos v veliki konkurenci (kar 172 romanov nosi letnico 2017) prebili v deseterico najboljših za nagrado kresnik, smo se pogovarjali o njihovem pisanju, bralcih, kaj jim pomeni nominacija za tako prestižno nagrado in drugo. Konec maja, ko zaključujemo to revijo je znano že tudi, da so se trije (Lipuš, Kardoš in Sosič) poleg Jančarja in Žabota prebili tudi med najboljših pet.

FLORJAN LIPUŠ

»Nagrade in nominacije so lahko tudi starostni pojav, ko si dovolj dolgo na svetu, pač pridejo za tabo. Sam ne rad govorim o svojih knjigah in svojem delu, ljubše mi je, če jih ljudje berejo in si sami ustvarijo mnenje. Knjiga *Gramoz* je nastala pod vtisom obiska Ravensburga v Nemčiji. Motivi druge svetovne vojne in usode

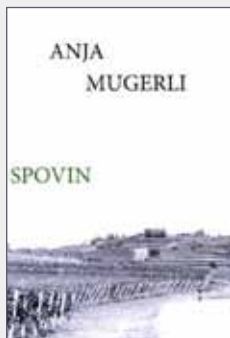
koroških Slovencev pa se v mojih delih pojavljajo že ves ta čas. Se mi pa zdi, da se z *Gramozom* to delo na neki način zaokrožuje in končuje. Popisal sem svoj mali veliki svet. Želim si, da bi aktualna zgodba in posebnost jezika prepričala čim več bralcev, vseh starosti.«

ŠTEFAN KARDOŠ

»Kot učitelj književnosti in slovenščine ter hkrati pisatelj, ki lahko piše samo v prostem času, ponoči in med vikendi, sem vesel, da je moje pisanje opaženo. Glede na to, da je v lanskem letu nastalo več kot 170 romanov, vse kaže, da je slovenska pisateljska kondicija dobra. Če ne živiš v središču dogajanja, mislim, če nisi iz Ljubljane,

so take nominacije edina pot, da avtor prejme vsaj malo pozornosti. Letos sem petič nominiran v deseterico (petič celo v peterico, za *Rizling polko* pa je Kardoš leta 2008 prejel tudi kresnika, op. ur.) in moj tokratni »roman v romanu« ima zdaj malo več možnosti, da prodre tudi zunaj domačega prekmurskega okolja.«

ANJA MUGERLI

»Uvrstitev mojega prvenca med deseterico je bila zame v prvi meri presenečenje, hkrati pa tudi dobra referenca za nadaljnje delo in usmeritve. Kot predstavnica mlajše generacije piscev, sem vesela, da je *Sprovín*, ki je bolj tradicionalna zgodba, naletel na dobre odzive tudi pri starejši publiki. Sicer me pri pisanju vedno zanimajo

medčloveški odnosi, tokrat odnos oče-hči, zato sem se v zgodbi najbolj posvetila Arni, hčeri, ki ne more govoriti, lahko pa poje ... Roman je bil kar velik izziv, saj se bolj domače počutim v kratih zgodbah, h katerim se zdaj tudi vračam.«

SARIVAL SOSIČ

»Vesel sem, da je bil roman opažen in da je doživel določeno pozornost. Biti med izbranimi je zame gotovo potrditev. Tudi založba Litera je bila veliko odkritje. Do literature razvija močno pripadnost in zavzetost. Urednik Orladno Uršič je srčen in neposreden. Začutil sem, da do literature goji veliko spoštovanje. Moj roman

je liriziran, ima nekoliko drugačno sintakso in zahteva bolj zbrano branje. Je intimna zgodba s poudarki na vztrajanju in veliki želji po učenju, tako glasbe kot umetnosti v celoti. Primerna se mi zdi za mlajše bralce, saj zahteva kar nekaj truda, predvsem bi znal biti zanimiv za tiste, ki berejo veliko, poglobljeno in strastno.«

NATAŠA SUKIČ

»Vesela sem, da sem se že tretjič znašla med deseterico, tako zase, kot za založbo Litera, ki je letos res naredila preboj. Do zdaj je veljalo prepričanje, da je roman vendarle bolj moška disciplina, zato me veseli tudi, da počasi v ospredje vsaj malo vstopamo ženske avtorice in se naš odstotek med deseterico dviguje. Zadnje čase bolj

redno sledim domači produkciji in zdi se mi, da je po kvaliteti povsem primerljiva s svetovno. Vsak moj roman je drugačen od prejšnjega. Tokratna zgodba govori o treh odraščajočih prijateljicah, o prvem prebujanju erotike, prevpraševanju identitete, ... in mislim, da je zaradi univerzalnosti aktualna za vse odrasle bralce.«

MARJETA PISK

**VI ČUVARJI
STE OBMEJNI**ZRC SAZU, zbirka Folkloristika,
2018, t. v., 160 str., 17 €

Vsebino s slikovnim in dokumentarnim gradivom obogatene monografije Marjete Pisk, sodelavke Glasbeno-narodopisnega inštituta ZRC SAZU, natančneje opredeljuje podnaslov: *Pesemska ustvarjalnost Goriških brd v procesih nacionalizacije kulture*. Pri čemer nacionalizacija pomeni nacionalno opredeljevanje oziroma ozaveščeno vključevanje kmečkega prebivalstva Brd, ki je stoletja živelo v neposrednem stiku z drugače govorečimi sosedi, v »narodovo telo«. Avtorica pri tem na primeru Goriških brd analizira dejavnike in prikazuje procese, ki so prispevali k ponotranjenju ideje o pripadnosti enotnemu slovenskemu narodu. Kot odseljeni domačinki so ji osebna in družinska poznanstva pri zbiranju gradiva na terenu odpirala vrata in omogočila večjo odprtost sogovornikov. Največ pozornosti je sicer namenila pomenu pesmi in petja, integralni sestavini življenja posameznikov, vpetih v življenje skupnosti, ter delu širših družbenih dogajanj. > IZTOK ILICH

MARJETKA GOLEŽ KAUČIČ

**SLOVENSKA LJUDSKA
BALADA**ZRC SAZU, zbirka Folkloristični zvezki,
2018, m. v., 430 str., 24 €

Metka Golež Kaučič, profesorica slovenske književnosti na Univerzi v Novi Gorici, v novem *Folklorističnem zvezku* poudarja, da je balada v evropskem in slovenskem znanstvenem prostoru ena najbolj bogatih in ohranjenih kulturnih stvaritev. Spada med najbolj zanimive in raziskane, a še vedno skrivnostne ter žanrsko najteže določljive ljudske pesmi. O njej imamo številne razprave – z nekaterimi avtorji in avtoricami v uvodu tudi polemizira – nimamo pa še monografije, ki bi, kot ugotavlja, vsebovala pregled in analizo balad po vsebinski razvrstitvi ter poskus aplikacije novih pogledov, ki bi lahko v raziskovanje balad prinesli nova spoznanja. Zaradi izjemne raznovrstnosti snovi v naši ljudski baladi vseh tipov si Marjetka Golež Kaučič takega cilja v potovanju po njenih zgodbah tudi sama ni zastavila. Je pa balado predstavila z značilnimi primeri, ki pomagajo pri ugotavljanju, »da je specifična v svojih izvirnih snoveh in obdelavah, prinesenih od drugod«. > IZTOK ILICH

**PRIPOVEDNO IZROČILO SLOVENCEV
V PORABJU**Pravljice in povedke z zvočnih posnetkov Milka Matičetovega
urejanje: Marija Kozar Mukič, Dušan Mukič, Monika Kropelj Telban
ZRC SAZU, zbirka Slovenski pravljicarji, 2018, t. v., 392 str. + CD, 29 €

Ime etnologa akademika Milka Matičetovega je neločljivo povezano z Rezijo; z zbirkami *Zverinice iz Rezije* in *Rožice iz Rezije* je njeno izjemno bogato jezikovno izročilo približal najširši slovenski javnosti. Le malo pa je vedel, da je leta 1970 podobno delo opravil tudi v Porabju. Na magnetofonske trakove posneto gradivo je namreč obležalo v arhivu Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, dokler ga po 30 letih ni vzela v roke etnologinja Marija Kozar Mukič. Izvirne posnetke je presnela na kasete in jih popisala, vendar se je zamisel za knjižno objavo začela uresničevati šele leta 2014, ko se je transkribiranja gra-

diva in prevajanja v knjižno slovenščino lotil Dušan Mukič, porabski časninar, pesnik in prevajalec. »Hišna« urednica Monika Kropelj je pripovedi razporedila po rubrikah, jih uvrstila v mednarodne pravljicne tipe ter posebej predstavila značilnosti pripovednega izročila v Porabju. V knjigo je vključenih 238 pravljic in povedk. Predstavljene so v poenostavljenem narečnem prepisu – z znaki običajnega slovenskega črkopisa, a z ohranjenim besediščem in metričnimi posebnostmi – in nato še v knjižni slovenščini. Za bolj pozorne bralce sta dve pripovedi zapisani v fonetični dialektološki transkripciji, še trinajst tonskih posnetkov Milka Matičetovega – v števanovski in gornjeseniški različici porabskega narečja – pa je presnetih na priloženo zgoščenko. > IZTOK ILICH

Roman o Caminu,

kjer so čustva najtežja prtljaga.

In o tem, kaj pustiti za seboj in
kaj ponovno poiskati in obdržati.

Naročila: po telefonu 01 721 45 40, po e-pošti info@miszalozba.com,
na spletni strani www.miszalozba.com. Knjige Miš založbe so na voljo
tudi v vseh boljše založenih knjigarnah.

Pomembno je,
kaj beremo.

Miš

Ljubljana je decembra 2015 prejela trajni naziv Unescovo mesto literature.

Kaj pomeni, da je neko mesto Unescovo mesto literature? In kaj je tista majhna izjemnost, ki Ljubljano postavlja na literarni zemljevid sveta?

V tokratni številki predstavljamo pogled Kristine Krajnc, bodoče študentke prava in aktualne glavne urednice dijaškega glasila Novi dijak. V okviru društva Novi dijak skupaj s 70 gimnazijci in gimnazijkami organizira in koordinira mesečne dogodke v Moderni galeriji in Trubarjevi hiši literature, ki na različne načine prevprašujejo književnost. Predstavljajo glas nove generacije, ki mestu prinaša novo ostrino in svežino. Pravkar je pod njeno taktirko izšla nova številka revije Novi dijak, ki tematizira temo vztrajnost spomina.

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

PIŠE: KRISTINA KRAJNC

BRATI IN BITI BRAN

Foto: Tina Tomšič

Kristina Krajnc

Mesto literature mora nujno pomeniti tudi mesto dialoga. Literatura je namreč komunikacija avtorja s samim seboj, avtorja z bralcem in bralcev drug z drugim. Dialog človeka s človekom. V svojem bistvu je književnost ustvarjanje in izmenjava zgodb, eno izmed svetovnih križišč njihovih pripovedovalcev in poslušalcev pa naj bi bila tudi Ljubljana. S svojim steklenim gradom, obsijan z belo mesečino, ki je Lojzeta Kovačiča kot otroka naravnost očaral, pa z jutrom nastopi deziluzija ob pogledu na »staro splotje, podobno grdi, rjavi razvalini, s štirioglatim okrušenim stolpom, z luknjami v nekakšni kamniti kroni, ki se je trdo zapičevala v oblache nad sabo«. Tudi mene navdaja podobno nelagodje, ki nastopi s svežo jutranjo perspektivo in se šele dobro prebuja.

Naziv Unescovega mesta literature nam omogoča ohranjanje in nadaljnjo razvijanje bogatega kulturnega prostora, v katerem se poudarja pomen besede. Toda literarni projekti so osredotočeni predvsem na promocijo in prodajo leposlovja. Veliko bolj se ljudi spodbuja k branju kot pa k pisanju, kar kaže na to, da je naša bralna kultura na psu. Da bi lahko imeli več pisateljev, več knjig in več knjigarn, moramo najprej imeti več bralcev in orientiranost k promociji branja je povsem logična. A vendar s tem naš vselej

zadušljivo majhen in tekmovalen prostor pozablja na vzpodbudo k pisanju. Predvsem mladih. K pisateljevanju ali pesnjenju se nas ne nagovarja, kot da je najmanj, kar potrebujemo, še več leposlovja.

Vsakdo bi moral pisati. Seveda ne nujno izdajati in se meriti s Prešernom ali Župančičem, temveč vsaj od časa do časa uriti vrtilino prevajanja čustev v besede, da dialog ostaja in da refleksija sebe in sveta ostajata, da ni udobja tišine zimskega spanca, ki omogoča zadovoljstvo z malim, celo s krivico. Izkušnja pisanja je za posameznika izjemno pomembna, saj se ta že ob vsakem začetku sreča s praznim listom papirja, ki predstavlja neskončne možnosti, in takrat razume tesnobo svobode, o kateri je govoril Sartre. Pisati pomeni soočiti se z lastnimi mislimi in čustvi, brati pa srečati misli in čustva nekoga drugega, za katerega se pogosto izkaže, da pravzaprav ni tuj. Za tako majhen narod in tako majhno mesto, kjer bi dialog lahko bil še najbolj iskren in osebni, nas navdajata nenavadno močna občutka tužosti in drugosti.

Laskav naslov, ki kaže na mednarodno prepoznavanje naših dotlejšnjih prizadevanj, pomeni največ tistim, ki do literature nimajo že prej oblikovanega intimnega odnosa. Kdor ne deli mnenja, da vsi literaturo živimo, še preden ta postane literatura, preden se ujame med knjižne platnice, kdor literature ne dojema kot del vsakdana, kot nekaj, kar neizpodbitno bogati vsakogar, vidi financiranje in razvijanje literarnih projektov kot vredno šele s takšnimi nazivi, ki nas postavljajo na literarni zemljevid sveta. A Ljubljana je bila mesto velikih in manj velikih pisateljev in pisateljic že veliko pred letom 2015, zapuščina našega literarnega dialoga sega v 11. stoletje in obdržala se je zaradi prepoznavanja njene vrednosti. Ljubljanski grad ni steklen, ni grajen iz oblakov in v njem ne živijo pravljlični principi in princeze, a star srednjeveški kamen je lahko dom pogumnih in plemenitih, dom čarobnih zgodb. Nič nima moči samo po sebi. Mi odločamo, kaj je vredno, in mi lahko besedi pripišemo moč. In to lahko storimo le mi sami, prebivalci mesta literature.

ERICA JOHNSON DEBELJAK ET AL.

SAJ GREM SAMO MIMO

Razglednice Aleša Debeljaka

Mladinska knjiga,

2018, m. v., 200 str., 29,99 €, JAK

Pesnik in esejist Aleš Debeljak je desetletja zaginano gojil v današnjem času že precej opuščeno tradicijo pošiljanja razglednic, prihod digitalnih tehnologij pa ni te njegove rutine v ničemer zamajal. Pri njihovem izbiranju, pisanju in pošiljanju se ni omejeval na pošiljanje pozdravov iz eksotičnih krajev, temveč je svojim dopisovalcem – rednih je bilo več deset – pogosto pošiljal razglednice tudi kar iz Ljubljane. Delček te palače prijaznih osebnih stikov, nekateri prejemniki so namreč v tem času dobili tudi po več sto razglednic, je zdaj na ogled v monografiji *Saj grem samo mimo*, oblikovalskem in vsebinskem presežku, ki s seboj prinaša tudi val nostalgčnih in drugih čustev. Prekrasno oblikovano knjigo uvajajo esaji Debeljakovih prijateljev in dopisovalcev, najbolj obsežnega, uvodnega, je napisala Erica Johnson Debeljak, skozi knjigo, mešanico Debeljakove biografije, spominov s skoraj muzejsko vrednostjo in podobe nekega časa, pa se razodeva, da pošiljanje

razglednic za Debeljaka ni bilo samo mimogredno dejanje običajnega pošiljanja pozdravov, temveč načrten in sistematičen ritual, v katerega je vložil veliko osebne in intelektualne energije. S tem je gradil nežne, vendar intenzivne prijateljske odnose, pisanje razglednic pa povzdignil v pravo umetnost. Knjiga, ki, podobno kot Pamukov *Muzej nedolžnosti*, kar kliče po svoji muzejski upodobitvi. > SAMO RUGELJ

BOJAN WAKOUNIG

»LAŽJE PRIŠPARAŠ,
KOT ZASLUŽIŠ«Adolf Krivograd –
zgodba mojega življenja
Mohorjeva Celovec, 2018, t. v., 95 str., 20 €

Že po nekaj prebranih straneh ni dvoma: spomini trgovca in podjetnika Adolfa Krivograda so bili vredni zapisa! Časnikar Bojan Wakounig, ki je to storil in pripovedi dodal še vrsto družinskih fotografij, ni potreboval pomoči domišljije. Izpoved leta 1936 v okolici Raven na Koroškem rojenega in pri dvajsetih letih v Avstrijo preseljenega Adolfa Krivograda razkriva zelo samosvojo zgodbo o uspehu. Mož, čeprav z le nekaj razredi šol, se je povsod sijajno znašel. Malo se je zgledoval tu, malo tam ter s iznajdljivostjo in spretnostjo znal marsikaj, kar so izdelali drugi, še izboljšati. Česar koli se je lotil – od preprodaje do proizvodnje različnih strojev in vozil do vitlov in stavbnega pohištva –, povsod je dodobra izkoristil priložnosti, ki so se mu ponudile. Ni goljufal, znal pa je biti zvit ter vedno in povsod zvest načelu: »Poceni kupiš, drago prodaš«. Nekaj posebnega so tudi njegovi spomini na vojni čas. »Vsi so hoteli samo preživeti,« pravi, »... nihče ni ničesar osvobodil. Nemci so vse pobrali in so šli ...« > IZTOK ILICH

MINKA SKABERNÈ
(1882–1965)Pobudnica in ustanoviteljica prve
slovenske knjižnice za slepe
urejanje: Saša Poljak Istenič, Petra Testen
ZRC SAZU, zbirka Življenja in dela,
2018, t. v., 198 str., 19 €

Minka Skabernè, pobudnica in ustanoviteljica prve slovenske knjižnice za slepe, je bila med najzaslužnejšimi tudi za ustanovitev prvega zavoda za slepe v Ljubljani in nato še v nekaterih drugih krajih. Ob stoti obletnici nastanka knjižnice je o njej najprej spregovoril Tomaž Wraber, sledijo pa prispevki Tatljane Hojan o šolanju in službovanju Minke Skabernè, Aleksandre Serše o skrbi za slepe v slovenski zgodovini, Petre Testen o korespondenci Skabernètove z Ivanom Cankarjem – prosila ga je, da dovoli prepis nekaterih svojih del v brajico – in Toneta Smoleja Saga o Skabernètovih. Drugi del zbornika, Minkina (besedna) zapuščina, se nadaljuje z analizo objavljenih pisem in natisi njenih strokovnih spisov. Sklepa ga fotoalbum – s fotografijami in slikovnim gradivom iz zasebnih zbirk. Zanimiva priloga je rodoslovno drevo, ki se je v preteklem stoletju razvejilo še z vrsto na različnih področjih uglednih potomcev. > IZTOK ILICH

IVAN SIVEC

KAKO SE JE SIVEC POKVARIL

Po poteh vojaških spominov
in izgubljenega tovarštvaICO, zbirka Spominska proza,
2018, t. v., 202 str., 25,30 €

»Pravi znaki staranja se pokažejo, ko se človek začne več ukvarjati s preteklostjo kot s prihodnostjo,« je uvodni stavek v slikovito knjigo. Slednje velja tako za stil pisanja kot za knjigo samo. Polna je fotografij iz osebnega albuma, krajev nekdanje skupne države, ki jih je obiskal vojak Sivec. Notri so kartice, pesmi, fotografije krajev, prijateljev, dokumentov. Knjiga je priročnik o tem, kako so včasih

NATAŠA ROGELJA

TRINAJSTI MESEC

Portreti morskih nomadov
Aktivni mediji,
2018, pt. v., 255 str., 21,90 €

Nataša Rogelja

Potopisna pripoved *Trinajsti mesec* sledi ciklu enega leta, skozi katerega tečejo dnevi morskih nomadov, kot jih narekujejo mediteranska klima, politične razmere, osebni vzgibi in naključja. Čeprav se na prvi pogled zdi, da so zgodbe predstavljenih likov zgodbe uspeha in prestiža, pa skrben preplet etnografskih podatkov in literarizirane forme, ki osvetljuje čustvene stiske in radosti pobega kot tudi gola dejstva življenjskih poti predstavljenih likov, kritično usmeri pogled tudi na sodobno evropsko družbo, ki takšen pobeg proizvede, omogoča, idealizira in kritizira hkrati. Tu in tam absurdne zgodbe popotnikov, ki s svojimi življenji ukrivijo popotništvo v obliko dolgotrajnejšega nomadskega življenja, se dotikajo prav vseh nas, akterjev hitrega, bežečega in izginjajočega časa. Povedano drugače, podobe, ki jih zarisuje avtorica dr. Nataša Rogelja, imajo namen bralca ustaviti, mu privoščiti čas tako za oddih kot za razmislek o ukradenem času, o trinajstem mesecu. > BOŠTJAN SVETE

»Včasih so barke lahko plule samo z vetrom, danes lahko plujejo proti njemu. Hiša je prodana, nova barka je splavljena, prva vožnja je najhujša. Helka in Marko plujeta proti močnemu vetru in počasi zapuščata Finsko. Počasi in vztrajno. Helko je strah. Helka ne zna jadrati. Ko je najhujše, srkne požirek Jaegermeistera. Za pogum.«

»'So long, zarukani kreteni!' je nekega aprilskega večera rezko odjeknilo po zalivu, nad katerega se je spuščala mehka oranžna svetloba. Bil je eden tistih nepomembnih torkovih večerov, ki ga rutina obveznosti in samoumevnost dogodkov kaj hitro pometeta v brezno pozabe. Bil pa je tudi eden tistih prelomnih trenutkov, ko se je gospod Jazpakargrem končno osvobodil lepljivega blata vsakdanjosti in bede malega človeka.«

»Zelo priporočljivo za tiste, ki še niste odjadrili v neznano. Nujno za vse tiste, ki tega nikoli ne boste storili.«

– dr. Jernej Mlekuž, Kranjsko klobasanje

nastajali moški. Služenje vojaškega roka, nekoč mejnik in pot v odraslost, je popisano informativno in zabavno. Pred nami se odpira vojakov vsakdanjik, hrana, kletvice, potega-vščine, navade in prigode. Pretekla leta zaživijo, kakor da se dogaja ravnokar. Prisostvujemo prijateljstvom, ki so se ohranila. Vmes so vtakane pesmi vojaka. Spomin na davne čase izumirajočega tovarštva. Avtor resda nagovarja starejše bralce, vsekakor pa branje ne bo škodovalo tudi mlajšim. > JEDRT JEŽ FURLAN

ŽIVLJENJE MED ANTIKO IN AVANTGARDO

Zbornik ob jubileju Janeza Vrečka urejanje: Igor Žunkovič, Tone Smolej
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2018, m. v., 246 str., 19,90 €

Janez Vrečko

Pričujoči zbornik je izšel v počastitev jubileja profesorja dr. Janeza Vrečka (1946), ki je pred štiridesetimi leti oz. osemdesetimi semestri postal asistent na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Z diplomsko nalogo *Pota moderne slovenske lirike*, za katero

je prejel tudi Prešernovo nagrado, je diplomiral leta 1974, doktoriral pa leta 1986 z disertacijo *Slovenska zgodovinska avantgarda in zenitizem*. Leta 2002 je postal redni profesor za primerjalno književnost in literarno teorijo, peti v zgodovini stroke. Raziskuje predvsem dve, na prvi pogled nasprotujoči si obdobji; razpet je namreč med antiko in avantgardo – od tod tudi naslov samega zbornika. Iz poglobljanj v zgodovino epa in tragedije ter evropsko in slovensko avantgardo, predvsem Kosovela in ruski konstruktivizem, so nastale pomembne monografije, med drugim *Ep in tragedija* (1994, 2012), *Atiška tragedija* (1997), *Med antiko in avantgardo* (2002) in *Srečko Kosovel* (2001). Ob svojem raziskovanju se je in se še vedno posveča svojim študentom – nekateri izmed njegovih nekdanjih študentk in študentov, ki danes sami predavajo na oddelku, so ga z raznolikimi prispevki počastili v jubilejnem zborniku. Seta Knop pa je s profesorjem pripravila poglobljen intervju, v katerem bo bralec spoznal širino profesorjeve misli, tiste, ki smo nekoč študirali pod njegovim mentorstvom, pa odnesel nazaj v navdihna polna predavalnica. > VANJA JAZBEC

JUHANI PALLASMAA UTELEŠENA PODOBA

prevod: Tomaž Jurca
Studia humanitatis, zbirka Varia,
2017, m. v., 202 str., 25 €

Razmislek o (sodobni) arhitekturi, ki v fokus svojega izpeljevanja postavi pojme imaginacije, podobe, imaginarija ipd., je, če dobro pomislimo, zastavljen izrazito holistično. Avtor namreč med pisanjem vzpostavlja nekakšen ekološki sistem, v okviru katerega pripozna današnjo družbo (prosto po Rolandu Barthesu) kot civilizacijo podobe, raziskuje vplive tovrstnega dispozitiva v sodobni arhitekturi, ki jo obenem zveže z vprašanji etike, politične situacije in splošnega družbenega stanja. Čeprav gre za knjigo, ki se posveča (predvsem) arhitekturi, pa je lahko zanimiva in dosegljiva tudi najširšemu krogu bralcev, saj jim ponudi orodje, da lahko arhitekturo razumejo kot vstopno točko k razumevanju sveta okoli sebe. > ALJAŽ KRIVEC

HUBERT DAMISCH TEORIJA OBLAKA

prevod: Mojka Žbona
Studia humanitatis, Zelena zbirka,
2017, m. v., 394 str., 30 €, JAK

Eno temeljnih del (sodobne) umetnostne zgodovine je pomembno zaznamovalo tako likovno teorijo kakor način našega govora o družbi in umetnosti obče. Damischa lahko namreč umestimo med sopotnike francoskega povojnega (post)strukturalističnega vala, ki se je, denimo, zbiral okoli revije *Tel Quel*. Temu primerna je zasnova *Teorije oblaka*. Že naslov simbolno naznanja dekonstrukcijo, saj je oblak tako rekoč ničelna točka slikarstva, packa brez ravne linije. Avtor se v prvi vrsti posveti primerom klasične umetnosti, vsaki vsaj malo posvečeni osebi, dobro znanim in seveda kanoniziranim. A Damischeva preokrenitev je nekje drugje: v odmiku od pozitivističnega pristopa in vzpostavljanju lastnega pisanja o likovnem kot neprimerno bolj reflektivnega odziva na umetnino, pisanega s historičnega mesta nastajanja teksta (in ne predmeta preučevanja!). > ALJAŽ KRIVEC

MOJCA KREFT FRANCI KRIŽAJ

Slovenski gledališki inštitut,
2017, m. v., 231 str., 18 €

Za vsakršno umetnost velja, da jo čas postavlja v vedno nove kontekste, morebiti nam jo (ponovno) približa, jo oddalji, lahko pa jo tudi ... povozí. In zdi se, da je čas s tega vidika še posebej neizprosno do uprizoritvene umetnosti, saj ni minljiv le kontekst, temveč tudi sam medij. Tudi če konkretno gledališko predstavo posnamemo, bomo končno imeli občutek, da zremo v nekakšen dokument. Že zato je delo Mojce Kreft posebnega pomena. K legendarnemu (a obenem danes nekoliko pozabljenemu) delu gledališkega (pa tudi filmskega) režiserja Francija Križaja pristopi z vsemi možnimi sredstvi: kot sodelavka, kolegica, teatrologinja, predvsem pa kot nekdo, ki se spominja ... Tako se pred nami izriše prepričljiv pogled na režiserjevo delo, ki ga priključijo avtoričini spomini, premisleki, sočasne gledališke kritike, umeščanje režij in izbranih dramskih predlogov v zgodovinski in idejni kontekst. > ALJAŽ KRIVEC

ZRC SAZU, Založba ZRC, Novi trg 2, Ljubljana
nagocanje@zrc-sazu.si, 01/4706-465, 39 €

MELITA FORSTNERIČ HAJNŠEK
PLANET CARMINA
 fotografije: Iztok Bončina et al.
 Carmina Slovenica,
 2018, m. v., 190 str., 27 €

»Carmina Slovenica je brezkompromisno uporniška skupina; ustvarile so jo ženske, vodijo jo ženske, ki se ne bojijo pokazati zob ali preglasiti krivičnosti ... talent in virtuoznost sta neverjetno osupljiva,« je povzetek kritike, ki je nastala na eni izmed mnogih turnej zbora po svetu. V knjigi so opisana gostovanja, mnjenja sodelujočih, skladateljev, poznavalcev ... Pisanje izhaja iz konkretne izkušnje avtorice Melite Forstnerič Hajnšek: »Spremljati vrhunski zbor Carmina Slovenica na šestih celinah je pomenilo izpisovati svojski *Lonely Planet* ali *Potujoči planet* z vseh teh poti. Pokrajine, tiste ustvarjalne in realne, se premešajo, zlijejo v vznemirljivo veselje, kjer med *Urokom* Lojzeta

... poetična in informativna knjiga ...

Lebiča v Andih in *Drumlco* v največji koncertni dvorani v Tokiju ali *Adiemusom* z oken ljubljanske Univerze in kodeksom v španskem Las Huelgasu ni več realnih razdalj. Vse se zliva v gosto naseljen, avtentičen, samosvoj Planet Carmina.« V knjigi so tudi njeni zapisi in intervju, ki so nastajali pred potmi, dodane so refleksije spremljevalcev, sodelavk, skladateljev ... Poleg informativne vrednosti, že sama statistika zbora je impresivna, dobimo pregled njihovega dela, ustvarjanja in ustroja. Poetična in informativna knjiga razkriva, kako zna in zmore Karmina Šilec, gonilna sila zbora, izbrusiti nove in nove generacije pevk do pregovorne carminske perfekcije. Po desetletjih garanja se prebija skozi čas, domači kulturnopolitični aroganci navkljub, in po svetu nenehno širi planet Carmina. > JEDRT JEŽ FURLAN

BLAŽ PODLESNIK
PREGLED RUSKE KULTURNE ZGODOVINE
 Znanstvena založba Filozofske fakultete,
 2018, m. v., 282 str., 24,90 €

Blaž Podlesnik je docent za rusko književnost na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer v širokem spektru raziskuje rusko kulturno zgodovino, predvsem pa se posveča modernistični poeziji in klasični prozi. Pričujoča znanstvena monografija je rezultat dolgoletnih raziskav in je sicer v prvotni različici izšla že leta 2009, z naslovom *Kratki pregled ruske kulturne zgodovine*. Ko je bila prvotna študija razprodana, se je avtor lotil ponovnega raziskovanja in dopolnjevanja besedila. V tej dodelani študiji je rusko kulturno zgodovino postavil v kontekst ključnih zgodovinskih obdobij. Po uvodu, v katerem razjasni, kaj je (in ni) kulturna zgodovina, in po raztolmačenju osnovnega razvoja ruske kulture se posveti posameznim obdobjem; prvo je obdobje pred mongolsko nadvlado, nato sledi tatarska nadvlada, vzpon Moskovske kneževine in prehodno 17. stoletje. Po peterburškemu obdobju analizira razvoj klasične ruske kulture v 19. stoletju vse do krize imperija in Rusije sovjetov. Ter tako naprej vse do danes. Kako so ključni mejniki v ruski zgodovini vplivali na razvoj književnosti in umetnosti na splošno, se pokaže v že dolgo opazovanem vzorcu; ruska kultura je kot večno razpeta med Vzhodom in Zahodom edinstvena sama po sebi. Zagotovo obvezno branje za vsakega rusofila. > VANJA JAZBEC

... ruska kultura je kot večno razpeta med Vzhodom in Zahodom edinstvena sama po sebi ...

sko nadvlado, nato sledi tatarska nadvlada, vzpon Moskovske kneževine in prehodno 17. stoletje. Po peterburškemu obdobju analizira razvoj klasične ruske kulture v 19. stoletju vse do krize imperija in Rusije sovjetov. Ter tako naprej vse do danes. Kako so ključni mejniki v ruski zgodovini vplivali na razvoj književnosti in umetnosti na splošno, se pokaže v že dolgo opazovanem vzorcu; ruska kultura je kot večno razpeta med Vzhodom in Zahodom edinstvena sama po sebi. Zagotovo obvezno branje za vsakega rusofila. > VANJA JAZBEC

vilenica
33. MEDNARODNI LITERARNI FESTIVAL
33RD INTERNATIONAL LITERARY FESTIVAL
4.-9. 9. 2018
PISATI IN PREŽIVETI
WRITING AND SURVIVING
www.vilenica.si

Društvo slovenskih pisateljev
 Slovene Writers' Association

Kulturno društvo VILENICA

JAK
 JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS

CEI
 CENTRAL EUROPEAN INITIATIVE

OBČINA SEZANA

Generalni medijski pokrovitelj
primorske novice

Andrej Blatnik je pisatelj, prevajalec, urednik in predavatelj. Ne nujno v tem vrstnem redu, vendar vedno v tisti vrsti, ki pelje h knjigam. V razmaku nekaj tednov sta izšli dve njegovi knjigi, ki lepo ponazarjata ključni dimenziji njegovega ukvarjanja s knjigami: na eni strani lastno leposlovno ustvarjanje v zbirki kratkih zgodb *Ugrizi*, kjer ima za seboj že lep knjižni opus, na drugi pa v knjigi *Izdati in obstati* razmišljanje o usodi in razvoju knjig in založništva nasploh. Seveda smo se pogovarjali o obeh temah, prednost pa smo tokrat dali založniški pokrajini.

»Zgodbe so vezivo civilizacije. Potrebujemo jih. Zdaj.«

ANDREJ BLATNIK

IZDATI IN OBSTATI

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi, 2018, t. v., 196 str., 25 €, JAK

Bukla: Kakšno prihodnost nasploh napoveduješ knjigi in branju?

Blatnik: Napovedujem jima prihodnost, že to je veliko. Ne morem drugače, sem pač vernik branja. Čeprav je svet zašel v precej protiintelektualno fazo, verjamem, da bo minila, in verjamem, da bo branje pri tem pomagalo.

Se bo pa bralo drugače. Enako se danes drugače posluša glasbo – le še najbolj zagnani kupujejo nosilce zvoka, velika večina si pomaga z različnimi oblikami spletne pretočnosti. In ustaljene knjižne poslovne modele bodo te spremembe postavile na preizkušnjo. Zanimivo bo.

Bukla: Slovensko knjižno založništvo z aktivno udeležbo spremljaš že več kot tri desetletja, o marsičem v zvezi s tem pa je sedaj izšla tvoja knjiga *Izdati in obstati*. Kaj so (bile) ključne spremembe v tem času?

Blatnik: Ko sem leta 1985 kot urednik začel pri knjižni zbirki *Aleph*, ki sva jo z Vladom Žabotom in drugimi postavljala na noge, so bili zanimivi časi. Založništvo je bilo zelo formalizirano in zasebna pobuda omejena. Vseeno smo odpirali številna vrata, ne le vsebinsko, tudi za tiste, ki so prišli za nami.

Takrat je bilo založništvo tudi uradno dejavnost posebnega družbenega pomena. Navdušenje nad kapitalizmom, ki se je potrdilo v družbenem preobratu leta 1991, ga je hotelo narediti za običajen posel in ne več, malce patetično rečeno, poslanstvo. A vseeno se zadnja leta izkazuje, da se v času pravoreka o vladavini trga v knjižni krajini dogaja prav nasprotno: knjiga vse bolj prehaja iz zasebne tržne v javno neplačljivo uporabo. Manjša se promet s knjigo, upada število knjig v domačih knjižnicah, vse bolj se izposoja, vse manj kupuje.

Založniki, ki pravijo, da delajo samo posel kot vsak, v skladu z gospodarskimi pravili, vseeno dobivajo znatna sredstva iz proračuna (če ne prek subvencij, pa prek prodaje knjižnicam) in ne zahtevajo, da bi morale biti knjige obdavčene z 22-odstotnim davkom, da bodo izenačene z večino drugih izdelkov na trgu. Takrat jim pride kultura, s katero knjige samodejno povezujejo, prav.

Ta razpetost med načelno tržno preživljanje knjig in njihov dejanski javno podprti obstoj se kaže tudi v celi vrsti drugih sprememb. Nekdaj so se lahka branja za prosti čas (vprašajte starše, ali se spomnijo *doktor romanov!*) kupovala v trafikah, danes se izposojajo v knjižnicah. Nekdaj je bilo biti komercialen sramotno, skoraj vsi so hoteli objavljati za večnost in ne za trg – kar je bil tudi ugovor zapovedani doktrini dialektičnega materializma, ustvarjalnost je bila glas proti. Danes se tudi tisti avtorji, ki za to nimamo nobene prave možnosti, skušamo prilagoditi in se trži, kolikor pač gre. Paradoksi duha našega časa pač.

Bukla: Kako pa se je v tem času spremenilo delo urednika?

Blatnik: Skladno z opisanim. Nekdaj so bili uredniki razumljeni kot vratarji v svet kompleksne javne misli, zdaj se objavlja precej več kot nekdanji in se jih vidi bolj kot nekakšne mehanike, vpete v založniško industrijo, ki bodo besedilo malo popravili, če je res treba. In treba je. Čeprav statistike kažejo, da

ANDREJ BLATNIK

UGRIZI

LUD Literatura, zbirka Prišleki, 2018, m. v., 90 str., 19 €, JAK

se branje knjig zmanjšuje, vse več ljudi piše.

Pisanje je vsakomur dostopno dejanje individualizacije, osebnega izražanja, v času, ko smo vse bolj zunanje določeni, pred čimer ljudje bežijo na različne načine, s pretiranim potrošništvom, iskanjem nove duhovnosti, poskusi ustvarjalnosti ... Po e-poti dobim celo vrsto besedil s pripisi v slogu: saj vem, da ne boste objavili, ampak vseeno preberite, naj to vsaj nekdo prebere. Enako se mi je na delavnice kratke zgodbe, dokler sem jih še vodil, prijavljalo vedno več ljudi. In ker se objavlja vse več, ta kvantiteta pa ne prinaša kvalitete, se je zamislila tudi sposobnost razsojanja, kaj je dobro in kaj ni tako zelo dobro. Seveda pa ni cilj ustvarjanja le napisati nekaj najboljšega, veliko je že, če pri tem uživamo – le da takrat ne smemo pričakovati, da bodo zanesljivo uživali tudi drugi.

Bukla: Na nedavni tematski konferenci GZS o knjižnem založništvu je bilo odprtih mnogo bolečih ran znotraj založniške panoge, saj se ji slovenska gospodarska rast zadnja let za sedaj ni kaj dosti poznala. Kakšen je tvoj pogled na stanje te panoge, ki je v zadnjem desetletju doživela padec na polovico? Kje vidiš svetle točke v tem času in možnosti za njen pozitiven razvoj v prihodnje?

Blatnik: Svetla točka je zanesljivo ta, da se je po dolgih letih, ko smo nekateri povsem neuspešno prepričevali slovenske založnike, da je slovenske avtorje mogoče prodajati tudi v tujino, ta »majhni smo, oprostite, da živimo« pristop malce spremenil. Pomenljivo je, da ga je zlasti spremenilo javno financiranje, še posebej priložnosti, ki se odpirajo z nastopom Slovenije kot častne gostje na frankfurtskem knjižnem sejmu. In pa tudi ta, da smo (morda gre za enako preobrazbo) začeli bolj zaupati domačim avtorjem tudi v nakupovanju, saj je kar nekaj knjižnih uspešnic v zadnjih letih nastalo na naših tleh.

Bukla: Temelj knjižnega založništva je kakovostno domače in prevodno leposlovje ter komunikativna stvarna literatura in humanistika. Je te vrste knjige še mogoče izdajati brez javne podpore? Kaj to pomeni za ponudbo knjig na slovenskem trgu na splošno?

Blatnik: Ko sem vstopil v profesionalni knjižni posel, se je subvencioniralo samo domače knjižne vsebine. Vse prevodno leposlovje, tudi najzahtevnejše, se je lahko pokrilo s prodajo, prve neposredno podprte prevodne izdaje je prinesla zbirka *Studia humanitatis*. Danes gre večina subvencij Javne agencije za knjigo v prevodni program, med njimi so velikokrat tudi knjige, ki bi bile v kaki večji kulturi prodajno uspešne. Ne v Sloveniji.

Bukla: Kako pa se je v tem času spremenil položaj knjižnega avtorja, in, če vprašam še natančneje in konkretnije, avtorja knjig kratkih zgodb – izšla ti je namreč nova zbirka kratkih zgodb *Ugrizi*?

Blatnik: Zgodba je, kakor pišeta Benedict Anderson in za njim Richard Kearney, gonilna sila današnjega sveta. Le da to ni več literarna zgodba. Preselila se je na bolj dobičkonosna področja, recimo v oglaševanje in politiko (zlasti v predvolilnem času), literarna zgodba pa se je izselila iz javne

Nekdanji urednik Cankarjeve založbe Zdravo Duša (levo), pisatelj in urednik Andrej Blatnik (na sredini) in direktor založbe Didakta Rudi Zaman (desno) na otvoritvi knjigarne Modrijan, ki je morala pred časom žal zapreti svoja vrata.

pozornosti. Romani so brani precej bolj kot knjige zgodb, slovenski mediji zgodb več ne objavljajo redno, ampak le še kot način za ustvarjalno animacijo svojega bralstva (recimo natečaji priloge *Ona*), festival Fabula, ki je bil najprej zamišljen kot festival kratke zgodbe, je zgodbo takoj naselil večinoma v okolje romana in ukinil nagrado za najboljšo knjigo zgodb, v zadnjem času pa zgodbo iz literature premika v filozofijo in družboslovje, in tako dalje.

A vseeno je tudi literarna zgodba še zmeraj zelo privlačna. Navsezadnje je bila prva naklada mojega učbenika *Pisanje kratke zgodbe* razprodana, kar se dandanes zgodi le redkim knjigam. Izšel je tudi v hrvaščini in makedonščini, v slovanskih okoljih so take knjige redke, v angloameriškem jih je na kupe, kar tudi nekaj pove o zaupanju v literarno zgodbo. Zgodbe so vezivo civilizacije. Potrebujemo jih. Zdaj.

Bukla: Tvoja prejšnja knjiga kratkih zgodb *Saj razumeš?* iz leta 2009 je do sedaj izšla že v osmih jezikih, izid pa se pripravlja še v treh. Čemu pripisuješ takšno zanimanje zanjo? Kako običajno prihajaš do tujih prevodov? Samostojno ali preko posrednika?

Blatnik: Za kratke zgodbe je to res veliko, običajno se prevajajo romani, ki lahko upajo tudi na komercialni, ne le kulturni uspeh. Le eno od mojih prek tridesetih v prevodu objavljenih knjig je tuji založbi prodal slovenski založnik, eno pa moj turški agent. Za vse druge sem dobil ponudbe neposredno. Pisci kratkih zgodb smo nekakšna posebna sekta med literati, na festivalih srečujem ljudi, ki jih že dolgo berem, oni pa mene, in veseli smo eden drugega. Prav tako je z založniki: imam srečo, da nekateri ne gledajo na to, kaj se dobro prodaja, ampak preprosto na to, kaj se jim zdi dobro. Srečo imam tudi, da je bil prvi prevod te knjige prevod v angleščino – tako lahko uredniki sami preverijo, kakšne so zgodbe, in se jim ni treba predati zaupanju prevajalcev in drugih, ki knjigo priporočajo.

Bukla: V *Ugrizih se vračaš, tako se mi vsaj zdi, tudi k motivom iz knjig Zakon želje in Menjave kož – ali pa se motim?*

Blatnik: Ne motiš se. Eni pravijo, da pisatelj vedno piše isto zgodbo, Borges je to zaostрил in rekel, da navsezadnje vsak pisatelj postane svoj najslabši učenec. Trudim se, da bi to zadevo počel povsem odprto in ponavljaj in prenavljaj ne skrivam, nekatere zgodbe prehajajo kasneje tudi v romane, zgodba *Otroci politikov* se je že sčela preselila v davno zastavljeni roman, ki sem ga začel zdaj bolj resno pisati ... Strinjam se s teorijo (ki jo spet Borges odlično uprizoni v zgodbi *Pierre Menard, avtor Kihota*), da je zelo važen tudi kontekst, torej okolje, v katerem se zgodba pojavi, in da ji ta kontekst podeli povsem nov pomen. Sicer pa med bralci mrgoli naglih sežetkov celotne literarne zgodovine v nekaj besedah, od tistega rodiš se, ljubiš, sovražiš, umreš dalje. Dokler bo tako, se bodo motivi vračali.

Bukla: Zločini iz strasti, neuspela razmerja, neizrečene besede, narobe napovedane usode itn. so motivi tvojih zadnjih zgodb, ki so pisane izrazito ekonomično. Kaj ti je pomembnejše: poanta in/ali preobrat zgodbe ali stil, ki pripelje do njega?

Blatnik: Najbrž ni pisatelja, ki ne bi zdaj rekel, da je to neločljivo. Zgodba, ki ni napisana na sebi ustrezen način, je kot šala, ki je ne znaš povedati in se potem čudiš, da se nihče ne smeji. Je pa tudi klavno občudovati prazen slog. Ko sem izbiral, katere zgodbe bom dal v knjigo, sem najprej izločal takšne, ki v enem od teh dveh kriterijev niso dosegle dovolj visokega praga objave. Potem sem začel gledati, kako se tematsko ujemajo. Tudi to se mi zdi pomembno, to soustvarja novi kontekst, o katerem sem govoril prej. Je pa seveda izziv, kako napisati nekaj navidezno povsem nezanimivega na zanimiv, nov način.

Bukla: Za tvoje zgodbe se zdi, da se dogajajo v sosednjem stanovanju ali ulici. Kje črpaš navdih zanje?

Blatnik: Tudi iz sosednjih stanovanj in z ulice! Nekaj sem jih napisal, kakor se reče, na vdih, v enem samem zamahu v popotno beležnico. Ko zdaj listam po knjigi, se natanko spominjam lokacij, kjer so nastale, pa čeprav sem bil tam pred leti. Nekatere pa so zorele dobesedno desetletja, čeprav so dolge nekaj vrstic. Ene je navdihnilo konkretno okolje ali osebe, druge kaka druga zgodba ali filmski prizor. Vse je enako vredno.

Bukla: Kakšen vpliv je imel na tvoje pisanje film *Iztrebljevalec*?

Blatnik: To je še zmeraj moj najljubši film, čeprav sem ga pogledal že velikokrat in medtem tudi veliko drugih filmov. Najbrž tudi zato, ker ob vseh drugih za prihodnost človeštva pomembnih vprašanih zastavlja tudi dve zelo pomembni za večnost: kaj ljubimo, in ali sploh je ljubezen, če nismo pripravljeni na čisto vse zaradi ljubezni. (Mimogrede, enako temo zanimivo načanja mojstrovina Javierja Mariása *Tako belo srce*.) V *Ugrizih* sem mu eno od zgodb posvetil, dolgo časa pa sem hotel napisati celo knjigo o izgubljanju trenutkov v času kot solz v dežju, kakor se glasi znameniti stavek umirajočega replikanta, ki ga, spet mimogrede, prav sočutje, ko pred smrtjo reši svojega preganjalca, naredi v naših očeh človeškega. (Zanimivo, danes je sočutje razumljeno skoraj kot tehnološka ovira pospešenemu razvoju.) No, te knjige najbrž le ne bom napisal, življenje je prekratko za vse načrte.

Bukla: Morda za konec: kaj je na tvoji bralni in kaj na uredniški polici?

Blatnik: Trudim se, da bi do dneva odločitve prebral še tiste za nagrado kresnik nominirane romane, ki jih še nisem. Mislim, da bi jih morali tisti, ki hočejo govoriti o stanju sodobne slovenske literature, pač poznati. Na uredniško branje pa čaka prevod še ene legendarne knjige zgodb, *Življenja pesnikov* E. L. Doctorowa. To bo užitek!

• OD PRVE DO ZADNJE STRANI

sreda, 30. 5. ob 18.00

Vabimo vas na pogovor ob izidu knjige **Alenke Veber** *Kolo sreče*, s podnaslovom *67. babjepskih iveri*. V knjigi je zbrala sedemdeset utrinkov iz življenja, vsak pa nosi v sebi še duhovno sporočilo. Z avtorico se bo pogovarjal **Jernej Terseglav**.

• BOLOGNA PO BOLOGNI v knjigarni Konzorcij

od torka 29. 5. do sobote 2. 6.

Prodajna razstava Bologna po Bologni je pregled trenutno najbolj aktualnih, kakovostnih in nagradjenih knjig za otroke z vsega sveta. Letošnja že 26. Bologna po Bologni, ki jo že vrsto let pripravljamo Mladinska knjiga, otroški oddelek knjigarne Konzorcij, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, in Slovenska sekcija IBBY, je tematsko osredotočena na kulturno dediščino.

• RAZSTAVA UNICEFOVIH PUNČK IZ CUNJ

od ponedeljka 4. 6. do sobote 16. 6.

V Konzorciju bodo ponovno gostovale Unicefove punčke iz cunj z dnevniki. To so punčke, ki jih v začetku šolskega leta sešijejo v vrtcih in šolah po Sloveniji. Punčke nato vse leto krožijo po domovih otrok, ki pišejo in redno ustvarjajo njen dnevnik.

• PROJEKT AVTORJI Založbe Primus

sreda, 6. 6. ob 18.00

Suzana Kramar, povezovalka dogodkov, je v goste povabila **Romana Kukoviča** z romanom *Alah pod Sveto Trojico* s pretresljivo zgodbo sirskega begunca, in **Roka Babnika** z romanom *Potovanje gurujev* – zgodbo mladega para na poti usvajanja čuječnosti in ljubezni do sveta.

• ZNANOST MED KNJIGAMI – Merjenje ledenikov

četrtek, 7. 6. ob 18.00

Ledeniki oziroma njihovo spreminjanje so pomembni kazalniki dolgoročnih klimatskih sprememb. **Doc. dr. Mihaela Triglav Čekada** se že skoraj 20 let ukvarja z izmero Triglavskega ledenika in rekonstrukcijo njegovih starejših dimenzij iz arhivskih fotografij ledenika. Pogovor z njo bo vodila **Renata Dacinger**.

• KNJIGA SPREMINJA ŽIVLJENJE. NA BOLJE.

sreda, 13. 6. ob 18. uri

V predpočitniškem srečanju si bomo izmenjali priporočila za poletno branje. **Damjana Bakarič** bo predstavila svoj seznam poletnega branja in vas ponovno prepričala, da knjiga spremeni življenje na bolje ☺.

• POTEPANJA S KNJIGO IN KOMPASOM - AVSTRALIJA

četrtek, 14. 6. ob 18. uri

Kompasovi vodiči nas bodo tokrat popeljali v deželo »tam spodaj« – v Avstralijo. Je najbolj zaželen kontinent številnih popotnikov, ki na potovanjih iščejo kombinacijo urejenih mest in divje narave, starodavno kulturo in pristne stike z domačini.

• NOČ KNJIGARN

petek, 15. 6. ob 18. uri

Knjigarna Konzorcij bo odprta do 22. ure. Letos bodo v središču slovenski pisatelji:

Ob 18.00 **Jože Zupan**, ob 19.00 **Maja Gal Štomar** in **Tanja Tuma**.

Vstop na dogodke v knjigarni Konzorcij je prost.

več o dogajanju v KNJIGARNI KONZORCIJ:

www.konzorcij.si

IVAN ESENKO

SVET ČEBEL

O čebelah in čebelarstvu v Sloveniji

Družina, 2018, t. v., 240 str., 39,90 €

Če bi bilo treba izbrati najbolj priljubljene živali, bi se čebele gotovo pojavile nekje ob vrhu te imaginarne lestvice. Pridne, kooperativne timske

delavke, ki zagrizeno branijo dom in svoje matice, obenem pa so s svojim plemenitim poslanstvom opravevanja cvetov (sicer niso edine opravevalke) in z neposredno koristjo svojega sladkega pridelka za človeštvo, predstavljajo nekakšen model živali, ki jo človek lahko daje za vzor tako sebi kot mladim. Zato ni čudno, da so čebele našle pot tudi v mnoge knjige, od poljudno znanstvenih do leposlovnih, med katerimi je v zadnjem času mednarodno izstopal roman *Zgodovina čebel*, zanimanje zanje pa je začela pritegovati tudi njihova vse večja ogroženost, ki bi lahko usodno vplivala na podobo Zemlje. Za Slovenijo imajo čebele prav poseben pomen, saj z deset tisoč čebelarji pri dveh milijonih prebivalcev sodimo (relativno gledano) v sam svetovni vrh po gostoti čebelarstva.

Ivan Esenko, veliki popularizator narave, tudi sam dolgoletni čebelar že od najstniških let, je v *Svetu čebel*, vsebinsko bogati, z mnogimi pomenljivimi fotografijami opremljeni knji-

gi, obdelal čebelarstvo v Sloveniji v vseh njegovih pojavnih oblikah. Esenko nas tako pelje od avtohtone slovenske kranjske čebele, prek znamenitih slovenskih čebelarjev, ki so v Sloveniji začeli in utrdili čebelarstvo tradicijo, panjskih končnic, ki so se sčasoma spremenile v pravo galerijo ljudskega umetništva, čebeljih pridelkov (od medu in voska do propolisa ter matičnega mlečka), čebelarstva turizma, ki lahko pritegne tudi mnogo (tujih) obiskovalcev, urbanega čebelarjenja, ki se prav lepo razvija tudi na strehah (in drugod) slovenskih mest, dolgoletnega čebelarjenja v cisterijanski opatiji Stična, kjer je čebelarstvo bržkone staro toliko kot samostan iz dvanajstega stoletja, do povabila na koncu knjige, da je čebelar lahko prav vsak. Morda pa res – knjiga *Svet čebel* je prava spodbuda za to! > SAMO RUGELJ

BARBARA BAJD

KRANJSKA SIVKA

Čebelica, od kod in kam?
fotografije: Janko Božič et al.
Hart, 2018, zbirka Utripi sveta,
2018, m. v., 48 str., 17,90 €

Čebelarstvo ima v Sloveniji bogato tradicijo, še posebej se veliko o tej panogi govori v teh dneh, ko je organizacija OZN na pobudo Slovenije prvič razglasila svetovni dan čebel. Praznujemo ga 20. maja, na rojstni dan našega znamenitega čebelarja Antona Janše (1734-1773), prvega učitelja sodobnega čebelarstva na svetu – ki ga je na prvo čebelarško šolo na Dunaju, leta 1770 imenovala Marija Terezija. Anton Janša, sicer akademski slikar, je napisal dve temeljni čebelarški knjigi in svoj nauk utemeljil na znanju gorenjskih čebelarjev, z njegovo pomočjo pa je zaslovela tudi avtohtona slovenska čebela »kranjska sivka«. O njej je pričujoči poučni vodnik za mlade pripravila dr. Barbara Bajd, biologinja in pedagoginja, znana po svojih številnih priročnikih za radovedne naravoslovne glavice. Na lepo oblikovanih straneh je pregledno razložena zgradba čebeljega telesa, nastanek medu, sestava čebelje družine, potek njene preobrazbe, pa tudi razvoj čebelarstva na naših tleh. Ste vedeli, da pisane panjske končnice veljajo za pravo posebnost, saj jih poznamo samo v Sloveniji in na delu današnje avstrijske Koroške? Vzporedno s čebelarstvom so se v naših krajih razvijale še druge dejavnosti, izdelki iz voska, medicinarstvo in svečarstvo, lectarski izdelki ... Tako slovenski med, kot čebelji izdelki so zelo cenjeni doma in po svetu, zato smo veseli, da smo dobili še eno knjigo posvečeno naši kranjski sivki. > RENATE RUGELJ

PETER WOHLLEBEN

WOHLLEBNOV VODNIK PO GOZDU

Prepoznavanje živali in rastlin – odkrivanje ekosistema
prevod: Maja Šukarov
Mladinska knjiga, zbirka Narava na dlani,
2018, m. v., 22,98 €

Peter Wohlleben

Nekonvencionalni nemški gozdar, ki je s svojimi knjigami o čutenju dreves in živali v zadnjih letih zanetil veliko debat o naravi in njenih zapletenih ekosistemih, je tokrat pripravil tudi svoj vodnik po gozdu. Gre za precej standarden format vodnika s katerim boste seveda lahko prepoznavali gozdne živali, ptice, hrošče, kače, pa tudi gobe, drevesa, pisano gozdno podrast in zelišča. Prebrali boste lahko njihove opise, latinska imena in druge podrobnosti, avtor pa tudi svetuje, da na naslednjem sprehodu po gozdu premislite o tem, kako se je vaš gozd spremenil v zadnjem času in celovito preučite vpliv človeka na gozd ter medsebojne vplive drugih rastlin in živali v gozdu, npr. kaj počne poljski zajec v gozdu, ali kako volk koristi drevesom? > RENATE RUGELJ

www.bukla.si

ELIZABETH KOLBERT

ŠESTO IZUMRTJE

Nenaravna zgodovina
prevod: Anja Radaljac
UMco, zbirka 'S terena',
2018, m. v., 386 str., 24,90 €, JAK

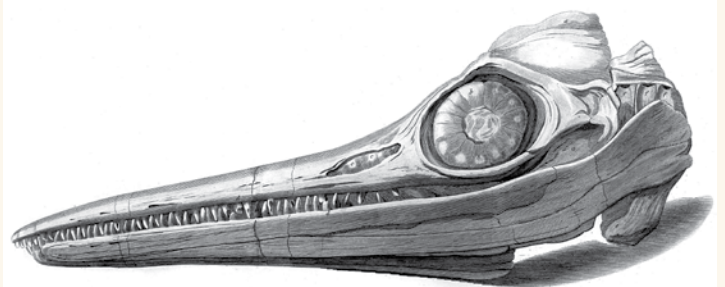

Elizabeth Kolbert

Elizabeth Kolbert (1961) je priznana ameriška novinarka in avtorica nagrajenih knjig o okoljevarstvu, na Univerzi Yale pa je doštudirala književnost, nato pa prejela Fulbrightovo štipendijo za izpopolnjevanje na hamburški univerzi. Že dolgo je redno zaposlena pri reviji *The New Yorker*, za katero piše prispevke o raznovrstnih temah, od političnih analiz in knjižnih recenzij do esejev in poglobljenih člankov o podnebnih spremembah. V knjigi *Šesto izumrtje*, nagrajeni s Pulitzerjevo nagrado za najboljšo neleposlovno knjigo, se je posvetila izumiranju živali in rastlin kot posledici človekovih dejanj. V zadnje pol milijarde let je na Zemlji namreč prišlo do petih množičnih izumrtij živih bitij in raznolikost življenja se je pri vsakem od njih nenadoma in dramatično zmanjšala. Znanstveniki po vsem svetu pa trenutno spremljajo šesto izumrtje, ki naj bi bilo najbolj uničujoče izumrtje od padca asteroida, ki je pred več kot 65 milijoni let z obličja Zemlje izbrisal dinosavre. Vendar tokrat katastrofe ne gre iskati v zunanjih dejavnikih, ampak v človeštvu samem. Kolbertova v svoji živahno pisani knjigi nazorno in analitično prikaže, zakaj in kako smo ljudje spremenili življenje na planetu v tolikšni meri, kot ga ni še nobena vrsta poprej. S prepletanjem raziskav različnih znanstvenih ved avtorica opiše fascinantne živalske vrste, ki so že izgubljene, in predstavi razvoj koncepta izumiranja skozi naravno zemeljsko zgodovino. Po temeljiti raziskavi ocenjuje, da bo konec 21. stoletja, če se bodo sedanji trendi nadaljevali, izgubljenih med 20 in 50 odstotkov

... Pulitzerjeva nagrada za najboljšo neleposlovno knjigo ...

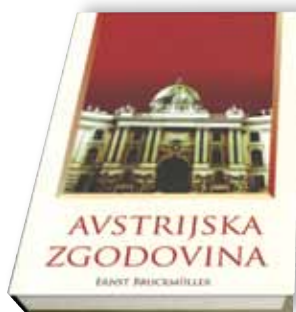
svetovne flore in favne, s čimer jasno pokaže, da bo šesto izumrtje najverjetneje najbolj izrazita človeška zapaščina. Vse to nas sili, da premislimo o dveh temeljnih vprašanjih: kaj pomeni biti človek in kako človeštvo spreminja življenje na Zemlji. Kolbertova se osredotoča na propadanje flore in favne v habitatih na vse koncih sveta, tja pa nas popelje z zavzetim poročanjem: vodi nas vse od Paname do Islandije, od Italije do Škotske in od amazonskega deževnega gozda v Braziliji do oddaljenih otokov ob obali Avstralije. Spoznanja lastnih raziskovalnih odprav v svoji izjemni študiji dopolnjuje s pogovori z znanstveniki in raziskovalci, bralca pa sooči z dejstvom, da smo trenutno sredi sodobnega, umetno sproženega šestega izumrtja. Kljub temu v svoji raziskavi ne obsoja, temveč išče objektivno rešitev za prihodnje rodove. Iskrena, znanstveno natančna in vsakemu bralcu dostopna knjiga, ki na široko odpira oči. > SAMO RUGELJ

SVETOVNA DEDIŠČINA

prevod: Lydia Frece

Mladinska knjiga, 2018, t. v., 256 str., 109,90 €

Pred desetletji, ko so na dolga vesoljska potovanja pošiljali sonde brez posadke, so te – v upanju, da te zaidejo do kake druge civilizacije – polnili s podatki o našem planetu, človeštvu na njem ter skrbno izbranimi informacijami o osnovnem znanju, ki smo si ga tu pridobili v času svojega bivanja. Prav primerna za to, da bi jo dali na tako sondo, je tudi knjiga *Svetovna dediščina*, enciklopedični pregled kulturnih in naravnih spomenikov sveta po Unescovi konvenciji o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine. To je na kratko knjiga o vsem, kar je veličastnega na našem planetu ustvarila narava in zgradil človek. Obsežna knjiga velikega formata z bogatim ilustrativnim gradivom, izvorno je izšla v nemščini leta 2017, ima pregled urejen po celinah, znotraj njih pa po državah. Tako nas pelje od evropskih narodnih parkov, starodavnih slikarskih poslikav, ki so že pred tisočletji izkazovale človekovo kreativnost, avtohtonih mest, ki so ohranila nekdanjo unikatnost in prepoznavnost, zakotnih vasic, ki se jih ni dotaknila moderna civilizacija, fjordov, ki se zažirajo globoko v celino, rudnikov naravnih bogastev, železarn z muzejsko vrednostjo, gradov, ki so ohranili prvoten sijaj, katedral, ki pričajo o visokoletečem duhu tistih, ki so si jih zamislili, in spretnosti tistih, ki so jih gradili, starodavnih pokopališč, ki še danes naredijo izjemen vtis, trdnjav, ki so se ohranile do današnjih dni, do mostov, parkov, palač, industrijskih pokrajin, pristanišč, megalitov, mlinov na veter, starodavnih mestnih četrti in jeder, rečnih dolin, vinorodnih območij, slapov, jam, vulkanskih pokrajin, lagun, pragozdov, opernih hiš, alpskih pogorij, jezer, muzejev, kanjonov, univerz, samostanov, trgov, arheoloških najdišč, Škocjanskih jam in rudnika živega srebra v Idriji (Slovenija), lesenih cerkva, ruševin, puščavskih gradov, templjev, svetih gora, najdišč fosilov, živopisnih pokrajin, svetišč, spomeniških parkov in vrtov ter drugih stvaritev, kjer so se vedno znova na nepregledno izvorne načine poigrali človekov um in/ali stvaritve narave. Knjiga ponuja enkratnega razgled in pogled na naš planet, obenem pa je vodnik in smerokaz za tiste, ki se odpravljajo na kako poletno potovanje, da na njem ne izpustijo kakega od največjih kulturnih in naravnih zakladov ob nameravani poti. > SAMO RUGELJ

ERNST BRUCKMÜLLER

AVSTRIJSKA ZGODOVINA

prevod: Veronika Pflaum, Irena Vilfan Bruckmüller

Slovenska matica, zbirka Zgodovina držav in narodov, 2017, t. v., 563 str., 43 €, JAK

Slovenska matica že dolgo skrbi za to, da na slovenski knjižni trg prihajajo celovite zgodovine posameznih držav, tako da se jih je nabrala že cela serija. Zdaj se jim je pridružila še sodobna zgodovina Avstrije, pri čemer je pomenljivo, da ne glede na to, da gre za neposredno sosedo, celovite knjižne zgodovine o njej

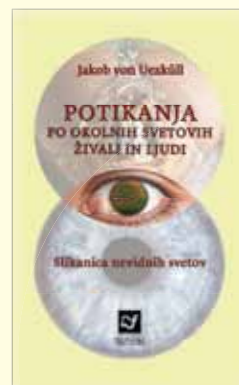
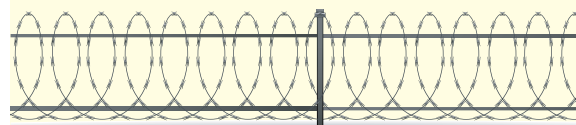
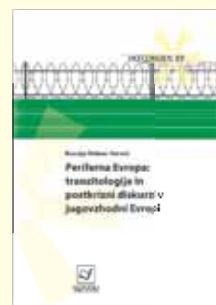
še nimamo (o Italiji kot drugi »veliki« sosedu je Slovenska matica izdala knjigo leta 2012). Knjigo *Avstrijska zgodovina* je napisal znani avstrijski zgodovinar Ernst Bruckmüller, v njej pa nas popelje vse od začetkov naselitve človeka na današnjih avstrijskih tleh pa do neposredne sedanjosti, v kateri se Avstrija uveljavlja kot vse bolj razvita in izobražena država, saj je med zdaj produktivno zaposlenimi že več kot desetina takih, ki imajo visoko izobrazbo. Pri svojem potovanju skozi zgodovino Bruckmüller ugotavlja, da je že samo ime Avstrija, za razliko od marsikatere druge evropske države, ki je dobila ime po imenu ljudstva, geografskega porekla, saj so z imenom Ostarrichi označevali pokrajino, vzhodno od Bavarske. Iz tega se je kasneje, v 11. stoletju, izoblikovalo ime Osterreich; ta je bila povzdignjena v vojvodino, ki so ji od 13. stoletja naprej vladali Habsburžani. V začetku 19. stoletja so avstrijsko monarhijo preimenovali v Avstrijsko cesarstvo, sredi tega stoletja pa je nastala Avstro-Ogrska, ki je razpadla ob koncu prve svetovne vojne. Čas od konca prve pa do konca druge svetovne vojne (1918–1945) jo je spet usodno povezal z Nemčijo. Ta je drugo svetovno vojno končala s katastrofalnim porazom leta 1945, ki mu je sledila tudi moralna izpraznjenost. Na novih, od Nemčije bolj neodvisnih temeljih pa je Avstrija sprožila svoj razvoj po vojni, ko je začela opuščati svoje nemštvo ter se ukvarjati z iskanjem lastne kulturne, družbene in gospodarske identitete. Dober prikaz zgodovinskih preobratov in dilem pri oblikovanju države, ki je imela, tudi zaradi jezika, ves čas gravitacijsko jedro v sosednji, veliko večji Nemčiji. > SAMO RUGELJ

RAZPRAVE FF

Tone Smolej
Slovenska recepcija francoske književnosti od klasicizma do simbolizma
248 str., 22,90 €

Ksenija Vidmar Horvat
Periferna Evropa: tranzitologija in postkrizni diskurzi v jugovzhodni Evropi
138 str., 14,90 €

Jakob von Uexküll
Potikanja po okolnih svetovih živali in ljudi
Slikanica nevidnih svetov
156 str., 14,90 €

Znanstvena založba Filozofske fakultete UL in Knjigarna Filozofske fakultete UL
t.: 01/ 241 1119, e.: knjigarna@ff.uni-lj.si
Več informacij na: <https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Univerza v Ljubljani
FILZOVSKA FAKULTETA

CARLOS G. VILLA

NOVA DRŽAVA ZA NOV SVETOVNI RED

prevod: Gašper Kralj

Založba /*cf., Rdeča zbirka, 2017, m. v., 308 str., 22 €, JAK

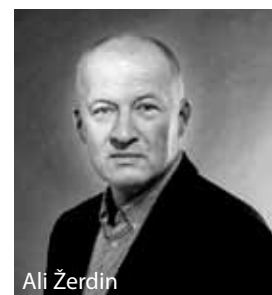
Carlos G. Villa je pričujoča knjiga, ki govori o zadnjih letih slovenske poti v samostojnost, zasnovana na podlagi doktorske teze, ki jo je zagovarjal v Madridu, na Fakulteti za družbene vede in sociologijo. Med pisanjem je večkrat obiskal Slovenijo, najdlje se je tu zadržal med letoma 2008 in 2009, knjigo pa je napisal tako na podlagi velikega števila intervjujev s takratnimi protagonisti kot tudi s pomočjo arhivov. Ti še zdaleč niso bili samo slovenski, temveč ga je zanimal predvsem odnos ZDA do situacije v Sloveniji in na Balkanu, zato so mu del arhivov odprli v Washingtonu pa tudi v Beogradu. Gre za natančen popis razpada Jugoslavije, zlasti s pogledom od zunaj, sprva v letih 1980–1987, nato pa vsako leto posebej do uveljavitve nove države. Dogodki so umeščeni v mednarodno okolje, zaradi česar je knjiga posebna in odstopa od podobnih knjig slovenskih avtorjev, zapisana pa je dramaturško dognano. Zato imamo opraviti z vse prej kot suhoparnim pogledom na nastanek nove države. > ŽIGA VALETIČ

ALI ŽERDIN

UJETNIKI OMREŽIJ

UMco, zbirka Angažirano, 2018, m. v., 292 str., 22,90 €, JAK

Ali Žerdin

Časnikar in publicist Ali Žerdin je o družbenih omrežjih, ki niso družabna in spletna, temveč predstavljajo dejansko razporeditev moči političnih in gospodarskih elit, prvič udaril pred šestimi leti s knjigo *Omrežje moči*, v kateri je razjasnil in razgalil majhen slovenski prostor ter dotlej netransparentne vrtičkarske povezave v njem – tudi s shekami in grafičnimi prikazi. Enaka vsebina ga je vznemirjala že v doktorski disertaciji iz leta 2004, kjer je prikazal, kako na slovenske elite in družbo vpliva sprememba »politične garniture« na volitvah. Žerdinova raziskovanja, ki so povezana z dolgoletnim medijskim udejstvovanjem ter s pisanjem in urednikovanjem na Delu, so bila seveda zanimiva tako novinarjem kot tudi lobistom pa direktoricam in direktorjem v javnem ali zasebnem sektorju, v roke pa so jih vzeli tudi tisti, ki radi posegajo po kratkočasnem slovenskoškem branju. Nova knjiga, *Ujetniki omrežij*, naredi še dva koraka naprej: prvič, ko se poda dlje od Slovenije in aktualizira tudi zgodbe iz preteklosti, in drugič, ko poglavja zaokroži kot zaključene zgodbe poljudne esejisti-ke, kakršno je pri nas ustoličila založba UMco.

Vse je zgodba in v tem si je Žerdin tokrat res dal duška; že v Uvodu in zaključku, ki je nekakšen Priročnik za samopomoč, niza desetine zgodb, pri čemer ne izgublja rdeče niti, vmes pa skozi deset poglavij prikaže, da so omrežja in njihova relativna stabilnost nekakšna naravna tendenca sleherne družbe. Pri tem ga zanimajo tudi premiki in fenomeni, ki zamajajo ustaljeni red in vzpostavijo novega. V eni od prvih zgodb spoznamo, kako je s sedenjem na več stolčkih bančnik David Rockefeller postal ena najvplivnejših osebnosti prejšnjega stoletja. Posebej pomenljiva je zgodba o Janezu Drnovšku, ki se je nahajal na obrobjih različnih omrežij in jih je zato zlahka povezal ter si s tem ustvaril izjemno politično kariero, ali pa zgodba o disketi, ki kot večno aktualna slovenska špekulacija navaja, da je Milan Kučan v središču slovenskega »mafijškega lobija«. Na področje umetnosti nas popelje skupina Laibach, v kateri in s katero je skozi leta sodelovalo na stotine ljudi. Aktualni gospodarski zgodbi sta tudi globalno-zgodovinska o bankah in dolžniško-upniških razmerjih ter lokalna o mahinacijah okrog slabe banke ter državnega premoženja. Čeprav se omenjene vsebine zdijo na dosegu roke, je tehtnih knjižnih del, ki bi pojasnjevala notranje zakonitosti družbene omreženosti, zelo malo. Skoraj nič. > ŽIGA VALETIČ

DAVID E. STANNARD

AMERIŠKI HOLOKAVST

prevod: Irena Duša

Založba /*cf., Rdeča zbirka, 2017, m. v., 282 str., 21 €, JAK

Drugi zvezek istoimenske knjige pri- naša nadaljevanje grozovitega genocidnega popisa iztrebljanja prvobitnih ljudstev v Ameriki. V njem profesor

Stannard najprej postreže v zgodovino, iz katere skuša razbrati, kje v preteklosti se je (gledano formalno) utelesilo sovraštvo do drugih ras, potem pa se vrne nazaj na ameriška tla in analizira, da je bilo to, kar se je dejansko dogajalo v prvih letih stikov med Španci in Britanci na eni strani ter staroselskimi ljudstvi Amerike na drugi, klasičen primer samoizpolnjujoče se prerokbe, ki pa je imela genocidne posledice. Začelo se je namreč z napačnim predsodkom, da so Indijanci nekako drugačni od navadnih ljudi, vse, kar so počeli ali kar jih je zaznamovalo, pa so razglašali za nepopravljivo neevropsko, nekrščansko in necivilizirano. To je v nadaljevanju proizvedlo vladavino terorja, ki se je ohranjala tudi naprej, saj se je povezala z lakomnostjo po moči, zemlji in bogastvu. Vse to se je, sklepa avtor v svoji izjemni študiji, v taki ali drugačni, seveda zdaj malo bolj prikriti obliki, ohranilo do današnjih dni. Opomnik preteklosti za naš čas. > SAMO RUGELJ

www.mladika.com
Ul. Donizetti 3 - Trst
tel. +39 0403480818

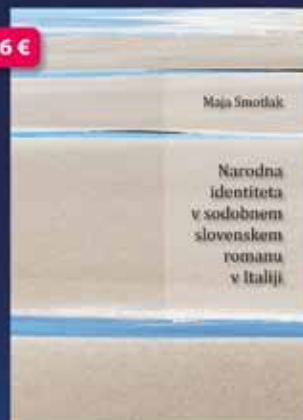
V Sloveniji distribuira
Založba Primus:
info@primus.si

23 €

Skozi taborišča do sreče

26 €

Narodna identiteta v sodobnem slovenskem romanu v Italiji

KMALU V KNJIGARNAH

Neme priče vojnih grozot

MOJMIR OCVIRK

POLITIKA V 90 MINUTAH

samozaložba, 2018, pt. v., 82 str., 7 €

Mojmir Ocvirk je politolog, bil je politik, tudi poslanec, direktor agencije Imelda, »eden izmed apologetov marketinga na sočni strani Alp,« je zapisal Božo Novak ob njegovi knjigi *Boj za oblast* (1989), triatlonec in podjetnik. V *Politiki v 90 minutah* zapiše: »Kot vsako drugo čtivo, ki ima za cilj drugačno politiko, je tudi vsebina te knjige ideološka, a je hkrati tudi tehnicistična – zato ker se striktno izogiba analizi ideološkega polja, torej analizi teh ali onih posamičnih ideologij, in za uporabo v tem tekstu postavlja formo pred vsebino, procese v ozadju političnega življenja pred ideologije.« Piše o majhnih državah, volilnem sistemu, aktivnih državljanih, zapiše tudi, da če bi nas, državljane žica ob meji motila, je ne bi bilo. Piše o amaterjih na obeh straneh, novih obrazih v politiki, mreženju, politični klimi, kdaj in zakaj enotnost. Opozarja, da je politično nezavedno pripomoglo k ukinjanju srednjega sloja, posledica je manj sredstev in pozornosti za kulturo, znanost in podjetništvo. O kulturni revoluciji priča petek zvečer na nacionalni televiziji, ko *prime time* zaseda narodno-zabavna glasba. Piše o poniklem naboju intelektualne misli in naboja iz 90-ih let preteklega stoletja. Če sklenem: terja aktivne državljane in večše politike, ja, tudi s sprejemni izpiti za politike in državne uradnike. »Ko se bodo volivci pripravljali resno ukvarjati z izborom, se bo začela ustvarjati klima, ki bo pritegnila dobre kandidate.« Zapiše, da potrebujemo katalog delovnih mest in kvalifikacij za politična delovna mesta, vključevanje vzgoje državljske politične participacije v izobraževalni sistem in tudi raziskovalni center politološke znanosti. Čas je pravi za konkreten, tekoče napisan, vsem razumljiv in praktičen državljanski priročnik. > JEDRT JEŽ FURLAN

ČRT POGLAJEN

SKOZI OČI PREKARIATA

Čas za konkretne ukrepe

Inštitut za študije prekariata,

2018, m. v., 253 str., 21 €

»Zavedajo se, da rast prekariata vpliva na gospodarstvo, na socialni sistem, na zdravstveni sistem, na generacijski dialog in na urejanje pomoči ljudem, ki živijo na pragu revščine,« piše avtor o državi. Slednja beleži, da je med delovno aktivnimi prebivalci petnajst odstotkov prekarcev, po podatkih delovne inšpekcije jih je pet odstotkov več, sodeč po stroki pa kar petintrideset odstotkov. Mnenja, kaj šele merila, kaj prekarstvo je, so različna. »Šteje vsaka odprta, fleksibilna zaposlitev za prekarstvo, gre za tiste, ki delajo brez zavarovanj?« je eno od vprašanj, o katerih govorijo vsi intervjuvanci. V knjigi je 41 intervjujev, ki so jih, poleg urednika, naredili soavtorji Nina Ditmajer, Manja Kovačič, Domen Žalac, Meta Gantar in Vasja Jager. Prvi je intervju s predsednikom Alde (zaveznitvo liberalcev in demokratov), ki v Evropskem parlamentu predstavlja največjo stranko z Nizozemske. Sledi Maša Gams, antropologinja, ki dela tudi kot sezonska delavka. Na problem prekarstva je opozarjala s čiščenjem čevljev na Prešernovem trgu. Sledijo intervjuji s predsedniki, predsednico, članicami parlamentarnih strank, kandidatkami in kandidati za predsednika republike, spraševali so znane in malo znane domače prekarce, ekonomiste, sindikaliste, kolumniste, direktorje ... med njimi tudi Roberta Pešuta - Magnifica, Gorana Vojnovića, Ervina Hladnika Milharčiča, Gorana Lukiča. Med tujimi sogovorniki je tudi profesor socialne in ekonomske etike z Bruslja. Sprašujejo jih po definiciji, tudi o univerzalnem temeljnem dohodku (UTD). Ob tem predlagam budno spremljanje razmišljanj in obljub politikov, ki so jih dali pred volitvami in so zapisana v knjigi. > JEDRT JEŽ FURLAN

Naomi Klein, avtorica uspešnic *No Logo*,
Doktrina šoka in *To vse spremeni*, se vrača z novo knjigo.

NE NI DOVOLJ

Kljubovanje Trumpovi politiki šoka in oblikovanje sveta, kakršnega potrebujemo

Kako je Trump postal ameriški predsednik in nam nastavil ogledalo

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige
© Mladinska knjiga

Najhitreje do knjig: 📍 v knjigarnah 🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

FEDERICO FUENTES

JE SOUPRAVLJANJE REVOLUCIJA?

prevod: Sašo Furlan

Sophia, zbirka Naprejl,
2018, m. v., 129 str., 13 €, JAK

Je soupravljanje revolucija? je akademska in sila nišna knjižica, ki se ukvarja s poizkusi venezuelskega soupravljanja v času prvega obdobja vladavine (pokojnega) Huga Chaveza.

Avtor Federico Fuentes, sicer analitik in raziskovalec, se – vsaj navzven – ideološke teme loti neideološko. Znanstveno. Različnim oblikam samoupravljanj, ki so jih v času zlatih »tropskega socializma« poskušale uveljaviti venezuelske oblasti, pogleda v drobnejše in ugotovi, da projekt ni bil najbolj uspešen, saj je že po nekaj letih začel izgubljati sapo. Zaradi strukturalnih, političnih, ideoloških, družbenih, kulturnih in, še najbolj, temeljnih gospodarskih razlogov.

Hugo Chavez je v času svoje vladavine nesporno poskrbel, da se je kakovost življenja večine Venezuelcev močno dvignila. Gradil je bolnišnice in šole ter »bolivarski duh« v procesu latinske levitve širil po Srednji in Južni Ameriki. A to je bilo možno le, dokler so bile cene nafte (dovolj) visoke. Izvoz je temelj venezuelskega gospodarstva in socializma (ter tudi soupravljanja). Toda 95 odstotkov vsega izvoza predstavlja – nafta. Osnovno gorivo – kapitalizma. Ker Chavezu v »najboljših letih« ni uspelo razbiti naftne odvisnosti, je bilo tudi navijačem latinske različice socializma vnaprej jasno, da bo projekt prej ko slej počil. Ko so se cene nafte začele zniževati, kar se je poklopilo še s Chavezovo smrtjo, se je Venezuela začela vračati na stara pota notranjih političnih, socialnih in ekonomskih pretresov. Prebudili so se tudi mrhovinarji, ki v nizkem startu in »z aktivno prisotnostjo« prežijo na plen.

Ta bo kmalu na voljo. > BV

MLADEN DOLAR

BIT IN NJEN DVOJNIK

Društvo za teoretično psihoanalizo,
zbirka Analecta,
2017, m. v., 244 str., 25 €, JAK

Mladen Dolar

Filozof in mislec Mladen Dolar (1951) v svoji novi knjigi, kolekciji briljantnih spisov na temo dvojnosti, podvajanja, anamorfoze, oponašanja itn., preko osnovne rdeče niti med seboj povezuje tako Platona in Kafko kot Hitchcocka in Freuda, v enem od svojih filozofskih esejev pa postreže tudi s tole anekdoto o Talesu, morda prvemu filozofu vseh časov. Neke noči se je Tales sprehajal naokoli, pogled pa je imel usmerjen v zvezde, saj je razmišljal o skrivnostih univerzuma. Pri tem pred seboj ni opazil jarka, zato se je zvrnil vanj, iz njega pa potem klical na pomoč. Pristopila je sužnja, se nasmejala ob nemočnem pogledu nanj in vzkljnila: »Prizadevaš si, da bi razkril skrivnosti vesolja, pa ne vidiš niti tega, kar ti je pred nosom.« Že samo v kasnejši analizi te kratke zgodbe se zrcali vsa gibkost Dolarjevega razmišljanja in pisanja, saj iz nje potegne kar šest dvojnosti, oziroma opozicij, od moško ženske razlike, prek razlike v mladosti in zrelosti, filozofskem teoretiziranju nasproti ravnanju v praktičnih rečeh, razlike v socialnem statusu, izobrazbi, pa transcendentnem in prizemljenemu pristopu v življenju ter na koncu Talesovi usmerjenosti k bistvu, h konceptu in pojmovnosti, na drugi strani pa sužnjin smeh, v osnovi torej nestrukturiran glas. Obenem pa se pri podajanju te zgodbe pokaže tudi Dolarjev pristop v njegovem razmišljanju, ki pogosto temelji na uvodni zgodbi ali anekdoti, bodisi da je to slika (pomenljiva *Ambasadorja*, Hansa Holbeina), zvok (zapisan v zgodbi Kafke *Brlog*), citat (delček iz knjige-intervjuja Hitchcock-Truffaut) ali filozofskega fragmenta (Platon v *Državi*, kjer govori o treh vrstah postelje), od koder nas potem, pogosto tudi nepredvidljivo in presenetljivo, vsekakor pa suvereno pelje skozi dokazovanje svojega začetne premise, nam odkriva njene tančice ter zna vedno znova pogledati globlje in dlje. Še eno v vrsti izvrstnih Dolarjevih del, ki ga gre seveda brati skupaj z njegovimi monografijami, kot so *Prozopopeja*, *O skoposti*, *O glasu* itn., kljub osnovnemu filozofskemu nastavku pa je to tudi prav prepričljiva esejistična knjiga. > SAMO RUGELJ

... kolekcija
briljantnih spisov
na temo dvojnosti,
podvajanja,
anamorfoze,
oponašanja itn. ...

France Cukjati

Kdo je človek in česa vse je sposoben – tako v dobrem kot slabem?

Opisi konkretnih primerov nas s svojo krutostjo ali milino presunejo do dna srca.

Pot osvoboditve od zla in pot ozdravljenja – tako žrtve kot povzročitelja in celotne družbe.

www.mohorjeva.org · info@celjska-mohorjeva.si
tel.: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50

SLOVENSKE PODOBE ZLA
165 mm x 235 mm, 460 strani, 35 €

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

LUIGINO BRUNI

RANA SOČLOVEKA

Ekonomija in medsebojni odnosi
prevod: Igor Vojinovič
Družina, 2018, m. v., 134 str., 29,90 €

Kaj se zgodi s pristinimi sočloveškimi odnosi, ko se potopimo v čisto tržno ekonomijo? Izgubijo se, izginejo, saj se vse skupaj zreducira na medekonomska razmerja, ki ne vključujejo tistega, kar je neločljivi del človeka, torej čustva, ki so ključ katerih koli medčloveških odnosov. Popolna ekonomija namreč vse skupaj omeji samo na menjalna razmerja med ljudmi. Luigino Bruni (1966), italijanski profesor ekonomije na Univerzi v Rimu, v svoji monografiji *Rana sočloveka* s filozofsko-sociološkim nastavkom ter v povezavi s svetopisemsko zgodbo o Jakobovem boju z angelom preišče teoretsko raziskovanje trga in iz tega izhajajoče spreminjajoče se odnose med ljudmi. Tako ugotavlja, da so odnosi zdaj vse bolj omejeni na neosebno komunikacijo, ki proizvaja vse manj konflikta, obenem pa Bruni pokaže, da se pravo življenje skriva prav v tem, da se prebije te formalne okvire. Soočanje z drugimi sicer prinaša določeno tveganje in nelagodnost v sedanje vsakdanje življenje, a hkrati poraja pravo človečnost, ki je v idealni tržni ekonomiji, če se drži njenih zakonitosti, pač ni mogoče (več) doseči. > SAMO RUGELJ

PRAVNI TERMINOLOŠKI SLOVAR

urejanje: Gregor Dugar et al.
ZRC SAZU, zbirka Slovarji,
2018, t. v., 418 str., 69 €

Zbirka *Slovarji* Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU je bogatejša za še eno pomembno enoto – enojezični pravni terminološki slovar, ki predstavlja pojmovni sistem pravne stroke, na enem mestu združuje vedenje različnih pravnih panog in poleg aktualnega slovenskega nacionalnega prava vključuje tudi mednarodno pravo in pravo EU. Pri pripravi in urejanju gradiva je sodelovalo 32 (so)oblikovalcev več kot 10.000 zgoščenih slovarskih sestavkov, pri končnem usklajevanju pa še 20 recenzentov, sodnikov, tožilcev, odvetnikov in notarjev, ki se s pravnimi vprašanji srečujejo v praksi. S temeljitim pregledom so pripomogli k izboljšanju končne vsebine slovarja, ki na vseh ravneh nadgrajuje, dopolnjuje in postavlja v zdajšnji čas prejšnje samostojne in skupinske obravnave pravne terminologije v priročnikih in periodiki od Frana Miklošiča naprej. > IZTOK ILICH

MARIJA ŠVAJNCER GRDI FILOZOFI

Kulturni center, zbirka Frontier. Teorija,
2018, m. v., 458 str., 29 €

Pisateljica, pesnica in filozofinja dr. Marija Švajncer (1949) se v *Grdih filozofih* dobrodošlo ozira po problematičnih vidikih svetovne filozofske zgodovine, se pravi po težah, ki so vsebovale šovinizem, sovražnost do

žensk, rasizem, antisemitizem, in po filozofih, ki so, nekako vzporedno s svojim plemenitim delom, zagovarjali tudi suženjstvo, vojne, nasilje ali pač donjuanstvo. Demitizira in šaljivo prevrednoti visoko postavljena imena, tako da jim zastavi nekaj danes aktualnih vprašanj, z razgaljanjem povsem človeških zmot, ki so bile včasih tudi zmote časa, ki so ga živeli, pa jim ob bok postavi tudi poskuse boljših odgovorov. Seveda je bila zgodovina filozofije, tako kot marsikatera druga, predvsem besedilo, ki so ga pisali moški, in čeprav avtorica zelo natančno in konkretno prečeše vse druge filozofske »grdobije« in licemerja, je najbolj aktualen in tudi obsežen prav del o podcenjevanju žensk, ki se razteza na sto štiridesetih straneh. Knjiga predvsem uči, da je treba tudi najbolj kritične med nami premerjati ... kritično. > ŽIGA VALETIČ

ZAČASNO BIVALIŠČE

Na grad 25, Ig
urejanje: Milica Antić Gaber
fotografije: Jasmina Vidmar
Javna agencija za knjigo RS,
2017, m. v., 189 str.

»Treba je vedeti, da se zapor lahko zgodi vsakomur, da je veliko razlogov, ki nekoga lahko pripeljejo v zapor in da meja

zelo tanka. Veliko je maltretiranih žensk, tudi moških, maltretiranih in zavrženih otrok. Veliko je ljudi, ki imajo na banki kredite. Ogomno. Tukaj so punce zaradi kreditov. To lahko doleti čisto vsakogar. Mislim, da bi morali nekoliko bolj globoko pogledati, zakaj je do tega prišlo. Kaj se je zgodilo, kakšno je ozadje. Ljudje izgubljajo službe, ne morejo več živeti, si pomagati, plačevati položnic,« je, med drugim, povedala Shia.

Njena zgodba je ena od desetih v knjigi. Imena začasnih prebivalk in sogovornic so izmišljena. Zapisano je tisto, kar so sogovornice povedale soavtoricam knjige. Z uradnimi dokumenti in statistikami se namenoma niso ukvarjale, zanimalo so jih zgodbe znotraj zapor-niških zidov. Vsakodnevno življenje, razmišljanja o situaciji, ki jih je pripeljala v zapor na Ig. Knjiga je del projekta Vključujemo in aktiviramo, ki, med drugim, domačim pisateljicam in pisateljem omogoča, da berejo in pišejo z zaporniki in zapornicami. Daje glas tistim na robu, za zidovi. Knjiga je v celoti dostopna na spletni strani projekta Javne agencije za knjigo. > JEDRT JEŽ FURLAN

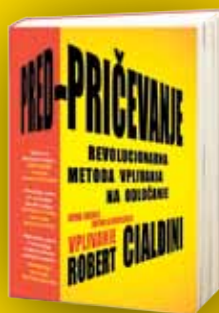

Ko pride do prepričevanja, se vse skupaj začne, še preden začnete govoriti.

Robert Cialdini PREDPRIČEVANJE

Revolucionarna metoda
vplivanja na odločanje

Novo delo avtorja knjige VPLIVANJE,
trženjske bibilije s področja
psihologije prepričevanja.

»Izjemno in
fascinantno branje.«
ADAM GRANT

»Prepričljiva, izvirna
in v praksi takoj
uporabna knjiga.«
RICHARD H. THALER

PREBERITE TUDI
Vplivanje
Psihologija
prepričevanja

Naročila: po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

UMco

Renata Zamida je z začetkom letošnjega leta prevzela vodenje Javne agencije za knjigo RS, na kateri je bila poprej zaposlena kot odgovorna za pripravo projekta Slovenija – častna gostja mednarodnega knjižnega sejma v Frankfurtu. V slovenskem knjižnem založništvu ima že dolgoletne izkušnje, saj je kar nekaj časa delala na založbi Beletrina, kjer je bila zadolžena za izvedbo mednarodnih projektov. Javno agencijo za knjigo je prevzela v turbulentnem času, ko se založništvo sooča z morda največjimi težavami po osamosvojitvi, zato je to več kot primerno izhodišče, da bralcem in panogi predstavi svojo vizijo in program za prihodnje obdobje.

»Radi bi aktivno spodbujali povezovanja in krepili stanovska društva!«

Bukla: Kako ste (bili) zadovoljni s stanjem v Javni agenciji za knjigo RS, ki ste jo prevzeli v začetku tega leta kot nova direktorica?

Zamida: Agencijo in njena področja dela sem poznala, saj sem že bila del kolektiva, preden sem ga prevzela, kar prinaša nekaj prednosti. Nekaj neprijetnosti, ki jih počasi odpravljamo, je seveda prisotnih. Zaostanki pri pripravi res zahtevne dokumentacije za kar dva evropska projekta, prostorska problematika, ki nas sicer spremlja že dlje – naše pisarne so polne gradiv, ki bi jih morali odlagati v arhivske omare, ki jih nimamo, ker jih nimamo kam postaviti ... Ob letošnjem prevzemu v upravljanje tudi pritličnega dela stavbe na Metelkovi 2b (doslej galerijski prostor JSKD) se je izkazalo, da za funkcionalno preureditev prostorov ni dodatnega denarja ...

Bukla: Nedavno se je zaključila šesta tematska konferenca GZS o knjižnem založništvu, ki je odprla mnogo bolečih ran znotraj založniške panoge, saj se ji slovenska gospodarska rast zadnja leta za zdaj ni kaj dosti poznala. Kakšen je vaš pogled na stanje te panoge, ki se je v zadnjem desetletju skrčila na polovico? Kje vidite svetle točke in možnosti za njen pozitiven razvoj?

Zamida: Poleg krčenja panoge se mi enako boleča zdi slaba raven sodelovanja v sami panogi, tudi neobstoječe statistike, saj nihče ni pripravljen deliti podatkov. Ampak to lahko spremljam že zadnje desetletje, pravzaprav odkar delam v založništvu. Premalo je povezovanja, delno je to zagotovo na račun tega, da se vsak bori za svoj košček našega majcenega knjižnega trga, pa tudi dva izrazita organizacijska pola na tej sceni – nevladne organizacije nasproti gospodarskim družbam – nista v prid sinergijam in povezovanju. Trudim se prikazati čim več primerov dobre prakse – tudi to, da se naše založbe premalo ozirajo naokrog, čez mejo, povzročajo določeno ozkoglednost.

Bukla: O kakšnem konkretnem povezovanju govorite?

Zamida: Na primer odpiranje knjigarn ob zadržnem povezovanju, morda tudi povezovanje malih in mikrozaložb glede poslovnih in skladiščnih prostorov ali konec koncev tema, o kateri sem govorila na omenjeni konferenci, povezovanje pri trženju prevodnih pravic, ki je lahko ekonomsko zelo upravičeno – in spodbudno.

Bukla: Se vam zdi zadržno odpiranje knjigarn glede na stanje in razmerja na trgu dejansko nekaj realnega?

Zamida: Tega še nismo poskusili, kajne? So pa poskusili v Barceloni; tudi v Španiji so krizo v založništvu občutili izjemno močno, panoga je upadla še bolj kot pri nas in knjigarne so se zapirale po tekočem traku. Zadnji dve leti jih ponovno odpirajo ravno po tem načelu, delno ob podpori javnih, katalonskih sredstev. Če bomo le zrlj v lastno žalost, se bodo stvari težko obrnile na bolje.

Bukla: Torej namerava JAK v okviru svojih aktivnosti pomagati in vplivati na preobrnitev negativnih trendov? Kako?

Zamida: Delno sem že odgovorila. Drugače kot z majhnimi, a pomembnimi koraki ne gre. In ti niso, niti glede na naš proračun ne morejo biti, zmeraj povezani z visokimi finančnimi vložki. Sama tudi nisem podpornica visokoletečih papirnatih pobud, ki leta čakajo na realizacijo. Radi bi aktivno spodbujali povezovanja, krepili stanovska društva, ki naj bi generirala tudi ideje in pobude od spodaj navzgor. Prevetriti bo treba tudi spodbude, ki jih namenjam knjigarnam, slednje so v našem prostoru posebna rana, t. i. neodvisnih knjigarn imamo le za vzorec. Predvsem pa želimo aktivno pozivati k pomenu branja in kupovanja knjig, čeprav trenutno skozi manjše promocijske akcije, recimo skozi že obstoječe uspešne projekte, kot je Pot knjige,

ravno pa je v teku tudi naša prva Facebookova akcija, ki nagovarja k poletnim knjižnim nakupom. Skupaj s panogo bi radi iskali nastavke za nacionalno kampanjo, ki jo želimo izpeljati srednjeročno ob povezavi več resorjev. Menim, da k pozitivni klimi lahko veliko pripomore tudi naša odprtost navzven. Če producenti v panogi JAK čutijo kot del knjižne verige, je ozračje veliko bolj sproščeno in prostora za izvedbo skupnih idej je več. A tudi za nas lovljenje ravnotežja med nadzornikom in financerjem ter panogo ni preprosta naloga, z njo se spopadamo dnevno ...

Bukla: Se vam zdi, da lahko te pobude in projekti v resnici opazneje vplivajo na trg prodaje knjig? Bojim se namreč, da so se v zadnjem desetletju zamajale temeljne navade v zvezi z branjem in nakupovanjem knjig ...

Zamida: Malodušje jih zagotovo ne bo izboljšalo. Naslednje leto bo po petih letih čas (upam, da tudi denar) za novo raziskavo o bralnih in nakupovalnih navadah. Ta bo pokazala, ali smo dosegli dno ali gre še globlje. Sama vseeno gojim zmerni optimizem, pa tudi množičnega iskanja novih kariernih perspektiv delujočih v založništvu še ne opažam.

Bukla: Kakšno pa je po vašem mnenju stanje tistega dela založništva, ki prejema javno podporo? Ali ta segment izpolnjuje cilje, ki jih zasleduje JAK?

Zamida: Upam si trditi, da naše podpore zagotavljajo osnovne in stabilne pogoje za producente, posebej tiste, ki so vključeni v štiriletne programske in dvoletne projektne razpise. Prav tako pa trdim, da javna podpora v tem trenutku ni tolikšna, da bi omogočala resnejši razvoj področja knjige, predvsem pa je prenzka, da bi upravičila dodatno birokratizacijo pri črpanju sredstev, kar se zdaj dogaja. Področje – kot že sami ugotavljate – nazaduje tudi zaradi preloma, ki ga je povzročila gospodarska kriza, in trendi se le zelo počasi obračajo navzgor.

Bukla: V resnici se sploh ne ... Kolikor sem gledal finančne rezultate manjših založb, so v letu 2017 večinoma še nazadovali ...

Zamida: Javna podpora knjigi žal ne sledi položaju na trgu, sredstva, ki jih ima na voljo JAK, so prenzka (pa ne da bi bilo mogoče panogo rešiti le s subvencijami, in to tudi ni namen). Ker sprašujete konkretno po založništvu, lahko rečem, da trenutno sofinancirani programi izpolnjujejo naše osnovne cilje; kakovostna produkcija slovenskega in prevodnega leposlovja in humanistike to dokazuje. Sama bi si vendarle želela nekoliko drugačna razmerja pri podprti založniški produkciji, tudi recimo več del 20. in 21. stoletja. Nasploh pa je bilo v zadnjem programskem obdobju, ki se sicer izteče z letom 2019 (in ga tedaj čaka prevetritev, upam pa, da tudi finančna okrepitev), mogoče opaziti, da je podprtih veliko več prevodov kot izvornih slovenskih del, kar pa je rezultat več dejavnikov, tudi tega seveda, kaj založniki na razpise za javno podporo sami prijavljajo.

Bukla: Kot vse kaže, bo že letos prišlo do preureditve načina sofinanciranja producentov. Se vam zdi, da bodo v skladu z njimi lahko vsi ustrezno in v celoti realizirali letošnji program?

Zamida: Tukaj se je enostavno predolgo tiščalo glavo v pesek, namesto da bi se poiskale ustrezne rešitve in zagotovile pravne podlage za nemo-teno, vzdržno in življenjsko sofinanciranje področja knjige v javnem interesu, ki bi omogočilo še kaj več od životarjenja. Javnofinančna zakonodaja pri nas je, kakršna je, te mi ne moremo spreminjati ali je interpretirati po svoje; Ministrstvo za kulturo pa tudi ne in nas opominja, da ji moramo slediti do zadnje vejice in pike. Na področju knjige je problem, da se producenti, ki so gospodarske družbe in tisti, ki so organizirani kot društva,

Renata Zamida

zasebni zavodi in ustanove, ne smejo več obravnavati enako kar se tiče črpanja subvencij – čeprav oboji izvajajo programe v javnem interesu. Nujno je novelirati zakon o JAK in tako razrahljati nekatere krovne omejitve – in resnično upam, da nam bo ob razumevanju zakonodajalcev to uspelo čim prej.

Bukla: Do novele zakona je še precej daleč ...

Zamida: Dotlej pa verjamem, da smo našli zadovoljivo rešitev, ki za letos nikogar ne bo postavila pred nerešljive težave glede izvajanja programa. Vsekakor omejitve pri črpanju sredstev pomenijo korak nazaj in so slab znak. Pomenljivo pa je, da se nam ni treba ozreti prav daleč, da bi videli, kako se spodbuja in je treba spodbujati založništvo v javnem interesu. Avstrijska država založnikom denar za njihov letni program zagotavlja vnaprej (in to na trgu, kjer ekonomija obsega dejansko obstaja). Hrvaška prejemnikom javnih sredstev za knjigo prav tako zagotovi vnaprejšnje financiranje – kar 80 % v prvi tranši. Celotna EU-podpora (Ustvarjalna Evropa ipd.) zagotavlja avansiranje, in to 70-odstotno. In glede organizacijskih oblik prejemnikov seveda nikjer ne delajo razlik!

Bukla: Portal Bližji knjigi, ki je bil zasnovan kot vseslovenski knjižni portal, je v svojem razvoju zastal. Kaj nameravate narediti z njim?

Zamida: Portal je nastajal v letih 2014 in 2015 in je nesrečno sovpadel z uvedbo Zakona o enotni ceni knjige, ki je zahteval svoj portal in dejansko predstavlja sproti seznam knjižnih novosti, na katerega je do danes vnesenih približno 15.000 knjižnih naslovov, ter je neposredno povezan z bazo Cobiss. Bližji knjigi v tem smislu ne izpolnjuje poslanstva, da bi informiral o novih izdajah na trgu (in samodejno zajemal iz te baze) ali da bi ponudil res celostni pregled nad knjižnim trgom. Verjetno je bila njegova zasnova

preširoka in preambiciozna, zato ga v nobenem trenutku ni bilo mogoče popolnoma nadzorovati, posledično pa nikoli ni bil in ne bo polno funkcionalen. Dokler so bila zagotovljena sredstva, je portal uredniško urejal JAK, tudi po poteku financiranja iz Evropskega socialnega sklada prek Ministrstva za kulturo (obveznosti v okviru tega projekta, ki je bil v pomembnem delu namenjen tudi zaposlovanju mladih brezposelnih, so v celoti izpolnjene, kazalniki pa celo preseženi) smo urednika plačevali iz lastnih sredstev agencije. S tem smo na portal vnesli tudi pomembne avtorske vsebine (recenzije, uvodnike, intervjuje), ki jih ne želimo izgubiti. Za vse informacije portala – omenjene vsebine pa tudi naslovnice in druge uporabne metapodatke – želimo omogočiti prenos na portale, ki so v veliko širši rabi, Cobiss, Dobre knjige, Bukla ipd. Ko bo ta faza zaključena, bo portal ugasnil oziroma bo deloval samo kot arhiv. Tehnično in vsebinsko vzdrževanje takega portala glede na prednosti, ki jih (ne) prinaša, ni vzdržno.

Bukla: Kdaj pa naj bi se to zgodilo?

Zamida: Predvidoma do konca leta.

Bukla: Ob padajočem domačem knjižnem trgu bo Slovenija v naslednjih letih pomembna gostja na bolonjskem (leta 2021) in frankfurtskem (leta 2022) knjižnem sejmu. Kako nameravate sinhronizirati in spodbudno povezati domačo pešajočo panogo in ambiciozne mednarodne projekte?

Zamida: Prvo in ključno je izkazan interes panoge za te projekte, in ta se vedno bolj potrjuje. Posebej nastop Slovenije kot osrednje gostje v Bolonji je nekaj, kot sama razumem, kar so si založniki v tem produkcijskem segmentu iskreno že dolgo želeli. Sama v preteklosti nisem delala na področju otroške knjige, a spomnim se slabe volje med založniki, avtorji in ilustratorji pred leti, ko je naslov pridobila Hrvaška, češ, zakaj se ne pobrigamo tudi za nastop Slovenije, ki ima v svetovnem merilu vrhunske produkte, predvsem ilustratorske. Frankfurt je po drugi strani projekt na najvišji državni, torej tudi medresorski ravni, za področje založništva in knjige pa imamo znotraj njega svoje specifične cilje. Naš prvi cilj je razviti profesionalizacijo pri trženju nacionalne literature v tujini, tukaj imamo velik manko, tudi v znanju in kompetencah producentov – literarni agent je pri nas tako rekoč neobstoječ poklic. Glede na izobraževanje in finančne spodbude, ki jih uvažamo, se panoga v tem segmentu vidno prebujata, prav tako zavest pri avtorjih o tem, kaj je prevodna pravica in komu bodo poverili skrb zanjo. Zadnji dve leti, odkar na JAK usklajujemo frankfurtski izziv, je sinhronizacija, kot jo imenujete, že vidna, tako da naša aktivacija že kaže rezultate, ki, upam, bodo tudi v ekonomskem smislu za producente vedno bolj pomembni in seveda dolgoročni.

Bukla: Razumem. Vendar gre za dolgoročen projekt, ki je bil zastavljen že pred leti, v tem času pa so se razmere precej spremenile – navzdol. Tudi na tematski konferenci je bilo jasno povedano, da je za nekatere založnike sodelovanje pri pripravi sejma manj zanimivo, če se hkrati sesuva njihova osnovna dejavnost. Kaj menite o tem?

Zamida: Tukaj niso v igri le založniki, ne pozabimo na avtorice in avtorje, ki v osnovi predstavljajo kapital založb pri tem projektu. Ti bodo prevodne pravice za svoja dela pač nesli tja, kjer bodo z njimi dobro, naložbeno upravljali. Še v nobeni državi, ki je izvedla gostovanje v Frankfurtu, niso sodelovali čisto vsi nacionalni založniki. Pri nas so tudi založbe, ki izdajajo skoraj izključno prevode v slovenščino, ena izmed njih je celo zelo velika – zanje je ta projekt zagotovo manj zanimiv, čeprav tudi to ne pomeni, da ga ne morejo izkoristiti v svoj prid. Tiste pa, ki želijo korektno poskrbeti za avtorje v svojem portfelju in ki vidijo v tem tudi utrjevanje svojega ugleda v tujini in nov potencial, se že zdaj aktivno vključujejo. Konec maja smo v Frankfurtu organizirali strokovni dan in srečanja z nemškimi založniki s fokusom na leposlovju za odrasle – sodelovalo je osem slovenskih založb iz tega segmenta

Bukla: Za konec: kaj je trenutno na vaši najbližji knjižni polici?

Zamida: Po navadi berem več knjig hkrati. V teh dneh sem prebrala *Spovini*, za kresnika nominiran roman Anje Mugerli. Kljub neposrečenemu naslovu ga zelo priporočam. Čaka me nov Nesbø, ravno kupljen, za zdaj sem prebrala zadnjo stran. Sicer pa prebiram zanimivo strokovno literaturo – *European Book Cultures* avtorice dr. Stephanie Kurschus, ki preučuje modele knjižnih politik v Evropi in modele knjižne promocije. Mučim se tudi z izboljšanjem svoje italijanščine – z branjem *Nadležne ljubezni*, prvega romana Elene Ferrante, v izvorniku, skupaj s slovarjem ... počasi gre.

Pogosto se kar pozablja, da so v Društvo slovenskih književnih prevajalcev (DSKP) poleg tistih, ki prevajajo leposlovje, že od nekdaj včlanjeni tudi prevajalke in prevajalci, ki se ukvarjajo s stvarno literaturo na področju humanistike in družboslovja – prevajajo znanstvene, strokovne, pa tudi poljudne knjige in članke. Posebej uspehim knjižnim prevodom humanistike in družboslovja je (še) od leta 2015 namenjena Jermanova nagrada, pred tem pa je bila nekajkrat izjemoma tudi zanje podeljena Sovretova nagrada. V rubriki *Pobliski v prevode* se je o tovrstnem prevajanju do zdaj pisalo zelo malo.

O prevajanju humanistike in družboslovja. In o Siegfriedu Kracauerju

Prevajanje humanističnih in družboslovnih del ima v Sloveniji že dolgo tradicijo. Kar nekaj naših založb in drugih ustanov, ki se ukvarjajo tudi z založniško dejavnostjo, je specializiranih prav za izdajanje izvirnih in prevodnih del s teh dveh področij: Založba Krtina, Studia Humanitatis, Založba Sophia, Založba /*cf. in Društvo za teoretsko psihoanalizo (ki so od leta 2016 povezani v Kooperativo THD); Založba ZRC, Znanstvena založba FF, Založba FDV, Založba Univerze na Primorskem; Slovenska kinoteka, MGL, Maska, Emanat, do nedavnega tudi DSKP – in še bi lahko naštevavali. Del programa namenjata humanistiki in družboslovju tudi številne splošno usmerjene založbe. Veliko tovrstnih besedil pa izide tudi v periodičnih publikacijah.

Humanistična in družboslovna dela pogosto niso posebej jezikovno virtuozna; tu ima prednost vsebina in pri rabi jezika je manj svobode kakor v leposlovju. Pri teh prevodih se je običajno treba veliko ukvarjati s terminologijo, in ker je ta na mnogih področjih v slovenščini razvita slabše kakor v marsikaterem (večjem) jeziku, iz katerega prevajamo, slovenski prevajalci in prevajalke v sodelovanju s strokami pomembno prispevajo k njenemu razvoju. Pri prevajanju stvarne literature imamo poleg tega navadno opraviti z bistveno več opombami kakor v leposlovju – tako avtorjevimi kot tudi prevajalskimi. Velikokrat pa se je treba ukvarjati tudi z iskanjem citatov iz že prevedenih del, kar je lahko – če izvirnik ne navaja točnega podatka o viru – precej zamudno delo. Ob lektorskem in uredniškem branju so tovrstni prevodi včasih podvrženi še strokovnemu pregledu.

Jezikovno zanimivejša in nemalokrat tudi zahtevnejša so starejša humanistična in družboslovna dela – ne le zaradi sprememb, ki jih je izhodiščni jezik doživel od nastanka besedila do danes, temveč tudi zato, ker so takratni družboslovci in humanisti namenjali slogu več pozornosti kakor večina današnjih. Kljub že omenjeni dolgi tradiciji prevajanja pri nas se še vedno najdejo kanonska dela in pomembni klasiki, ki na prevod v slovenščino še čakajo. Ali pa so ga dočakali nenavadno pozno. Eden takšnih klasikov je Siegfried Kracauer (1889–1966) – nemški arhitekt, sociolog, filozof, publicist, novinar, esejist, urednik, pisatelj, predvsem pa filmski kritik, eden od utemeljiteljev filmske teorije in začetnik sociologije filma. Z Walterjem Benjaminom, Ernstom Blochom, Theodorjem W. Adornom in Maxom Horkheimerjem sodi med najpomembnejše in najproduktivnejše nemške kritične intelektualce svojega časa. Bil je ena osrednjih intelektualnih osebnosti weimarske Nemčije, pa tudi – čeprav manj izpostavljeno – New Yorka v letih 1941–1966. Do leta 1941 je pisal v nemščini, po emigraciji v ZDA pa v angleščini. Z zgodovinskega in kulturnosociološkega vidika je še posebej pomembno njegovo publicistično delovanje v desetletjih med obema svetovnima vojnama – v obdobju, zelo podobnem našim kriznim časom (ob branju Kracauerjevih del se lahko prepričamo, da ti dve obdobji mdr. povezujejo vsesplošna družbeno-politična nestabilnost, gospodarska kriza, šibka razredna in politična zavest, nacionalistična fašizacija, brezobzirno poblagovljenje vsega obstoječega, racionalizacija in mehanizacija dela, strukturna brezposelnost, zlorabljanje takrat vajenskega, zdaj pa študentskega in prekarnega dela, anonimnost in brezosebnost finančnega kapitala,

eskapistično zatekanje k ponudbi zabavne industrije, obsedenost z mladostjo). Veliko pozornost si Kracauer zasluži kot izrazito družbeno-politično angažiran kronist in analitik filmske umetnosti od začetka dvajsetih do konca petdesetih let ter kot izjemen interpret modernega življenja in odličen kulturni kritik 20. stoletja.

Pri nas Kracauerja začuda prevajamo še dobro desetletje. Prvi slovenski prevod katerega od njegovih besedil sega v leto 2007 – takrat je v reviji *Kino!* izšel odlomek iz enega od avtorjevih temeljnih del *Theory of Film. The Redemption of Physical Reality (Teorija filma. Osvoboditev fizične realnosti, 1960)*; prevedla ga je Maša Peče. Prvi knjižni prevod iz Kracauerjevega opusa smo v Sloveniji dobili še v tem desetletju: gre za znamenito sociološko študijo *Uslužbenci. Poročilo iz najnovejše Nemčije (Die Angestellten. Aus dem neuesten Deutschland)*, ki je bila v izvirniku objavljena že leta 1930, v slovenščino pa jo je leta 2013 prevedla avtorica tega članka. Zatem sta v slovenščini izšla še Kracauerjev avtobiografski roman *Ginster* iz leta 1928 (prev. Slavo Šerc, 2014) in reprezentativen izbor avtorjevih krajših besedil o filmu – *Filmska čitanka* (prev. Anja Naglič in Maja Lovrenov, 2017). Prihodnje leto se obeta prevod še ene pomembne Kracauerjeve knjige, *Ornament množice (Das Ornament der Masse, 1963)*, v kateri je avtor zbral svoje najboljše eseje iz časa weimarske republike.

Kracauerjeva besedila niso preprosta niti za branje, kaj šele za prevajanje. V njih je veliko ironičnih aluzij, (parafraz) citatov iz literature, priložnostnih skovank in besednih iger ter nenavadno zapletenih formulacij; posebno noto dajejo tem besedilom številne slikovite primerjave in prisposode (Kracauer, po osnovni izobrazbi arhitekt, je bil izrazito nagnjen k prostorskemu predstavljanju in mišljenju). Kracauerjevo pisanje se tako tudi v neleposlovnih besedilih močno približa literaturi. Pri prevajanju *Uslužbencev* se je bilo ob naštetem treba spoprijeti še s stalnim prehajanjem med različnimi jezikovnimi registri (od visokega knjižnega jezika do pogovornega in narečnega govora, od publicističnega do pravnega, ekonomskega, sociološkega, psihološkega in filozofskega diskurza, od sindikalnega do vojaškega in športnega žargona). Težavne so bile tudi posamezne realije (poimenovanja nekaterih poklicev, funkcij, ustanov, zakonov, dokumentov, postopkov ipd.), ki v slovenskem prostoru niso več oziroma nikoli niso bile znane. Pri besedilih, zbranih v *Filmski čitanki*, je bilo mdr. treba razmisлити o prevodu z vidika današnje filmske terminologije zastarelih izrazov: mnogi od njih so bili v prvih desetletjih zgodovine filma (začasno) izposojeni oziroma izpeljani iz literature, gledališča ali fotografije (»film« npr. v teh besedilih ni le *der Film*, temveč včasih tudi *das Stück* ali *das Lichtspiel*). Veliko časa je pri pripravi *Filmske čitanke* vzelo tudi iskanje slovenskih naslovov tujih filmov. Brez dodajanja opomb, in to številnih, pri prevajanju Kracauerja ne gre. In brez uporabe (tudi starejših) priročnikov prav tako ne (pri *Uslužbencih* so se kot posebej koristni izkazali različni pravni slovarji in še v gotici natisnjeni Meyerjev leksikon iz let 1924–1931; pri *Filmski čitanki* pa filmski leksikoni in številni sezname filmskih naslovov).

Kracauer je lep zgled (tudi) jezikovno visoko kultiviranega družboslovca in humanista, čigar dela niso za prevajanje nič manjši – čeprav drugačen – izziv, kot je zahtevno leposlovje.

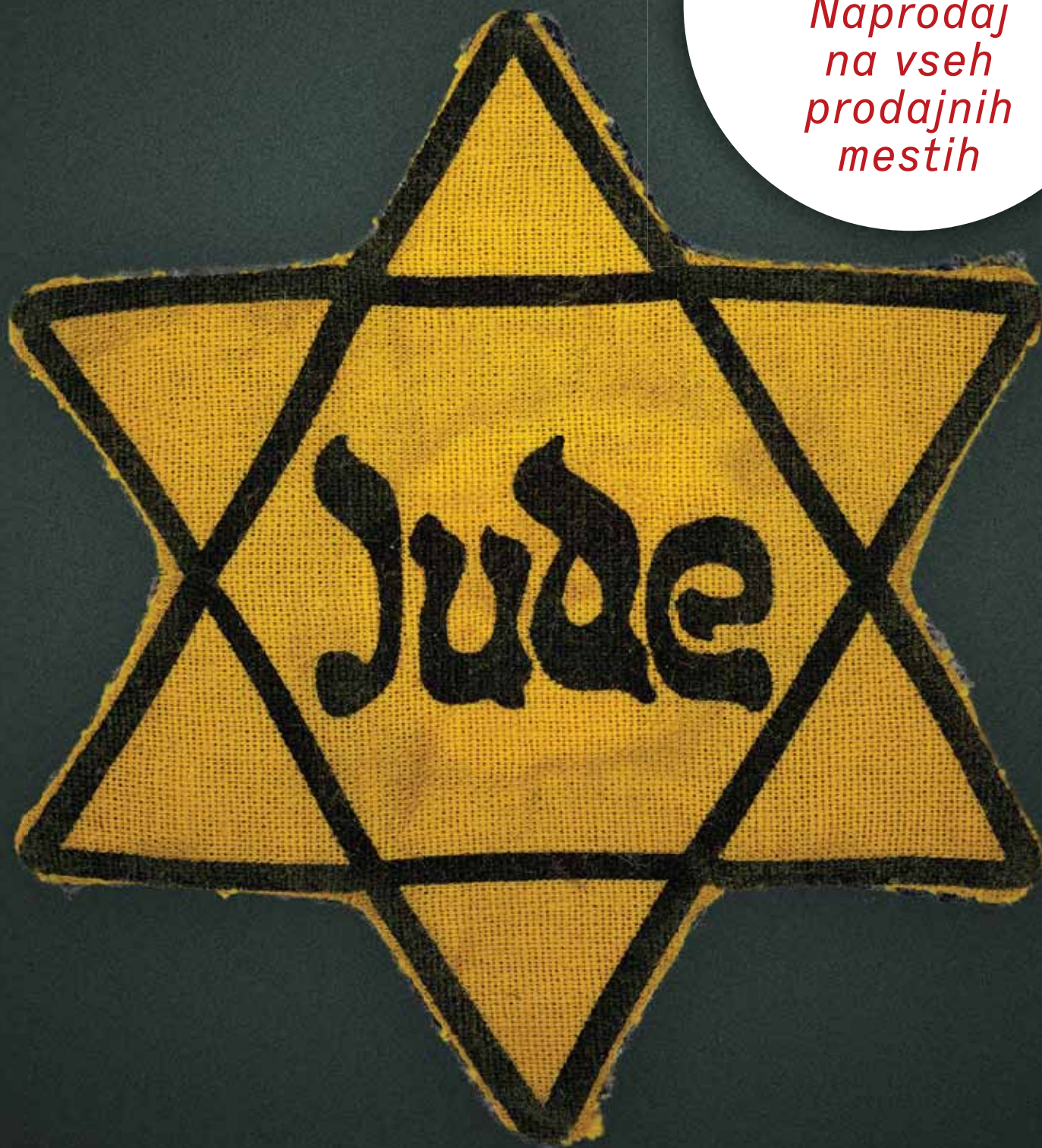
POSEBNA IZDAJA – ZGODOVINA

MLADINA

POT V HOLOKAVST

IZIDE
25. MAJA

*Naprodaj
na vseh
prodajnih
mestih*

HEATHER MORRIS

TETOVATOR IZ AUSCHWITZA

prevod: Ljubica Karim Rodošek
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2018, m. v., 264 str., 9,99 €

Aprila 1942 je Lale, pri rosnih 26 letih, stopil iz vagona in v gneči vkorakal v Auschwitz. Ob prihodu ni vedel, kaj ga čaka. Ko je slovaška vlada klonila pred Hitlerjem in so se morali vsi otroci judovskih družin javiti oblastem, se je Lale prostovoljno odpravil na pot, v upanju, da bo njegovi družini prizaneseno. A kar ga je čakalo, ni bilo delo, bila je le smrt. Kljub vsakodnevni grozi Lale ni nikoli obupal, obljubil si je, da bo Auschwitz preživel. Z iznajdljivostjo se je naredil nepogrešljivega; priskrbel si je službo kot tetovator, ki mu je, čeprav se mu je praskanje števil v roke sotrpinov gnusilo,

... ganljiv roman,
napisan po resnični
zgodbi ...

omogočala nekaj privilegijev, med drugim sicer omejeno svobodo gibanja, ki jo je izkoristil za tihotapljenje hrane v taborišče in s tem pomagal, komurkoli je le lahko. Boj za življenje se je še dodatno zapletel, ko je spoznal Gito, ljubezen svojega življenja ... Takrat si je obljubil, da bosta oba preživela in nekje daleč znova zaživela skupaj ... Avtorica je tragičen in nadvse ganljiv roman napisala po resnični zgodbi Laleta Sokolova, tetovatorja iz Auschwitza, ki je bil zaradi strahu, da bi ga označili za kolaboratorja, pripravljen deliti svojo zgodbo šele po ženini smrti. Tri leta so potekali njuni pogovori, dokler ni Lale leta 2006 umrl. Knjiga je izšla šele letos, a je hipoma postala težko pričakovana uspešnica, ki je bila prevedena že v številne jezike. > VANJA JAZBEC

LORETTA CHASE

VOJVODA V BLEŠČEČEM OKLEPU

prevod: Katja Jeraj Valentinčič
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 364 str., 12,90 €

Olympia je že nekaj let neuspešno »na poročni tržnici«, in ko jo je povsem nepričakovano zasnovi razpiti vojvoda Ashmont, privoli, da bi poskrbela za finančno prihodnost svojih številnih bratov. Na poročni dan pa opogumljena z malce preveč vinjaka tik pred poroko zbeži. Najboljši prijatelj (nesojenega) ženina vojvoda Ripley, zadolžen, da prepreči zaplete, pa se nehote znajde ob pobegli nevesti, in da bi vsaj poskrbel za njeno varnost, jo spremlja na dogodivčin polni poti k teti. Ripley kmalu opazi, da bi Olympia s svojimi diktatorskimi tendencami prav lahko bila kos Ashmontu, vse bolj pa mu na prvi pogled nezanimiva mlada ženska leze pod kožo. Ko se Olympia zave, da bi si raje od Ashmonta okoli prstov ovijala Ripleyja, spozna, da je v težavah ... Loretta Chase je mojstrica zgodovinskih ljubezenskih romanov, v katerih zna med romantično zgodbo vplesti pravnjo mero humorja. Imenitno. > KLARA JARC

KINLEY MACGREGOR

TEMAČNI JUNAK

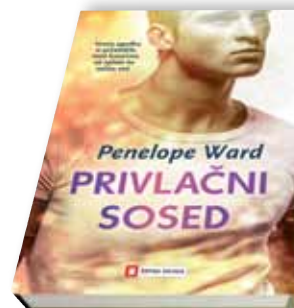
Bratovščina meča, knj. 5
prevod: Irma Kukovič
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2018, m. v., 435 str., 12,99 €

Stryder Blackmoorski je vitez, ki mu v boju ni para, kamor koli gre, pa mu sledi četa zatrpanih mladenk, ki bi ga rade ujele v svojo mrežo. Stryder je odločen, da se ne bo nikoli poročil, saj je bila zveza njegovih staršev tragična. Rowena pa je trubadurka, ki poje o ljubezni, naslednica velikih mejnih posestev, in prezira meče, nasilje ter s tem tudi vsakovrstne bojevnike. Kralj in preostala visoka družba pa bi oba najraje videli omožena. Kraljica se domisli zvijače, zaradi katere bosta morala Rowena in Stryder skupaj preživeti kar nekaj časa, in prepričana je, da bosta znala videti tudi prek svojih predsodkov. Ko je treba ob že tako napeti osebni situaciji med pripravami na viteški turnir najti še morilca, na videz popolnoma nekompatibilna Rowena in Stryder vendarle odkrijeta, da se pod površjem skriva še nešteto všečnih plasti. > KLARA JARC

PENELOPE WARD

PRIVLAČNI SOSED

prevod: Katja Mikelj
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 326 str., 12,90 €

Chelsea Jameson živi v večstanovanjski stavbi, kjer ji jutranji spanec nenehno krati lajež sosedovih psov. Ko želi o tem govoriti z lastnikom stavbe, spozna, da je to v resnici čedni umetnik Damien, prav tisti, ki ga pogosto opazuje med ustvarjanjem poslikav na steno ograje, in človek z velikima lajajočima psoma. Sčasoma se med njima splete trdno prijateljstvo, ki pri Chelsei preraste v pošteno zaljubljenost. V pijanski spozabi to nekoč Damien tudi prizna, a privlačni soсед ji ne more vračati čustev zaradi svoje preteklosti. Se bo Chelsea sprijaznila s tem, da ji nikakor ne bo uspelo podreti njegovega obrambnega zidu in da bo Damien za vselej ostal le njen dobri prijatelj? Sproščujoče in tudi čutno branje, kot ustvarjeno za prihajajoče ležerne poletne dni. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Silvo Mavsar

POSTELJA IZ KNJIG

in druge
zgodbe

Pred nami je magična, nevsakdanja knjiga.
(Marjanca Kočevnar)

Zavod Respecta Brežice, 288 strani, trda vezava, 25,00 €
respectabooks@gmail.com tel.: 040 164 654
www.silvomavsar.si

ELIZABETH LOWELL

PREPOVEDANA; Srednjeveška trilogija, knj. 2

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, Založba KMS, 2018, m. v., 541 str., 13,99 €

Amber je ena od Učenih, Nedotaknjena, z darom, ki je obenem njeno prekletstvo: z dotikom in bolečino prepoznava čustva in laži, vendar za to plačuje visoko ceno. Ob rojstvu ji je bilo prerokovano, da bo neznanu podarila telo, srce in dušo, sledila pa bo smrt. Ko ji prijatelj prinese nezavestnega neznanca, ki ga je našel na svetem kraju, Amber sluti, da se je prerokba začela uresničevati. Neznani bojevnik se ne spomni ničesar, Amber pa vse bolj sluti, da je v nemirni srednjeveški deželi on bojevnik za nasprotno stran. Prinaša ji smrt in mora ga izdati, zanj je prepovedana, pa vseeno se mu ne more upirati in on ne njej... Branje za tiste, ki imajo radi strastno ljubezensko zgodbo, začinjeno z magijo. > KLARA JARC

MONICA MCCARTY

SKRIVNOSTNI DUH; Višavski bojevnik, knj. 12

prevod: Marko Bogataj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 374 str., 12,90 €

Uspešna serija o višavskih bojevniki, ki se v začetku 14. stoletja za škotskega kralja Roberta the Bruceja bojujejo proti Angležem, dobiva že svoje 12. nadaljevanje. Joan Comyn, hči razvpite škotske domoljubke, je spremljevalka svoje sestrične in ima sloves lahke ženske. Razen tega, da se sproščeno giblje v moški družbi, zna biti neopazna. To ji pride še kako prav, saj svoj neizstopajoči

položaj med Angleži izrablja za pridobivanje informacij, ki jih pošilja Višavski straži. Alex Seton je zapustil višavce, ker mu je do živlega prišlo gverilsko bojevanje Škotov, v katerem je bilo preveč nedolžnih žrtev, sam pa je imel bolj viteške vrednote. Angležem se je pridružil, ker je želel pomagati pri doseganju miru, a mu ne zaupajo povsem in ni ravno priljubljen. Da se jim dokaže, bi rad ujel izdajalskega Duha. Joan in Alex se ne marata preveč, bežno poznata preteklost drug drugega, se pa izjemno privlačita. Joan mora držati varno razdaljo, da je ne bi razkrinkal. Alexu zanjo ni vseeno in tudi njeno trdno srce se počasi vdaja Alexovi ljubeznivosti. Na katerih straneh bosta stala, ko pride do ene največjih bitk? > KLARA JARC

AGNÈS MARTIN LUGAND

SREČNI LJUDJE BEREJO KNJIGE IN PIJEJO KAVO

prevod: Špela Žakelj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 214 str., 10,90 €

Začetek francoske mednarodne uspešnice je vse prej kot brezskrben ali srečen, kot nekako napoveduje naslov te romantične zgodbe. Diane v prometni nesreči izgubi moža in hčerko, zato se njeno življenje v trenutku ustavi v spominih. Skoraj leto po tragičnem dogodku še vedno nerada zapušča družinsko hišo, dnevno vonja moževe srajce in pregleduje hčerine plišaste medvedke. Kljub podpori prijateljev se nikakor ne more postaviti na noge. Da bi pobegnila pred ljudmi, ki jo spominjajo na njene srečne trenutke, se odseli na oddaljeno Irsko, kjer ob vetrovni obali najame osamljeno hišico. Njen postavni, a zagrenjeni najbližji sosed ni preveč vesel tujke v vasi, a morda bosta strah pred življenjem in ponovnimi razočaranji lahko premagala skupaj. > BETI HLEBEC

KATY EVANS

PRIPADAŠ MI

prevod: Lidija Krefc

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 336 str., 12,90 €

Modrooki boksar, Remington Tate naleti na žensko, ki se vanj noro zaljubi – mlada fizioterapevtka Boone, ki jo je najel, da bi mu pomagala pri poškodbah, mu je strastno predana; spremlja in podpira ga na boksarskih tekmovanjih. Ko se njuna pot začasno loči, se njena strast (in odvisnost) le še okrepi. Lahkotnega romana, primerneza kot nalašč za vroče poletne dni, polnega ljubezenskih zapletov in razpletov, v katerem smo priča strastni navezanosti med glavnima akterjema zgodbe, bralec, ki uživa v tovrstnih zgodbah, zagotovo ne bo mogel odložiti pred koncem knjige. > SABINA BURKELJCA

Konec izmene

Stephen King

Trilogija o Billu Hodgesu

Hiša knjig

Usodna pravica

Marie Force

Tvoja do jutra

Teresa Medeiros

Zimske strasti

Johanna Lindsey

Konjarjeva hči

Susan Wiggs

Moj popolni valček

Anne Gracie

BREZPLAČNA dostava za vse nakupe romanc že nad 25 €. Uporabite kodo **POSTNINA25!**

Distribucija Avrora

e: info@galarna.si

t: 040 922 521

WWW.GALARNA.SI

JO NESBØ

MACBETH

prevod: Maja Lihtentalner, Primož Ponikvar
Didakta, 2018, m. v., 528 str., 17,99 €

Jo Nesbø

Nesbø (1960) je norveški kralj kriminalk, posebej serije s Harryjem Holom v glavni vlogi (v slovenščini imamo prevedenih vseh enajst romanov s tem osrednjim likom), poleg tega pa piše tudi samostojna dela, kamor spada

Sin, ki je bil preveden nedavno, in najnovejši *Macbeth*, ki ga je avtor v okviru svoje svetovne turnee predstavil tudi na obisku v Sloveniji. Roman je nastal na osnovi povabila iz založbe, ki si je zamislila projekt Hogart Shakespeare, po katerem naj bi nekateri znani pisatelji ob štiristoti obletnici Shakespeareove smrti pri svojih romanih za osnovo vzeli eno od dramatikovih tragedij. Nesbø si je izbral *Macbetha*, eno krajših, vendar izjemno intenzivnih Shakespeareovih dram, gosto pisani izvorni tekst pa prestavil v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja v mračno mesto z nenehnim dežjem. Tja je v središče dogajanja postavil ambicioznega policijskega inšpektorja Macbetha, ki se bori proti drogami, zgodbo pa v tek požene prerokba treh sestričarj (namesto treh čarovnic kot v izvorni drami), ki varijo metamfetamin in mu napovejo, da bo postal načelnik policije, če se ne bo več vpletal v drogeraške posle. Serija umorov se lahko začne ... Norveška srhljivka za vse tiste, ki imajo radi Nesbøja, in pa tiste, ki radi vzporejajo izvrjnega Shakespeara s sodobnimi priredbami njegovih del. > SAMO RUGELJ

STEPHEN KING

SREČNI NAJDITELJ

Trilogija o Billu Hodgesu, knj. 2
prevod: Anja Bakan
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2018, m. v., 464 str., 13,99 €

Stephen King, avtor skoraj nepreštevne števila romanov, ki na eni strani stojijo trdno v žanru grozljivk in srhljivk, na drugi pa se pogosto dotikajo kriminalk, vsebinsko pogosto uporablja tudi lik pisatelja in njegovega dela, ki ga tako ali drugače pahne v usodne težave. Spomnimo se samo *Misery*, kjer se na pisatelja uspešnic spravi navdušenka nad njegovimi deli in ga prisili, da v ujetništvu napiše novo nadaljevanje. Tudi v *Srečnem najditelju*, drugem delu trilogije o kriminalistu Billu Hodgesu, je prizadevanje za posedovanje literarnega rokopisa gonilo romana. Vse skupaj se namreč začne leta 1978 z napadom na znanega pisatelja Johna Rothsteina, ki si je v knjigah izmislil Jimmyja Golda in zaslovel z njim, potem pa nekaj desetletij ni objavil nobenega novega dela z njim v glavni vlogi. Ker je Morris Bellamy zaradi tega, kakšno usodo je avtor namenil njegovemu najljubšemu knjižnemu liku, besen, skupaj s pajdašema napade Rothsteina, ga umori, s seboj pa poleg denarja odnese tudi rokopise, med katerimi je vsaj eden tudi z Goldom v glavni vlogi. Ko Morris kasneje pristane v zaporu, naropano blago ostane skrito, dokler ga v sedanosti ne najde mladi Pete Saubers in z odkritim denarjem pomaga svoji skoraj bankrotirani družini. Saubers se znajde v smrtni nevarnosti, ko Morrisa kasneje izpustijo iz zapora in ta odkrije, da njegovega plena ni več. Tako je nekdanji kriminalist Bill Hodges tisti, ki morda lahko pomaga mladeniču, da pobegne morilcu. Dirka za življenje se lahko začne ... > SAMO RUGELJ

MARIE FORCE

USODNA AFERA; USODNA PRAVICA

Usodna, knj. 1 in 2

prevod: Ljubica Karim Rodošek; Branka Šnet Oset
Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 465/464 str., 12,99 €/knjigo

V seriji *Usodna* Marie Force, ki malo spominja na serijo *V smrti* Nore Roberts, bomo spremljali detektivko Samantha Holland in politika Nicka Cappuana. V prvem delu *Usodna afera* se Nick in Sam srečata šest let po tem, ko sta se spoznala in skupaj preživela strastno noč. Nick je vodja osebja senatorja Johna O'Connorja, ki ga je našel umorjenega, Sam pa detektivka, ki je zadolžena za primer. Umorjeni senator je bil povsod priljubljen in videti je, da ni imel sovražnikov. Sam mora ugotoviti s čim in komu se je zameril tako močno, da je bil zaradi tega umorjen na grozljiv način, Nick pa

je v preiskavi ključnega pomena. Morda zato ni najboljša ideja, da se romantično zapleteta ... V *Usodni pravici* se Sam in Nick, sedaj senator, spopadata vsak s svojimi novimi službenimi obveznostmi in se prilagajata na način življenja drug drugega. Pretrese ju še en odmeven primer – umor vrhovnega sodnika, Nickovega prijatelja, s katerim sta preživela večer poprej. Romani se berejo kot dobra kriminalna nanizanka z ljubezensko rdečo nitjo in avtorica jih ima na zalogo še kar nekaj. > KLARA JARC

VERONICA ROTH

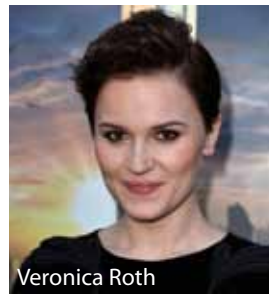
USODE, KI LOČUJEJO

Vreži znamenje, knj. 2

prevod: Petra Berlot Kužner

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2018, m. v., 400 str., 12,90 €

Veronica Roth

Tako rekoč sočasno z izidom izvirnika je izšel tudi slovenski prevod drugega dela dvodelne serije *Vreži znamenje*. Avtorica trilogije *Razcepljeni* tudi tokrat ostaja zvesta okvirom znanstvene fantastike, le da distopično okolje nadomesti z medplanetarno zgodbo, umeščeno v izmišljeni sončni sistem.

Na enem izmed tamkajšnjih planetov bivata ljudstvi s krvavo zgodovino medsebojnih spopadov, sleherno življenje pa kroji tudi t. i. energija – nevidna sila, ki ljudem podeljuje določene sposobnosti, ne nujno dobrohotne. Prvi del je povezal zgodbi protagonistov iz nasprotnih »taborov«. Deloma romeo-in-julijejsko ljubezensko srečanje med Ciro in Akosom je zaznamovalo njuno dokaj temačno in notranjih ter zunanjih bremen polno iskanje lastnega mesta v svetu, ki jima nepredvidljivo kroji usodo. *Usode, ki ločujejo*, se atraktivno in s šokantnimi zasuki preigravajo z napani (zdaj rahlo razširjenega nabora) osrednjih junakov. V ospredje stopijo njihova hrepenjenja, krivde, upi, skrivnosti, želje po maščevanju, manipulacije ter spreminjajoča se zaveznitva. Če je bil v predhodniku poudarek na grajenju sveta, je tokrat na medosebnih odnosih, kar vzpostavi zrelejši ton knjige. Spretno napisan zaključek, ki skoraj v vseh pogledih nadgradi prvi del. > ALEŠ CIMPRIC

SARAH J. MAAS

DEDINJA OGNJA

Stekleni prestol, knj. 3

prevod: Ida Sternad

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2018, m. v., 534 str., 16,90 €

Čeprav sta se že prejšnja dela izkazala za privlačno branje, je *Dedinja ognja* brez dvoma najboljša knjiga do zdaj. Pripoved o izurjeni morilki Celaeni, ki skuša zrušiti oblast okrutnega tiranskega vladarja, kateremu služi, se zdaj občutno razširi navzven. Niz *Stekleni prestol* se s to knjigo resneje začne spogledovati z epsko fantazijo, pri tem pa avtorica na račun zgodbe ne žrtvuje svojih junakov. Ti ostanejo v središču pozornosti in so gonilo vseh zapletov. Celaena se v iskanju odgovorov kraljeve neizmerne moči odpravi v deželo spletkarske vilinske kraljice. Toda vstop ji je onemogočen, dokler ne bo obvladala lastnega magičnega daru. Čaka jo strogo urjenje pod bujnim očesom vilinca Rowena, hkrati pa se mora soočiti z notranjo bolečino in sprejeti svojo dediščino. Maasova ne pozabi na preostale like (no, vsaj tiste, ki so preživeli prejšnji dve knjigi), doda pa tudi nove zaplete. Eden od njih se vrtili okoli klana zloglasnih čarovnic, ki se skrivaj urijo z dresiranimi viverni, novim orožjem krutega kralja. Kljub obsegu je *Dedinja ognja* predvsem »vzpostavivni« roman. Tod zaneteni konflikti se bodo odvili v nadaljevanju (kar pa ne pomeni, da vam bo prizaneseno z mirnostjo – krvavih, napetih, predvsem pa rahločutnih prizorov ne manjka). Celainin zrelostni razvoj, ki je rdeča nit romana, avtorica subtilno poudari s premikom serije iz mladinske v t. i. »new adult« literaturo. Skratka, široko dostopna zmes misteriozne, spletkarske, romantične in temačne fantazije. Če ste, denimo, uživali v *Imenu vetra* Patricka Rothfussa ali *Žerjavici pod pepelom* Sabae Tahir, vam to serijo močno priporočam. > ALEŠ CIMPRIC

NOVOSTI iz zbirke

ŽEPNA KNJIGA

UČILA

LJUBLJANA: Citypark • Čopova 7 • Kolosej • Miklošičeva 11 • Mercator center Šiška • Pasaža Maximarketa • Supernova Rudnik;
 CELJE: Citycenter • Planet Tuš; KAMNIK: Qlandia; KOPER: Planet Koper; KRANJ: TC Savski otok;
 MARIBOR: Mercator center Tabor • Qlandia; NOVA GORICA: Qlandia; NOVO MESTO: Qlandia

www.felix.si

JENS HENRIK JENSEN
PRVA ŽRTEV

prevod: Mateja Malnar Štembal
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 428 str., 14,90 €

Nekdanji ostrostrelec Niels Oxen se skupaj s svojim psom Mr. Whitom zateče iz danske prestolnice na sever države in se naseli v tamkajšnjih gozdovih, da bi sredi divjine našel težko iskani mir. Nekoč med nočnim potikanjem po okolici naleti na dobro varovani grad Nørlund, v bližnjem gozdičku pa se nato skoraj zaleti v obešenega psa in se spotakne ob nezavestnega varnostnika. Kasneje se izkaže, da je bil prav to noč na gradu umorjen danski diplomat Corfitzen in danska obveščevalna služba, ki se loti raziskovanja okolice in ob tem naleti tudi na čudaškega Oxna, vojnega veterana takoj osumi umora diplomata. Medtem se izkaže, da ima Oxen na grbi marsikatero greho iz preteklosti. Se je maščeval Corfitznu za prijateljevo nesmiselno smrt v nekdanji vojni na Balkanu? Ali pa se za vsem skupaj skriva čisto kaj drugega? Napeto branje od prve do zadnje strani, napisano v slogu slovitih skandinavskih kriminalnih uspešnic. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

HARLAN COBEN
POGREŠAM TE

prevod: Miro Mrak
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 335 str., 12,90 €

Ameriškega pisca kriminalnih romanov Harlana Cobena (1962) v slovenščini dobro poznamo, saj imamo prevedeno že serijo njegovih romanov, med drugim tudi nekatere z njegovim junakom, športnim menedžerjem Myronom Bolitarjem, v glavni vlogi. Po njegovi kriminalki *Ne povej nikomur* so Francozi posneli tudi film. V odmevnem romanu *Pogrešam te* iz leta 2014 pa je osrednji lik newyorška detektivka Kat Donovan, okoli katere Coben splete široko mrežo podzapletov. Donovanova popoldneve najraje preživlja v pubu, podobno kot njen pokojni oče, ki je bil umorjen v nejasnih okoliščinah. Zgodba vzleti v trenutku, ko jo prijateljica nagovori, naj si moškega poskuša dobiti prek strani za spletne zmenke, na kateri najde tudi svojega nekdanjega zaročenca Jeffa, ki pa se sprva dela, da je ne pozna. Tako se odloči izbežati skrivnost o njem, kar jo potegne v nazaj v preteklost, kjer nanjo preži tudi nepojasnjena smrt njenega očeta. Cobenov eksplozivni koktajl, ki vleče do zadnje strani! > SAMO RUGELJ

KAREN CLEVELAND
STROGA TAJNOST

prevod: Darja Divjak Jurca
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 300 str., 12,90 €

Protiobveščevalna analitičarka Vivian, zaposlena pri Cii, se ukvarja z odkrivanjem spečih ruskih vohunov v Ameriki. Po večmesečnih poskusih ji uspe vdreti v računalnik zloglasnega ruskega kriminalca in pri tem odkrije, da naj bi bil eden od spečih vohunov tudi njen mož Matt. Odkritje ji povsem spodnese tla pod nogami in ne pomiri je niti mož, ki ji odkrito prizna vzroke za delovanje pod krinko. Ker se Vivian zaveda nevarnosti kriminalcev, za katere »dela« Matt, razmišlja le še to, kako bi rešila njune štiri otroke in konec koncev tudi moža, zato v službenem računalniku izbriše podatke o Mattovi povezavi z ruskimi vohuni. A zdi se, da njeno početje ni ostalo neopaženo, saj začne na dom prejemati razna opozorila. In takrat se nočna mora za Vivian, ki na lepem ne zaupa več ne svojemu možu ne sodelavcem, pravzaprav šele začne ... Odlični psihološki triler, po katerem bodo posneli tudi film, vabi k razvozlanju številnih ugank. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JOAKIM ZANDER
PRIJATELJ

prevod: Danni Stražar
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 439 str., 14,90 €

Mladi pripravnik Jacob Seger se zaposli na švedski ambasadi v Bejrutu in že prvi dan po prihodu v novo deželo na neki zabavi spozna Jasima, domnevnega vojnega fotografa. Med mladima možema takoj vzplamti nebrzdana strast. Od takrat naprej Jacob živi le še za njuna občasna srečanja. A vmes se v njegovem stanovanju nenadoma pojavi švedska vojaška obveščevalka Miriam, ki mu razodene, da je Jasim v resnici nevaren terorist. V zameno, da dejanje, ki ga je Jacob nepremišljeno storil v nekem bejrutskem kopaljšču, nikdar ne bo prišlo v javnost, ga Miriam prisili, da ji z Jasimovega računalnika priskrbi podatke o načrtovanih terorističnih napadih. Medtem pa en prav tak napad pripravljajo na Švedskem. Je možno, da načrte zanj pletejo prav v Bejrutu in je vanje vpletena tudi Gabriella, mlada, uspešna in poznana odvetnica? Napeti triler, tretji po vrsti izpod peresa priljubljenega skandinavskega pisatelja, navdušuje z izvrstno dramatičnostjo in izbrušenim slogom! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Berljiv in kritično razmišljajoč vpogled v zakulisje

zbirka Odkrito

založba UMco

Henry Marsh: **Ne škoduj!**
*Zgodbe o življenju, smrti
in možganski kirurgiji*

»Razorožujoče iskreni spomini kirurga, ki z veliko poštenostjo odkrivajo pogled z druge strani noža.«

– The Sunday Times

Jeffrey Masson: **Končna analiza**
Kako postati in ne ostati psihoanalitik

»Izjemno branje, duhovito in iskreno obenem. Grožnja predstavlja zgolj za tiste, ki svojo moč in položaje cenijo bolj od resnice.«

– Dorothy Rowe

ŽELJKO KOZINC

Z MENOJ NA IZLET

Skrivnosti, razgledi, zatišja

Modrijan, 2018, t. v., 429 str., 37,90 €

Nesporni guru potepanja po Sloveniji, pisatelj in publicist Željko Kozinc (1939), je v minulih dveh desetletjih prekolovratil skorajda vse koticke naše domovine, z njih pa svojim bralcem prinesel kopico knjig, od štiridelne serije *Lep dan kliče* do dveh reprezentativnih izdaj *Moje najljubše poti* (2009) in *Lepi izleti vabijo* (2014). Zdaj je izšla še njegova tretja razkošna knjiga *Z menoj na izlet*, s katero nas ta staromodni pohajalec, ki se na vse kriplje otepa pametnega telefona, zaradi česar se kljub vsem izkušnjam kdaj pa kdaj tudi izgubi, popelje na 104 izlete po Sloveniji (štiri zamejske je prispeval urednik knjige Jurij Senegačnik), od povsem nižinskih pa tudi do povsem visokogorskih. V času satelitskih navigacij in povezav do zemljevidov ter drugih virov podatkov se Kozinčevo potikanje skoraj zdi nekaj zastarelega – dokler ne odpreš knjige in se potopiš v njegovo unikatno pripoved, ki ti približa opisane kraje ter občutja in te slej ko prej spravi tudi na lasten obisk kakega od njih. Unikatne izletniške spodbude za to pomlad. > SAMO RUGELJ

SAMO RUGELJ

TRIGLAVSKE POTI

Hvalnica hoji in potepanja na vrh Slovenije

fotografije: Vladimir Habjan et al.

UMco, zbirka 'S terena', 2018, m. v., 290 str., 19,90 €

Življenje je odprava. Odpravljamo se na delo, odpravimo se na sprehod, tekaški maraton, s kolesom do morja, na zagovor diplome ali doktorata, krst, poroko ali na sodišče, odpravimo se v porodnišnico ali na pogreb. Življenje je krhka nit drobnih odločitev, ko smo prignali telo do gibanja in odšli. Nekam, blizu ali daleč, svobodno ali z bremenom nujnosti. Na drug konec mesta, do obzorja ali še dlje.

V smeri, v katere se odpravlja Samo Rugelj, vedno odhaja z velikimi koraki, zavzeto, odločno in velikopotezno. Ker drugače ne zna in ker zanj drugače ne bi imelo smisla. Ker je hitra in odločna hoja bolj ekonomična kot zmeren in cagav tek. Ker je treba priti na cilj odprave bistrega duha, da se lahko lotiš nove. Ena od stalnih smeri v njegovem življenju je tudi Triglav, na katerem je bil, še preden se je rodil. »Če si rojen v slovenski hribovski družini kot jaz, je Triglav preprosto mit. Triglav je cilj. Triglav je pot. Triglav je reset. Triglav je zapik. Triglav je najbolj razvpita, čaščena in obiskana gora v Sloveniji. Triglav je simbol, koncentrat narodovih hrepenenj in sanj, kristal slovenske samobitnosti in ekstrakt slovenske samozavesti.« Notranjega razsvetljenja ne išče v tujini, v eksotiki trekingov na obronkih Himalaje, v hindujskih templjih, v puščinah aboriginov ali v džungli Indijancev. »Meni, sem razmišljal, je dovolj pot, ki se vije neposredno od vrat mojega doma,« zapiše Rugelj o tem, kako je začel hoditi najprej v Polhograjsko hribovje nekaj kilometrov iz Ljubljane. Griči nad prestolnico so že vse življenje skromna, a povsem zadostna scena za razkošna poglavja drame njegovega notranjega življenja. Po Grmadi in Tošču je bila naslednja odprava samoumevna: na Triglav – kar izpred domačega praga.

BRENDAN MCMANUS

ODREŠILNA POT

Z bremenom tragične izgube na Caminu

prevod: Anamarija Beniger

Dravljje, 2018, m. v., 236 str., 20 €

Romarska pot Camino je junakinja mnogih knjig, kar nekaj izvornih in prevedenih imamo tudi v slovenskem jeziku, saj je odločitev za pot po njej po navadi povezana z nekim posebnim notranjim izzivom, ki po koncu prehojene poti eksplodira še kreativno. Knjigo *Odrešilna pot* je napisal duhovnik jezuit Brendan McManus, ki se po bratovem samomoru znajde v intimnem protislovju; po eni strani naj bi učil vero in upanje, po drugi strani pa se po bratovi smrti sam sebi zazdi oropan in zapuščen (tudi vere in upanja). Zato se odpravi po težji, samotnejši, a tudi lepši severni različici Camina. Ta mu seveda postreže z mnogimi omamnimi razgledi na atlantsko obalo, obenem pa samotno pohajanje neogibno prinaša tudi spominjanja na preminulega brata ter obračun doseganega življenja. Med vsem tem pa se, kot mnogi popotniki pred njim, seveda sooča tudi z običajnimi pohodniškimi težavami, ki se pripetijo tistim, ki se na tako pot odpravijo neustrezno pripravljene. Knjiga o pešačenju kot pripravi na novo prebujenje. > SAMO RUGELJ

Najprej po kosih, v samoti, potem v dvoje z ženo Renate »takole, na Triglav, od najinega doma, v šestih dneh, po poti mojega očeta«, nato z Mojco, prijateljico iz mladosti, v dnevu in pol ali pa z otroki po različnih smereh. Na Triglavskih poteh je našel notranji mir. Če se je v prvi športno izpovedni knjigi *Delaj, teci, živi* na maratonskem teku po treh urah zavedel, da je prišel do »tja, kjer so tigri« – v zanj neznan, nekartirani deželi z neznanimi pastmi –, in se počutil sam, v krdelu lačnih tigrov in drugih demonov, je tokrat suveren v bolj znanem in prijaznem okolju.

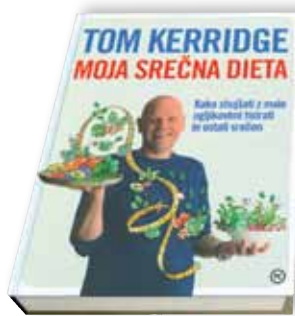
Zunanji opazovalec lahko ravno zato v *Triglavskih poteh*, po *Utrabluesu* in *Na dolge proge*, konec šele dokončno »sešije z začetkom«. Odprave prenehajo biti tekmovanja, tek postane hoja, smisel dobi predvsem družba ljubih ljudi. Cilj postanejo drugi. Pot z njimi postane cilj. »Sinovoma sem stisnil roko, mlajšega pa sem še rahlo ošvrknil po zadnji plati ... Njegov obraz je žarel, nasmeh pa se mu je razlezel do ušes ... To je bi njegov dan. Tudi jaz sem bil vesel. Na vrh sem pripeljal še zadnjega človeka, za katerega sem želel, da začuti to veselje.«

Samo Rugelj v najbolj iskreni in zreli izpovedi do zdaj ni zapisal samo hvalnice hoji in potepanju na vrh Slovenije, ampak potopis neke dobe. Narisal je zemljevid časa, po katerem neki narod (tudi) v gorah išče pristnost duha v dogodivščinah telesa. »Hodil sem skozi svoje življenje, ta gora pa je vse to mirno opazovala in ga na najboljši možni način tudi osvetljevala.« > BLAŽ MAZI

TOM KERRIDGE

MOJA SREČNA DIETA

Kako shujšati z malo ogljikovimi hidrati in ostati srečen
prevod: Srđan Milovanović
Mladinska knjiga,
2018, t. v., 272 str., 29,99 €

Poplava časopisnih, televizijskih ali internetnih nasvetov za hujšanje, ki so pogosto še protislovni, lahko človeka spravi v obup še preden se številke na tehtnici prvič premaknejo navzdol. Štetje kalorij, odrekanje maščobam, kombiniranje enoličnih živil in druge selektivne diete so se tudi avtorju knjige zdele prezahtevne naloge. Tom Kerridge, kuharski mojster in lastnik kar dveh restavracij, je zase in za svoje goste cele dneve dolga leta pripravljaj slastne pojedine in uživaške zabave, ki so trajale dolgo v noč. In nabralo se je skoraj 200 kilogramov žive teže. Kako naj tak človek spremeni način prehranjevanja in se dolgoročno drži diete, ki mu ne bo odvzela gurmanskih užitkov in povzročala občutka lakote. Za začetek se je odpovedal alkoholu in iz prehrane izločil vse vrste krompirja, testenin, kruha, tort in vse bele škrobnate jedi z ogljikovimi hidrati. Slastne recepte kombinirane s polnomastnimi mlečnimi izdelki, jajci, ribami, sadjem, mesom dobrega porekla, oreški, zelenjavo in začimbami je pripravljaj in zbiral tri leta, vmes shujšal skoraj 70 kg in zdaj jih je predstavil še v čudovito oblikovani knjigi, ki bo pred »sezono kopalkanja« marsikoga spodbudila, da tudi sam poizkusi kako od njegovih kulinarčnih priporočil. > RENATE RUGELJ

čil vse vrste krompirja, testenin, kruha, tort in vse bele škrobnate jedi z ogljikovimi hidrati. Slastne recepte kombinirane s polnomastnimi mlečnimi izdelki, jajci, ribami, sadjem, mesom dobrega porekla, oreški, zelenjavo in začimbami je pripravljaj in zbiral tri leta, vmes shujšal skoraj 70 kg in zdaj jih je predstavil še v čudovito oblikovani knjigi, ki bo pred »sezono kopalkanja« marsikoga spodbudila, da tudi sam poizkusi kako od njegovih kulinarčnih priporočil. > RENATE RUGELJ

NADIA NEUMANN

SIJAJ

S prehrano do naravno čudovite kože
prevod: Klementina Logar
Družina, 2018, t. v., 191 str., 24,90 €

Že naše babice so vedele, da je koža, kot naš največji organ tudi zrcalo našega zdravja in da obstaja neposredna povezava med kakovostjo hrane in pijače, ki jo uživamo, in videzom naše kože. Priljubljena prehranska strokovnjakinja je zato za vse, ki bi radi na čim bolj naraven način izboljšali stanje svoje kože (morda odpravili akne, srbečice, razna vnetna stanja, poškodbe zaradi sonca, suho ali mastno kožo itn.), pripravila praktični priročnik s hudomušno obarvanimi in razumljivimi nasveti. Poleg osnov delovanja kože in izhodišč nepredelane hrane je velik poudarek na dostopnih superživilih, s katerimi lahko pripravite zdrave in nasitne obroke. Predstavljena pa je tudi lepa zaloga navodil za izdelavo domačih naravnih sredstev za nego kože od zunaj, od hranljivih čistil, vlažilnih krem do pomirjujočih mazil. Znanje, ki ga boste pridobili, bo koristilo ne le vaši koži temveč celemu telesu. > RENATE RUGELJ

CHRISTINE BOUGUET-JOYEUX

KUHARSKE IGRARIJE

prevod: Ana Marija Toman, Irma Toman
Primus, 2018, t. v., 97 str., 18,90 €

Kuharske igrarije so prav posebna kuharica. Inovativna in poučna ter predvsem zabavna. Navodila so namreč skovana v ljubkih rimah. In ni le za otroke, povezala bo namreč vse generacije, od starih staršev do vnučkov. Na prvih straneh najdemo več koristnih napotkov za odrasle, kako lahko malčke uvedemo v svet kulinarike; malčki naj bodo seveda v središču, naj se učijo z delom, naj ustvarjajo ... Potem pa se priročnik razdeli v tri dele. V prvem je predstavljenih ključnih 24 živil, ki gradijo zdravo telo in mu dajejo dovolj hranil za razmišljanje, gibanje, spanje in odraščanje. Hrana naj nas vendar *krepi in ne redi*. V drugem delu se otroci počasi lotevajo kuhanja; a pred tem se morajo naučiti izbrati primerna živila, jih pripraviti in spoznati za to primerne pripomočke. Zato: »V kuhinji bomo rime kovali in pri kuhi malo pomodrovali. Kakor bi mignil in kot za stavo, spoznali bomo oreščke, sadje in zelenjavo.« Tretji del pa je najboljši, tu so recepti za slastne predjedi, raznolike prigrizke in nepogrešljive sladice. Knjiga za vso družino, ki bo poskrbela, da bo prav vsak z veseljem zavihtel kuhanico. > VANJA JAZBEC

generacije, od starih staršev do vnučkov. Na prvih straneh najdemo več koristnih napotkov za odrasle, kako lahko malčke uvedemo v svet kulinarike; malčki naj bodo seveda v središču, naj se učijo z delom, naj ustvarjajo ... Potem pa se priročnik razdeli v tri dele. V prvem je predstavljenih ključnih 24 živil, ki gradijo zdravo telo in mu dajejo dovolj hranil za razmišljanje, gibanje, spanje in odraščanje. Hrana naj nas vendar *krepi in ne redi*. V drugem delu se otroci počasi lotevajo kuhanja; a pred tem se morajo naučiti izbrati primerna živila, jih pripraviti in spoznati za to primerne pripomočke. Zato: »V kuhinji bomo rime kovali in pri kuhi malo pomodrovali. Kakor bi mignil in kot za stavo, spoznali bomo oreščke, sadje in zelenjavo.« Tretji del pa je najboljši, tu so recepti za slastne predjedi, raznolike prigrizke in nepogrešljive sladice. Knjiga za vso družino, ki bo poskrbela, da bo prav vsak z veseljem zavihtel kuhanico. > VANJA JAZBEC

JANEZ BOGATAJ

SLOVENSKA POTICA

Vseh sladik kraljica
Hart, 2018, m. v., 64 str., 18,90 €

Naj vas velikost te male knjižice ne zavade, saj je v njej vse, kar bi povprečnega domačega kuharja in sladkosneda utegnilo zanimati o potici – od leta 2017 zaščiteni nacionalni jedi, ki ji seveda ne manjka kalorij. Etnolog Janez Bogataj je zapisal kratko, a sočno zgodovino potice, ki jo spremljajo fotografije treh avtorjev pa tudi šaljive ilustracije Marka Kočvarja. Postopek izdelave in recepti z različnimi nadevi pridejo šele na koncu, glavnino knjige namreč tvorijo zgodovina potice ter iskrivi zapisi o potici v vsakdanjem življenju. In seveda o tem, v čem se potica sploh razlikuje od sestričen in bratrancev, ki jih najdemo v širši regiji. Za dober tek, vsaj nekajkrat na leto. > ŽIGA VALETIČ

Nova izletniška knjiga

ŽELJKA KOZINCA

080 23 64 | www.modrijan.si

»Nimam sposobnosti sodobnih digitalnih pripomočkov, sem le človek. Vem, da lahko vsakdo najde na spletu in tudi v drugih izletniških vodnikih veliko podatkov, ki jih v svojih knjigah ne navajam. In so za marsikoga več kot dovolj. Imam pa nekaj, česar nobena spletna aplikacija ne bo nikoli imela. To so moje pripovedi, videne skozi lastne oči.«

Željko Kozinc

NICOLE SCHAEZLER
**RAZSTRUPIMO
IN OKREPIMO
JETRA IN ŽOLČ**

prevod: Maja Šukarov
Mladinska knjiga,
2018, m. v., 128 str., 19,99 €

Jetra brez premora skrbijo, da ima naše telo vedno dovolj energije, in opravljajo veliko raznovrstnih nalog, od tega, da oskrbujejo druge organe z življenjsko pomembnimi beljakovinami, nas varujejo pred strupi, odstranjujejo posledice naših pregreh (alkohol, nikotin ...) ter ohranjajo močan imunski sistem. Kaj pa mi naredimo za njih? Če želite podpreti delovanje svojega jetrno-žolčnega sistema in mu olajšati številne zahtevne naloge, potem so ukrepi, zbrani v tem priročniku, več kot primerni za vas. Avtorici sta pregledno predstavili številne nasvete za uporabo zdravnih rastlin, homeopatskih pripravkov ali Schusslerjevih soli za naravno krepitev jeter in tudi prehranska priporočila za celostno zdravje, na koncu pa je dodana še štiridnevna jetrna dieta za načrtno razstrupitev telesa. > RENATE RUGELJ

KAKO DELUJE HRANA

prevod: Samo Kuščer
Mladinska knjiga,
2018, t. v., 256 str., 29,99 €

Kaj se v telesu zgodi z različnimi tipi hrane, ko jo zaužijemo? Kakšna je njena pot po telesu, v kaj se presnavlja in kam se nalagajo zaloge ter v kakšni obliki? Kakšne so razlike med svežo in konzervirano hrano, kako svežo

shranjevati in na kaj biti pozoren pri tisti, ki smo jo kupili zapakirano? Katere osnovne vrste živil obstajajo in kakšni so njihovi kasnejši fiziološki vplivi telesa nanje? Kako je z različnimi tipi hrane po našem planetu glede na geografske in verske značilnosti? Kako sta povezana hrana in okolje, v katerem nastaja in raste? To je samo nekaj vprašanj, s katerimi lahko opredelimo ključne segmente te fascinantne knjige, bogate z izjemno kreativno infografiko in napolnjene s podatki vseh vrst (izvirni založnik je seveda Dorling Kindersley), ki so nam morda kdaj v procesu šolanja ali kasnejšega izobraževanja prišli na pot, vendar so se sčasoma izgubili v vijugah našega spomina. Vse to dobro organizirano najdete v lepo oblikovani in strokovno podkovani knjigi. *Kako deluje hrana* je priročnik, ki bo v veliko pomoč vsem tistim, ki se poklicno ali ljubiteljsko ukvarjajo z raznimi dietami, hrano nasploh in njeno pripravo za uživanje. > SAMO RUGELJ

SHEFALI TSABARY
OZAVEŠČENI STARŠI

Spreminjamo sebe in povečujemo moč svojih otrok
prevod: Slavica Jesenovec Petrovič
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 320 str., 12,90 €

»Poglavitni viri sreče so ljubezen, sočutje, naklonjenost in prijaznost do drugih. Če smo lahko do drugih prijazni in zaupljivi, postanemo mirni sproščeni. Znebimo se strahu in nezaupanja, ki ju pogosto čutimo do drugih bodisi zato, ker jih ne poznamo dobro, bodisi zato, ker se počutimo ogrožene in mislimo, da kakorkoli tekmujejo z nami. Kadar smo mirni in sproščeni, lahko pravilno uporabljamo sposobnost svojega uma za jasno razmišljanje ... « je zapisal Dalajlama v predgovoru knjige, ki staršem ponuja čustvene in duhovne lekcije, da bi jih čim bolj uporabili za lasten razvoj in to prenesli tudi v vzgojo otrok. Ključno sporočilo tega neobičajnega priročnika je, da je z otroki potrebno ravnati odkrito, spoštljivo in sočutno, seveda pa se morate najprej pogumno spopasti z lastnimi strahovi in čustvenimi ranami. Poučno branje za vse, ki so prepričani, da si naši otroci zaslužijo ozaveščene in bistrovidne starše. > BETI HLEBEC

TIM SELDIN
**VZGOJA PO METODI
MONTESSORI**

prevod: Majda Travnik Vode
Mladinska knjiga,
2018, m. v., 208 str., 22,98 €

Maria Montessori je pred stotimi leti začela z vzgojnim pristopom, ki je tudi pri nas v zadnjih letih postal popularen, nekatera temeljna vodila montessori

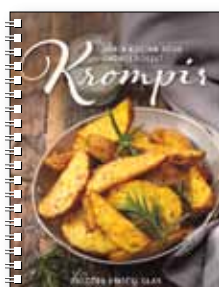
pedagogike pa se pravzaprav uporabljajo v številnih vrtcih. Priročnik staršem in vzgojiteljem predstavi pedagogiko, ki se drži načela »svet po meri otroka«. Pomembna so »obdobja moči«, v katerih so otroci še posebej dojemljivi za določene spretnosti. Če smo na ta obdobja pozorni in otroke pravilno spodbujamo, ti hitreje postanejo samostojni, bolj sočutni in z veseljem po svojih močeh pomagajo pri različnih hišnih opravilih. Knjiga poleg nekaj osnovne teorije o razvoju otrok v kratkih poglavjih prinaša številne ideje za preživljanje časa z otrokom. Igre in druge dejavnosti pospremi z nasveti, kot so npr.: kako otroka navaditi na higieno, kako uveljavljati disciplino, kako reševati spore, kako se lotiti učenja itd., na koncu pa je dodan tudi seznam dejavnosti po starostnih obdobjih. Krasen začetni pripomoček za starše in vzgojitelje, ki želijo otrokom nuditi kar najbolj spodbudno okolje. > KLARA JARC

NOVO

Založba Kmečki glas

kulinarično zapeljevanje za vse okuse

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si, zalozba.kmeckiglas.com, BREZPLAČNA POŠTNA

Darja Kocjan Ačko,
Andrej Goljat

KROMPIR

168 strani,
12,50 EUR

Andrej Goljat

**JEDI S
PERUTNINO**

144 strani,
12,50 EUR

Andrej Goljat

**RIBE IN MORSKI
ČUDEŽI**

168 strani,
12,50 EUR

ŽIVETI IN LJUBITI PO LOČITVI

urejanje: Nataša Rijavec Klobučar
Celjska Mohorjeva družba,
2018, m. v., 200 str., 25 €

Izkušnja ločitve velja za eno najbolj stresnih življenjskih preizkušenj. Zbornik povzema ugotovitve triletnega raziskovalnega projekta Proces soočanja z ločitvijo in relacijska družinska terapija. Strokovnjaki v njem preučujejo posameznika in njegova doživljanja, ko se ta znajde v enem najbolj ranljivih obdobjih. Raziskujejo čustveno razsežnost, ki je močno prepletena z vsemi področji sprememb ob reorganizaciji ustaljenega načina življenja. Delo odlikujejo strokovnost, razumljivost in primeri iz mednarodne in slovenske prakse, ki ilustrirajo znanstveno teorijo o življenjskih dogajanjih pred ločitvijo, med njo in po njej. V ospredju so razumevanje posameznikovega življenja ob razpadu partnerske zveze in konkretne možnosti ter usmeritve za predelavo stisk, ovir in bolečin ob ločitvi: tako bivših zakoncev kot otrok in širše družine. Delo, ki ni samo priročnik, ampak resno in uporabno študijsko gradivo. > SONJA JUVAN

ZGODBE KAŽEJO NOVO POT

izbor in urejanje: Božo Rustja
Ognjišče, zbirka Zgodbe za dušo,
2018, t. v., 192 str., 7,90 €

Dolgoletni urednik revije in Založbe Ognjišče, Božo Rustja, je zbral in uredil že trinajsto izdajo priljubljene zbirke *Zgodbe za dušo*, ki letos obeležuje dvajsetletnico izhajanja. Kratki zapisi, namenjeni vsakdanjemu prebiranju, so nastali v želji pomagati posamezniku, ki se znajde na razpotju ali se želi podati na povsem novo pot. Včasih poučne, drugič duhovite zgodbe in anekdote o znanih osebnostih našega časa (Gandi, Mati Tereza, Churchill) ter svetopisemske prilike učijo strpnosti in razumevanja drugačnosti, ljubezni do Boga in bližnjega, skromnosti, predvsem pa odgovornosti do življenja, ki si ga krojimo sami. Sodobni človek se vse prevečkrat ujame v pasti potrošništva, pri tem pa izgublja samega sebe. Ob tem si velja zapomniti edini zanesljiv recept za srečo, da je najsrečnejši tisti, ki osrečuje druge. > KRISTINA SLUGA

RALPH METZNER
TONI IN TOKOVI
Duhovnost, reinkarnacija in
vpliv prednikov v enteogeni
psihoterapiji
prevod: Vera Čertalič
Eno, 2018, m. v., 162 str., 22 €

Metzner (1936) je ameriški transpersonalni psiholog, publicist in raziskovalec. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja je sodeloval pri psihedeličnih raziskavah in njihovi morebitni uporabi pri psihoterapiji (na podobno temo je zdaj izšla tudi knjiga Michaela Pollana: *How to Change Your Mind*) na Univerzi Harvard. Od takrat je napisal več knjig, v katerih povezuje različna načela duševnega zdravljenja: od klasične psihoterapije z mejnimi pristopi, v katerih posega po mit-skih arhetipih, se s pacienti vrača v njihova prejšnja življenja, uporablja prakse duhovnih vodnikov, četverih vrat biti, eksperimentira z ajahuasko ipd. V njegovi najnovejši knjigi *Toni in tokovi*, ki je izvirno izšla leta 2017, tako predstavi petnajst primerov iz lastne prakse, v katerih na razne načine poustvarja alkimistično preoblikovana raziskovanja, ki spreminjajo zavedanje in razkrivajo možne vplive na življenje ljudi in prejšnjih utelešenj, s svojimi postopki pa jih Metzner uporabi za izboljšanje stanja svojih klientov. Knjiga o tem, kako raztegljiva sta človekovo zavedanje in zavest. > SAMO RUGELJ

EMERSON EGGERICHS
MATI IN SIN
Kako s spoštovanjem preseči
odnos s sinom
prevod: Nina Petelinšek Munoz
Društvo Zaživi življenje,
2018, t. v., 279 str., 22,95 €

Avtor v slovenščino prevedene uspešnice *Ljubezen in spoštovanje*, ki je s svetopisemsko podlago nagovarjal može in žene pri reševanju in celjenju njihovih razrahljanih zakonskih zvez, se v svoji novi knjigi s podobnimi načeli posveti odnosu med materjo in sinom. Seveda, trdi Eggerichs, sicer mednarodni strokovnjak za področje odnosov med moškimi in ženskami, sinovi morajo spoštovati svoje matere, te pa morajo izkazovati ljubezen svojim moškim potomcem, vendar to ni dovolj. Vsi otroci, ne glede na to, ali gre za sinove ali hčere, potrebujejo tako ljubezen kot spoštovanje. Vendar pa je pri sinovih, tako je prepričan avtor te občutljivo spisane knjige, potrebnost spoštovanja s strani svojih mater veliko večja, saj moški na svet gledajo bolj skozi prizmo prejetega spoštovanja, svoje življenje pa lahko bolj polnovredno zaživijo, če spoštljivost občutijo tudi s strani lastnih mater. *Mati in sin* je knjiga, ki ne temelji samo na svetopisemskih načelih, temveč jasno izpostavlja tudi biološke razlike med obema spoloma, s čimer pa Eggerichs potegne tudi jasno ločnico v posameznikovih prioritetah, njegovih potrebah in pogledu na svet. > SAMO RUGELJ

ANA CAJNKO

DEMENCA, MOJA UČITELJICA

Muck Blažina, 2018, m. v., 223 str., 23 €

Ana Cajnko, specialistka gerontologije in diplomirana socialna delavka, iz lastnih izkušenj ve, kako težko je živeti z demenco, saj je ta degenerativna bolezen doletela njeno mamo. Najbolj očitni znaki demence so motnje spomina, mišljenja in orientacije, slabše govorno izražanje, razumevanje, zmanjšane računske zmožnosti, presoje in drugo. Cajnkova, odlična poznavalka problematike s področja demence, je svoje 20-letno delo strnila v knjigi, katere drugo dopolnjeno izdajo predstavljamo tukaj. Iskrena in pretresljiva zgodba o bližnjem doživljanju vseh težav je namenjena vsem, ki radi kaj storili za boljše in

lepše življenje ljudi z demenco, in za tiste, ki za obolele skrbijo. Slovenija, kot ena izmed najhitreje starajočih se držav na stari celini, bo kmalu na vrhu lestvic po deležu ljudi, obolelih za demenco, a videti je, da smo na to epidemijo bolj slabo pripravljeni. Zdravi ljudje se bojijo demence, tisti, ki so se začeli spopadati s problemom, vsak po svojih poteh iščejo rešitve, vse pa kaže, da je na tem področju še vedno veliko stigem in stereotipov, ki jih bo treba premagati, če se želimo osredotočiti na človeka vredno življenje tudi v starosti. > BETI HLEBEC

VILI RAVNJAK

ZEN CVETOČIH ČEŠENJ

Umetnost življenja.

Eseji, predavanja, spomini
fotografije: Boško Ivanov

Pivec, 2017, m. v., 254 str., 22,40 €

... izvirna domača
ezoterična knjiga! ...

kažipote po svetu duhovnosti in najpomembnejši literaturi ter mislecih, ki so vplivali nanj, od zahodnih novodobnikov, kot so Vadim Zeland, Tara Bennett Goleman in Eckhart Toole, do starodavnih daljnjevzhodnih duhovnih praks, kot so joga, indijska tantra, budizem itn., knjigo pa sklepa s poglobljenim avtobiografskim esejem, v katerem je orisal svojo dosedanjo življenjsko pot, na kateri sta se ves čas prepletala njegov intenziven osnovni poklic, povezan z gledališčem, ter poglobljeno iskanje lastnih notranjih duhovnih premen. Izvirna domača ezoterična knjiga! > SAMO RUGELJ

Vili Ravnjak

Ravnjak (1960), mariborski dramaturg in duhovni iskalec, je mnogoteri osebnost, ki je v slovenskem prostoru prisotna že več desetletij. V tretjem tisočletju se je umaknil iz javnosti ter se še bolj posvetil duhovnemu iskanju, od meditacije prek reikija do reinkarnacijske terapije, tu pa nastopa kot njegov aktivni udeleženec in tudi učitelj. Njegova najnovejša knjiga *Zen cvetočih češenj* je nabor njegovih besedil iz zadnjega obdobja. Najprej so tu predavanja, v katerih je podal svoje

ROLF DOBELLI

UMETNOST DOBREGA ŽIVLJENJA

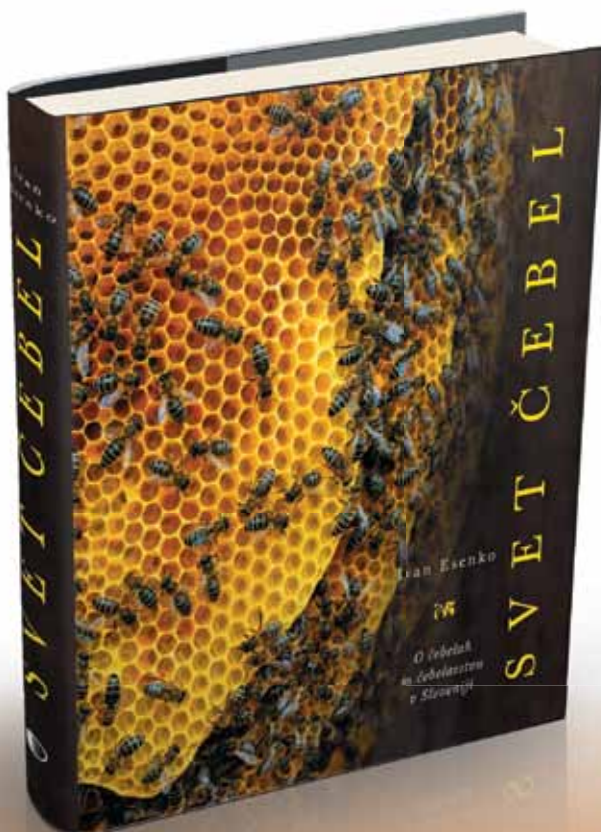
prevod: Maruša Mugerli Lavrenčič

Učila International,

2018, t. v., 352 str., 19,99 €

Dobelli (1966) je švicarski poslovnež in publicist, ki ga v slovenščini že poznamo po njegovi uspešnici *Umetnost jasnih misli*, zdaj pa je izšlo še nekakšno njeno tematsko nadaljevanje z naslovom *Umetnost dobrega življenja*. Če ste morda pomislili, da boste v knjigi s takim naslovom našli kopico pocukranih nasvetov, ste se precej zmotili, saj je Dobelli pri svojem pisanju realističen, pri tem pa izhaja iz svojih bogatih poslovnih izkušenj investitorja, ki se hkrati vestno poučuje in navdihuje tudi z dognanji drugih »znancev« iz poslovnega in drugega sveta. V poglavjih mirno, a zavzeto obdeluje eno temo za drugo, zato uporablja različne principe nasvetov, ki jih zna spretno predstaviti tudi z druge perspektive. Tako, denimo, že v prvi zgodbi pokaže, kako se človek znebi jeze ob plačevanju različnih kazni, katerim se pač v vsakdanjem življenju ni moč vedno izogniti: na začetku leta naj si človek, recimo, določi znesek, ki ga bo ob zaključku koledarskega leta daroval v humanitarne namene, potem pa naj te nepredvidene izdatke preprosto odšteje od njega in daruje samo preostanek – tako bo vsota končnega izdatka enaka, živci pa bodo trpeli veliko manj. Tudi samo dobro življenje kot seznam izključno pozitivnih vsebin je težko določiti, zato predlaga drugačen pristop: razmislimo, česa v življenju res ne želimo oziroma za nas predstavlja izrazito negativno plat, in se skušajmo tem stvarjem izogniti, s čimer bomo avtomatično povečali delež dejavnosti, ki so nam ljubše. Učinkovita knjiga o tem, kako napredovati v umetnosti lastnega vsakdanjega življenja. > SAMO RUGELJ

Ivan Esenko

SVET ČEBEL

- VELIKA BARVNA MONOGRAFIJA
- VEČ KOT 500 FOTOGRAFIJ
- ENCIKLOPEDIČNA KNJIGA O ČEBELAH
- ČEBELARSTVO V SLOVENIJI
- ... in še MNOGO VEČ

Ivan Esenko nam v tej enciklopedični knjigi o čebelah in čebelarjenju predstavi čebeljo družino in življenje v panju, opiše kranjsko čebelo, slovenske čebelnjake, vzrejo matic, vrtove, ki so prijazni čebelarjem, izdelke, ki so povezani s čebelarjenjem in še mnogo drugih zanimivosti.

Naročila in informacije:
Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

JORDAN B. PETERSON

12 PRAVIL ZA ŽIVLJENJE

Protistrup za kaos
prevod: Niki Neubauer
Družina, 2018, t. v., 363 str., 29,90 €

Jordan B. Peterson

Kanadski klinični psiholog Jordan B. Petersen (1962) je pred knjigo *12 pravil za življenje* napisal samo eno delo, zato ni nihče pomislil, da se bodo njegova knjižna življenjska pravila spremenila v eno najbolj branih in pričakovanih knjig tudi pri nas. Jasno predstavljena in bistro argumentirana stališča, ki jih Petersen naniza v pojasnilo vsakega od pravil, ki jih je ubesedil kot nekaj, kar naj bi človek vedel in uporabljal v današnjem kao-

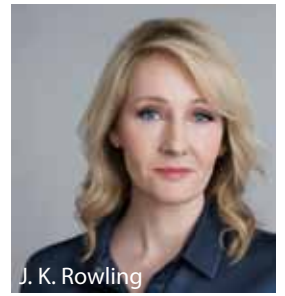
... ena najbolj branih in pričakovanih knjig tudi pri nas ...

tičnem svetu, se ne berejo kot nekakšen konservativizem, prilagojen za današnje čase, kot mu nekateri očitajo. Nasprotno, so neke vrste manifest za razumno, samozavestno in ustvarjalno bivanje v 21. stoletju, ki ga je napisal mislec, ki se vsak dan poklicno srečuje s človeškimi težavami vseh vrst. Seveda pa bodo njegove trditve, denimo, da je prevlada nekaterih nad drugimi naravna logika živega sveta, da moški predstavljajo red, ženske pa kaos in da mora biti vzgoja otrok sestavljena tudi iz discipliniranja in kaznovanja, gotovo privzdignile marsikatero obrv in razburkale javno mnenje. To bo razpravi o teh temah samo v prid. Obvezno branje te pomladi! > SAMO RUGELJ

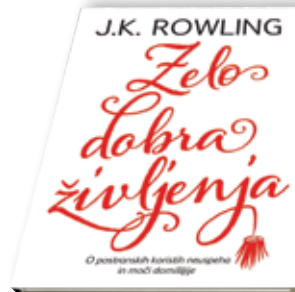
J. K. ROWLING

ZELO DOBRA ŽIVLJENJA

O postranskih koristih neuspeha in moči domišljije
prevod: Jakob J. Kenda
Mladinska knjiga, 2018, t. v., 80 str., 16,99 €

J. K. Rowling

... slavnostni govor za diplomante Univerze Harvard ...

Angleška pisateljica J. K. Rowling je v obdobju 1997–2007 napisala serijo sedmih romanov o Harryju Potterju (da o njenih kasnejših kriminalkah ne govorimo) in morda jo je ravno zato doletela čast, da je leto kasneje imela slavnostni govor za diplomante Univerze Harvard. Kaj povedati diplomantom ene najbolj elitnih univerz na svetu, za katerimi je zahteven in uspešno dokončan študij, pred njimi pa »pravo življenje«? Rowlingova se je odločila, da svoj govor, zajet v drobno ter prijazno oblikovano in ilustrirano knjigo, napne med dvema pojmom: postranskimi koristmi neuspeha, ki ga ima za nekaj normalnega v življenju, in močjo domišljije, ki je tudi njej pomagala prebroditi začetna postštudijska leta, ko si je želela le pisanja. Seveda pa Rowlingova ob tem postreže še z zgodbo, ki jo je doživela kot uslužbenka pisarne Amnesty International, kjer so ji vsak dan pod roke prihajala pisma ljudi, ki so živeli v diktatorskih državah in obveščali o tamkajšnjih razmerah: hvaležnost za ta privilegij je Rowlingovo spodbudila, da ni izgubljala časa in se je skušala izkoptati iz revščine, v kateri je živela skupaj s starši. Inspirativno branje ob koncu šolskega leta! > SAMO RUGELJ

NOVO

STRES
kuga sodobnega časa

STRES JE KOT CUNAMI.
ZA SABO PUSTI OPUSTOŠENJE.
KAKO SI POMAGATI?

24,90 €
podarimo
poštnino
345 strani

KENAN CRNKIČ

7 SKRIVNOSTI USPEHA

Preprost in praktičen vodnik do uspeha!
prevod: Mojca Vodušek
Mladinska knjiga, 2018, t. v., 112 str., 14,99 €

Kenan Crnklič

Če spadate med ljudi, ki za svoje neuspehe krivijo šefa, partnerja, sosedo, slabo vreme, vladajočo politično stranko in kdo ve, koga še, vam ta knjiga zagotovo ne bo všeč! Zakaj? Ker avtor takoj na začetku, brez olupševanja, bralca postavi pred neizpodbitno pravilo številka 1, ki velja za vse uspešne ljudi: le sami smo odgovorni za svoj uspeh! Še vedno potrebujete dokaze, da je to res? Potem ne izpustite iz rok te knjige, ki s »pravljicnimi« sedmimi pravili bralca vodi po poti od zastavljenih namer do uresničenih ciljev. Avtor, ugleden poslovnež, predavatelj in motivacijski govornik, pri tem opozarja na vse odpore, izgovore in tudi navade, ki se jih pogosto držimo kot pijanec plota. A če bomo želeli uspeti, je dobro, da se držimo nanizanih skrivnosti uspeha. Te se vrtijo okrog skrbno pripravljene načrta dela, osebne naravnosti, zmagovalnih navad, načina, kako iz sebe napravimo najboljšo blagovno zmago, ter še česa. Vse skupaj je podkrepljeno s citati uspešnih ljudi in anekdotami z vseh vetrov, ki bralca še dodatno spodbujajo na poti do zelenega uspeha. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Naročila
www.zalozba-chiara.si
E: peter@zalozba-chiara.si
T: 01/53 41 252
M: 040 614 095

Kjer so
dobre knjige
doma!

dr. Manca Košir

Kot bi prišla domov, sem se počutila, ko sem brala knjigo A. Watta (1915–1973), doktorja teologije, mističnega filozofa in duhovnega učitelja, nekoč anglikanskega duhovnika, ki je čez čas zapustil Cerkev in, rojeni Anglež, v San Franciscu predaval na Akademiji za azijske študije. O potegavščinah ega, iluzornem občutku ločenosti, ker smo pozabili na Eno, o razumevanju/sprejemanju tako svetlobe kot teme in ne igri svetlobe proti temi, zaradi katere še danes umirajo mnogi. »Ta občutek, da smo osamljeni in zeločasni obiskovalci v vesolju, je naravnost protisloven vsemu, kar je v znanosti znano o človeku,« piše Watts, prepričan, da na ta svet ne »pridemo«, temveč z nje go zgolj odidemo, kakor listje z drevesa. Soodvisni od vseh stvari in dogodkov. Prepleteni. Tudi njegova preprosta opredelitev vere mi je blizu: »Nepreklicna zavezanost kateremukoli verstvu ni zgolj intelektualni samomor, temveč je že popolna nevera, ker um zapre pred kakršnokoli novo vizijo sveta. Vera je predvsem odprtost, dejanje zaupanja v neznano.« Kako bivati v tem in takem (groznem) svetu, se sprašuje vse več ljudi. Watts pravi: ne umik in askeza, temveč »kar se da polno sodelovanje s svetom kot harmoničnim sistemom vsebovanih konfliktov na podlagi spoznanja, da je edini resnični 'jaz' celotni proces brez konca,« kar naša telesa itak vedo. Kaj delati? Biti tukaj in zdaj, »prečistiti svoje razumevanje, da boste zmožni uživati, živeti v sedanjosti in da boste zmožni discipline, ki jo to vključuje. Brez tega nimate ničesar dati.« Gre torej za to, da zaostrimo zavest o sebi in se znebimo občutka ločenosti. Z voljo to pač ne gre, z moralističnim pridiganjem tudi ne. Uživanje življenja na polno pomaga. In kajpada humor, ki je v nasprotju s samozveličavnostjo, to hibo selfiegocentrizma. »Humor je lesket v očesu pravičnega sodnika, ki ve, da je tudi sam prestopnik.« Življenje je pač igra, v kateri se velja naučiti uživati v sedanjosti, kar po Wattu pomeni »resnično živeti«. Smrt je le trik v prevari. Po njej bo tako, »kakor da se ni nikoli zgodilo, kar pa je kakopak stanje stvari, preden se je zgodilo.« Vračamo se v vsakem dojenčku, ki se rodi. In v nezavednem nosimo vsa časovna obdobja, ki so isti kratki trenutek.

Jeffrey Masson (1941) – v slovenščini že imamo njegove Zablode psihoterapije – je študiral podobne knjige kot Watts in to v izvorniku, saj je na Harvardu doktoriral iz sanskrta in bil deset let profesor sanskrta na Univerzi v Torontu. Sin judovskih staršev, že v

tistih časih vegetarijancev, ki sta se »zavzeto ubadala z indijsko filozofijo«. Občasno je pri njih živel guru, ki ga je vsak dan pridno meditirajoči Jeffrey oboževal. Zato se je šel učiti sanskrt. Kakšno razočaranje, ko je ugotovil, da tega jezika njegov idol ne zna in da je njegovo citiranje staroindijskih besedil daleč od zapisanega izvornika! Vse bolj samega in osamljenega se je počutil v akademskem svetu in ždenje med knjigami že davno minulih časov ga je nehalo veseliti. Živ človek, današnji človek, jaz, to! In se je »navzel nove skrivne doktrine, psihoanalize. Tudi ta je imela svojega guruja, Freuda, in kompleksne dogme, ki so obetale vstop v svet, zaprt za neposvečene.« Da bi bil bližje izvorniku, se je naučil nemščine in začel preučevati Freudov arhiv ter celo postal vodja ustanove, ki ga je hranila. Njegov opis muk, trpinčenja in ponižanj, ki jih je doživljal kot analiziranec »velikih« psihoanalitikov, je strašen. Njegove zgodbe o sovraštvu med njimi, o boju za moč in položaj v hierarhiji cehovske lože, so presunljive. Ko se je zakopal v Feudova pisma in ugotovil, da je Freud na začetku resno vzel spomine v otroštvu spolno zlorabljenih deklic, ki so jih posiljevali očetje, dedje in strici, je Masson našel smisel svojega ukvarjanja z novim »gurujem«. Konec učenja, da ženske fantazirajo o spolnih zlorabah, da niso žrtve, ampak izzivalke, ki se nezavedno maščujejo moškimi, ker same nimajo penisa! Veselje je delil z novinarjem New York Timesa, ki je objavil dva članka o tem odkritju. S tem – sovraštvo, sprenevedanje in laži, kršenje pravil ter vsakdanje opravljanje znotraj dovoljeno, navzven ohranimo brezmadežni obraz! – je bila njegova usoda zapečaten. Izgubil je direktorski položaj, vrgli so ga iz vseh psihoanalitičnih združenj. Hinavsko, brez argumentov. »Vzeli so mi vse čine – prav kot vojaku, ki se je osramotil. Moralo bi mi biti grozno. A občutil sem le svobodo.« Interpretacijo svoje kalvarije sklene z ugotovitvijo: »Tistega, kar sem iskal in kar obeta psihoanaliza, dejansko ni mogoče dobiti pri drugem, ne najti v kaki teoriji ali v kakem poklicu, pa naj sta še tako polna dobrih namenov. Prepričan sem, da je do tega mogoče priti ali pa ne priti edinole skozi življenje. Ni ga, ki bi bil izvedenec in ljubezni, vedež življenja, doktor človeških čustev in dušni guru. Ni pa nam treba biti sam, prijateljstvo je dragocen dar, in za to, da bi spregledali, si je treba samo – sneti plašnice.« Danes Jeffrey Masson živi v Avstraliji in je napisal več kot deset knjig o čustvenem življenju živali.

ALAN WATTS KNJIGA O TABUJU SPOZNAVANJA, KDO STE

prevod: Jedrt Lapuh Maležič
V. B. Z., zbirka Prestop,
2018, m. v., 115 str., 24,90 €

JEFFREY MASSON
**KONČNA
ANALIZA**
Kako postati in
ne ostati psihoanalitik
prevod: Branko Gradišnik
UMco, zbirka Odkrito,
2018, m. v., 288 str.,
24,90 €, JAK

498 strani, 28,90 €

Lundy Bancroft ZAKAJ TO POČNE? Kaj se dogaja v glavah jeznih in nadzirajočih moških

Bancroft je avtor knjig, vodja delavnic in svetovalec za družinsko nasilje. Ima več kot dvajset let delovnih izkušenj na področju partnerskega in družinskega nasilja in je nekdanji sodirektor Emerge, prvega ameriškega nacionalnega programa za nasilne moške.

»Najbolj obširna, strokovno utemeljena in natančna knjiga o nasilju moških, ki jo je spisal moški z dolgoletnimi izkušnjami dela z nasilnimi storilci.«

– Matic Munc, psiholog

»Bancroft je odprl okno v razmišljanje nasilnih moških, njegova knjiga pa pomaga odpreti vrata iz neprimernih odnosov.«

– Gavin de Becker

Maja Megla, dolgoletna novinarka in urednica, je s svojimi prispevki dobri dve desetletji večje krmarila na področju kulture in sodobne umetnosti, včasih pa je skočila tudi v kake druge teme, vse dokler ni ... Dokler je ni napadla kuga sodobnega časa, depresija na telesu, stres in izgorelost, ki so jo potisnili v globoko stisko. Knjiga, ki je nastala delno tudi kot rezultat njenega zdravljenja, pa ni zgodba o njej, v resnici se o sebi in svojem »prejšnjem življenju« sploh ni želela pogovarjati, zato sva se osredotočili na nastanek njene knjige, neke vrste poljudnoznanstveni priročnik, ki bi lahko pomagal ljudem, ki so se znašli v podobni stiski. Četudi je v tujini precej običajno, da se raziskovalne novinarki in novinarji poglobijo v neko temo in o njej zberejo vsa mogoča znanstvena dognanja in raziskave ter jih na jasn način obdelajo in razumljivo predstavijo bralcem, je knjiga za naš prostor vseeno unikum, zato smo Majo Megla prosili, da nam jo predstavi v tem intervjuju.

»Bilo je kot dirka na življenje in smrt ...«

MAJA MEGLA

STRES

Kuga sodobnega časa

Chiara, zbirka Knjiga kot zdravilo,
2018, m. v., 344 str., 24,90 €

Bukla: Kaj je bil povod za nastanek knjige?

Megla: Začelo se je z boleznijo, ki je nisem razumela. Njeni simptomi so bili povsem čudaški, recimo bolečine v jakosti zloma, ki so se brez razloga selile po telesu. Ko sem prvič zaslišala, da imam depresijo na telesu, me je povsem pretreslo. Najprej zato, ker v sebi nisem čutila nobene depresije, in dalje zato, ker pozorno skrbim za svoje duševno zdravje: zadnjih dvajset let vsako jutro po jogi meditiram in že vse življenje strastno berem ter se opremljam z vedno novim znanjem. Kako se lahko zgodi nekaj takšnega meni? In kaj za božjo voljo sploh je depresija na telesu? Kako je to mogoče? Začela sem iskati odgovore na spletnih straneh cenjenih ameriških in britanskih klinik ter univerz, poslušati predavanja po spletu, preučevati možgane in nevroznanost, brskati po najnovejših izsledkih znanstvenih raziskav. Bolj kot se je razplamtevala bolezen in močnejše kot je pustošila, z večjo upornostjo sem iskala pojasnila, nasvete in rešitve. Bilo je kot dirka na življenje in smrt. Pomoč naše uradne, zahodne, šolske, alopatske medicine namreč devet mesecev ni delovala. Tudi diagnoze so bile raznolike od fibromialgije, izgorelosti, porušene homeostaze zaradi pretresa. Nisem mogla samo ležati in čakati, da me bo pobralo. In četudi me bo, naj me vsaj z zadoščenjem, da sem storila vse, kar je v moji moči, da si pomagam. Tako sem se začela seznanjati s svetom, ki je na robu naše znanja o človeku.

Bukla: Kdaj (in zakaj) ste se odločili, da boste o tem napisali knjigo?

Megla: Knjiga se je začela pisati po dveh letih bolezni na pobudo in s podporo založnice, ki me je bodrila s svojo neomajno vero in zaupanjem. Takrat sem še vedno iskala izhod iz tunela in to iskanje sem začela popisovati. Naselila sem se v peskovnik, na katerem se je vsak dan odvijala igra vprašanj in odgovorov. Kar sem izbrskala in si razjasnila do večera, je sprožilo nova vprašanja, ki sem jih reševala naslednji dan. Kot ob najljubši filmski nadaljevalki sem komaj čakala na novo epizodo. Bilo je, kot bi smuknila v hlače Sherlocka Holmesa brez pipe. Živela sem knjigo, ki se je pisala skozme. To je bila najbolj čarobna dogodivščina, kar sem jih izkusila v življenju.

Bukla: Kakšna je vaša osebna izkušnja v povezavi s stresom in kakšna se vam na to temo zdi splošna družbena klima pri nas in v svetu?

Megla: Živimo v družbi, ki je naravnana povsem storilnostno. Treba je proizvesti čim več v čim krajšem času. Zaposleni so zato izpostavljeni čedalje večjim obremenitvam, močnejšemu stresu in naglici. Temu dodajte ustrahovanja pred izgubo službe, boj za uspeh in rivalstvo med kolegi. Ob teh tendencah, ki so razvidne povsod v zahodnem svetu, ima

slovenska družba še specifično oviro: majhnost. V nekaterih strokah in poklicih sploh nimamo možnosti izbire, drugih opcij, alternativnih rešitev. Zapustiti ali spremeniti svojo službo lahko pomeni opustiti svoj poklic ali pa vsaj kariero. Zato Slovenci običimo v službah in v okoljih, ki so toksični. To pomeni, da se prilagodimo in postanemo strupeni tudi sami ali pa zbolimo. Naj vam ponazorim s podatki, ki so jih zbrali v obsežni in poglobljeni raziskavi na SAZU. Po raziskavi iz leta 2010 je 50 % Slovencev menilo, da njihovo delo negativno vpliva na zdravje, 42,9 % pa jih je v zadnjih mesecih trpelo zaradi splošne utrujenosti. Za Slovenijo navajajo, da več kot 50 % zaposlenih kaže simptome zgodnje faze izgorelosti, vsak deseti zaposleni pa doživi skrajno fazo izgorelosti. Mar ni to zaskrbljujoče? Še bolj strašljiv je podatek, koliko v Sloveniji zapravimo za zdravila. V letu 2015 smo za uravnavanje živčevja porabili 67,8 milijona evrov, za duševno zdravje 24,6 milijona evrov in za antidepresive 11,7 milijona evrov. Zdi se, kot bi bili kolektivni tabletomani. In če pogledamo svet, so podatki Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) alarmantni. Po zadnjih ocenah z depresijo živi 300 milijonov ljudi, v desetih letih pa se je njihovo število povečalo za 18 odstotkov.

Bukla: Kaj vas je najbolj presenetilo pri raziskavi te problematike?

Megla: Povsem me je pretreslo, ko sem prvič videla posnetke možganov iz klinike Mayo, ki je ena najbolj cenjenih ameriških klinik. Možgani v kroničnem stresu in v depresiji so namreč povsem enaki. So kot velemesta, ob redukciji električnega toka potopljena v močvirje teme, nasproti zdravim možganom, ki se svetijo od iskrivosti. Z mano je konec, sem si takrat dejala. Pobita sem bila teden dni. Šokiralo me je tudi, da telo ob stresu izklaplja vse sisteme, ki niso bistveni za trenutno preživetje: imunski sistem, rast, razmnoževanje in prehranjevanje. Stres in imunski sistem sta kot pes in mačka, olje in voda. Če želite zboleti, se spravite v stres. Dalje me je prevzelo, da črevesje prekrivajo enake živčne celice (nevroni) kot možgane, zato nevrogastroenterologija črevesju pravi »drugi možgani«. Število nevronov v črevesju je enako kot v glavi mačke! Ti »drugi možgani« v črevesju sicer ne znajo misliti, a so s »prvimi možgani« v glavi interaktivno povezani. Ko se zruši eni, za seboj potegne druge. Teh neverjetnih stvari je toliko, da vam jih lahko naštevam in pripovedujem za debelo knjigo, kot sem jo tudi pisala. (smeh)

... živimo v družbi, ki je naravnana povsem storilnostno. Treba je proizvesti čim več v čim krajšem času. Zaposleni so zato izpostavljeni čedalje večjim obremenitvam, močnejšemu stresu in naglici ...

Bukla: Glede na prebrane odlomke in uporabljene vire je videti, da ste stres obdelali zelo interdisciplinarno. Kako ste se lotili svojega dela in koliko časa je trajalo?

Megla: Informacije sem preverjala vsaj pri treh različnih virih. Tega so me naučila potovanja po Indiji. Tam je nevljudno, da ne odgovorijo tujcu, ki vpraša za smer, zato odločno kar nekam pokažejo. Ko tega še nisem

Foto: Nada Žgank

Maja Megla

vedela, sem nekajkrat zašla v težave, zato sem kasneje vedno vprašala tri viře, kar sem imenovala »velika verjetnost, da je res«. Tako sem ravnala tudi v knjigi. Moji viri so bili ameriške in britanske univerze in klinike, predavanja znanstvenikov na konferenci TED, ameriška PMC (PubMed Central) digitalna zbirka podatkov s celotnimi besedili znanstvene literature s področja biomedicine in biosistemskih ved ter številne knjige. Pri iskanju odgovorov sem se oprla tako na našo zahodno, alopatsko medicino kot tudi na holistično (celotno) in integrativno medicino, ki združuje alopatsko in komplementarno medicino, na nevroznanost z nevrogenozo in nevroplastičnostjo, psihologijo, nutricionistiko, medicino, biologijo.

Bukla: Komu je po vašem mnenju v prvi meri namenjena vaša knjiga in kakšne odzive pričakujete?

Megla: Kot sem rekla, nisem iskala samo pojasnil, temveč tudi rešitve in nasvete. V knjigi jih je ogromno od najnovejših izsledkov nevroznanosti o tem, kaj obnavlja naše možgane, do serotoninske diete, ki je nastala na eni od najbolj uglednih univerz sveta, na Tehnološkem inštitutu Massachusettsa (MIT), pomembna pa je tako za hujšanje kot za vse, ki se soočajo z depresijo. Temeljito so obdelani stresorji, tako tisti, ki si jih povzročamo sami, kot ti, ki nam jih družba. Zaradi povezanosti možganov in črevesja je del knjige posvečen črevesnim boleznim in obilju metod za njihovo sanacijo. Zadnji del knjige obsega regeneracijske tehnike za telo in dušo, vključno z meditacijo in izjemnimi znanstvenimi raziskavami o njenih dobrodejnih učinkih. Sama vem, da je knjiga nastajala z maksimalno odgovornostjo, pikolovsko natančnim preverjanjem in z novinarsko pripovedovalsko kilometrino. S polnim zaupanjem jo predajam ljudem in srčno upam, da bo vsaj komu prihranila kak kos nepotrebne trpljenja, dala novih moči, upanja in poguma, morda celo navdih ali druga očala za gledanje v svet. Za druge mi ni mar, kajti vedno se bodo našli ljudje, ki morajo drugemu odrezati glavo, da se sami počutijo višji. (smeh)

JOHN P. STRELECKY

KAVARNA NA KONCU SVETA

Pripoved o smislu življenja

prevod: Manica Baša

Učila International,

2018, t. v., 156 str., 14,99 €

»Včasih, ko nekaj najmanj pričakuješ, pa mogoče ravno to najbolj potrebuješ, se znajdeš na novem kraju, med novimi ljudmi in spoznaš nove stvari,« se začneja pripoved o smislu življenja Johna P. Streleckyja. John se znajde na razpotju življenja, v kavarni na koncu sveta, kjer na jedilnem listu postrežejo tudi vprašani: »Zakaj si tukaj? Se bojiš smrti? Je tvoje življenje izpolnjeno? Iskanje odgovorov seveda terja določen napor in Johnovo raziskovanje sebe in življenja se začneja; življenje na drugi strani vrat kavarnice pa ni več isto. Knjiga, ki je svetovna uspešnica, je prevedena že v šestindvajset jezikov, avtor pa je bil razglašen za enega od stotih najvplivnejših miselnih voditeljev na področju vodenja in osebne rasti. Knjiga je opremljena z vodnikom za branje, s katerim si lahko pomagamo pri raziskovanju pripovedi, predvsem pa svoje lastne zgodbe. > SABINA BURKELJCA

SARAH KNIGHT

UMETNOST ODF*KAVANJA

prevod: Jedrt Lapuh Maležič

Primus, zbirka SamoSvoji,

2018, m. v., 224 str., 19 €

Dobra prijateljica mi je že pred leti, še preden so bile napisane knjige o tem, kako se človek ne sme pustiti, da ga, kdor koli, ki ima nekaj časa, vplete v svoje mreže, razkrila, da ima vsak človek v osnovi lahko dve življenjski poziciji: »bogi jaz« (poor me), s katero nekdo s popisovanjem lastnih težav pritiska na soljudi okoli sebe, da se ukvarjajo z njim, ali pa »odf*ebite« (f**k off), s katero zamahne z roko in odpihne zunanji svet. Urednica in pisateljica Sarah Knight se je odločila, da bo iz koncepta »odf*kavanja« naredila novo mantro, pri čemer ji gredo sodobni trendi, ki terjajo vsesplošno pozornost in prisotnost, bodisi v poklicnem bodisi zasebnem življenju, kar se da na roko. Njena življenjska filozofija, začeta v knjigi *Umetnost odf*kavanja*, ki je že dobila še dve nadaljevanji, namreč predpostavlja odkrito in odločno skrb za lastne potrebe, lasten čas in lastne interese in si jemlje pravico, da vse skupaj, tudi za ceno užaljenosti ali pa prekinitve določenih toksičnih odnosov uveljavi kjer koli in kadar koli. Knjiga, ki uči, da lahko za svoje življenje včasih poskrbiš le tako, da položiš lastno roko nanj, pri tem pa se ukvarjaš predvsem s tistim, kar lahko spremeniš, in dobesedno odf*kaš vse tisto, nad čimer nimaš nobenega vpliva. > SAMO RUGELJ

Vse bralce, ki jih zanimajo dobre knjige vabimo, da postanejo Buklini prijatelji tudi na Facebooku.

S klikom do dobre knjige!

www.bukla.si
knjigarna

UMco d. d.,
Leskoškova 12,
1000 Ljubljana
tel. 01/520 18 39
knjigarna@umco.si

UMco

plaktivat

AKTIVATOR
KOLEKTIVNE
ZAVESTI

OBLIKOVALSKI NATEČAJ: BRALNA KULTURA

Deseti natečaj za oblikovanje mestnega plakata Plaktivat postavlja v središče branje knjig. Z branjem imamo vse več težav in danes za mnoge bolj kot užitek branje knjig pomeni napor, boj z razpršenostjo in pomanjkanjem koncentracije.

Da bi opozorili na pomembnost branja knjig, so v družbi TAM-TAM združili moči z inštitutom Divja misel in pripravili deseti Plaktivat – natečaj za oblikovanje mestnega plakata na temo »Pusti knjigi, da te odpelje.« K sodelovanju vabi tako posameznike kot agencije in jih izziva z vprašanjem, kako se ponovno navdušiti nad branjem knjig.

Rok za oddajo plakatov je 22. junij 2018 do 24. ure.

VEČ O NATEČAJU: TAM-TAM.SI/PLAKTIVAT10

PUSTI KNJIGI, DA TE ODPELJE

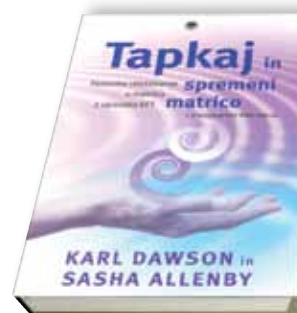
TAM-TAM

KARL DAWSON, SASHA ALLENBY TAPKAJ IN SPREMI MTRICO

Ponovno vtiskovanje v matrico z uporabo EFT

prevod: Nina Frua
Primus, zbirka Nezavedno,
2018, m. v., 336 str., 24 €

Izgovorom, da ne moremo biti srečni, zdravi in zadovoljni ter uživati v uspehu, ker nas pri vsem zavira naša preteklost, je končno odklenkalo! S posebnimi tehnikami, ki temeljijo na načelih EFT-ja, tehnike čustvenega osvobajanja s tapkanjem po točno določenih meridijanih, in nadgrajene s protokoli ponovnega vtiskovanja v matrico (PVM), lahko povsem preoblikujemo slike iz preteklosti in jih zamenjamo z novimi. Kako učinkovita je ta metoda, najbolj zgovorno dokazujeta zgodbi avtorjev tega priročnika: na grbi sta imela kopico psihofizičnih težav, ki sta jim bila s tapkanjem in njegovo nadgrajeno metodo PVM zlahka kos. Zagotovo jim bo tudi bralec, saj ga avtorja zelo natančno in z obilo spodbude vodita skozi najrazličnejše izzive na poti osebne rasti. Ko jih končno premostiš in v svoji matrici zamenjaš stare slike, je prihodnost mnogo svetlejša. In zato je ta tehnika, kot v predgovoru knjige zapiše tudi Pika Rajnar, »mama« slovenskih tapkalcev, preprosto pravi ferrari: najprej se je treba naučiti osnov varne vožnje in napraviti veliko kilometrov, potem pa končno lahko uživaš tudi v hitrejši vožnji z najboljšim avtom! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

HAEMIN SUNIM

STVARI, KI JIH LAHKO OPAZITE SAMO, ČE SI VZAMETE ČAS

Kako biti spokojen in čuječen v svetu, ki se mu mudi

prevod: Slavica Jesenovec Petrovič
Učila International,
2018, t. v., 286 str., 16,90 €

»Bi radi osrečili svojega otroka? Potem danes odidite iz službe malce prej. Počakajte ga pred šolo. Podite se z njim po igrišču. Naj otrok izbere, kam bosta šla na kosilo. In zasipajte ga z ljubeznijo in pozornostjo. Na poti domov kupite sladoleđ za vso družino. ... Otrok se bo tega dne spominjal za vedno.« To je eden od preprostih nasvetov Haemina Sunima, budističnega meniha, ki se je rodil v Južni Koreji, se potem preselil v Ameriko, to knjigo, opremljeno s pomirjujočimi barvnimi ilustracijami pa napisal po tem, ko je ugotovil, da je smiselno združiti in objaviti nasvete, za katere so ga prosili ljudje na socialnih omrežjih. Gre za minimalistični pristop, za reči, ki jih lahko spremenimo in izboljšamo pri sebi že zgolj s spremembo miselne perspektive »pol poln ali pol prazen kozarec« ali pa z drobnimi potezami, ki bolj kot radikalna dejanja zahtevajo zgolj nekaj časa, torej tistega, kar nam v tem podivjanem ritmu pogosto dejansko najbolj primanjkuje. Upočasnitev vsakodnevnega ritma kot pot k polnejšemu življenju! > SAMO RUGELJ

www.bukla.si

ELENA FAVILLI, FRANCESCA CAVALLO

ZGODBE ZA LAHKO NOČ ZA UPORNIŠKE PUNCE

prevod: Maja Kogelj

Učila International, 2018, t. v., 212 str., 19,99 €

V čudovito ilustrirani knjigi (sodelovalo je 60 ilustratork), ki je že pred izvirnim izidom po svetu dvignila nekaj prahu (nastala je kot eden uspešnejših kickstarter projektov), je zbranih sto fascinantnih življenjskih zgodb pametnih, divjih in sposobnih punc, žena in deklet, ki so pisale (in še pišejo) našo zgodovino. Na enem mestu tako lahko beremo in razmišljamo o življenju pomembnih znanstvenic, umetnic, športnic, raziskovalk, aktivistk in junakinj iz različnih delov sveta. Čeprav se zgodbe začenjajo zelo pravljичno (npr. Nekoč je živela ta in ta ...), med njimi ne boste našli modrokrvnih princesk, niti filmskih igralk, manekenk ali popularnih glasbenic, pa ne zato, ker si ne bi zaslužile mesta v knjigi, temveč zato, ker te že tako zasedajo veliko medijskega prostora. Uporniške punce, tiste, ki so si upale sanjati velike sanje pa so pogosto potisnjene v ozadje ali celo v pozabo ... Feminističnih pridih knjige seveda vzbuja mnoge polemike, treba pa je povedati še to, da to ni knjiga samo za punce, ampak ameriški avtorici (in založnici) posebej poudarjata, da je namenjena tako mladim bralkam, kot mladim bralcem, del denarja, ki sta ga dobili z zbiranjem sredstev, pa bosta namenili v dobrodelne namene. > RENATE RUGELJ

JUSTIN FATICA

ČISTA ZMAGA

Pot v nebesa za katoliško mladino

prevod: Tobija Siter

Družina, 2018, m. v., 172 str., 14,90 €

Že res, da je življenje polno ovinkov, a vse tovrstne preizkušnje lahko obrnemo sebi v prid. O tem je globoko prepričan tudi avtor te knjige, priznani ameriški duhovnik, ki presega številne stereotipe, povezane z njegovim poklicem: ne po videzu in ne po energiji ne spominja na klasične predstavnike Cerkve in verjetno se tudi v tem skriva ključ do njegovega neverjetnega uspeha, ki ga žanje med verniki, še posebej mladimi. Ti zvesto sledijo njegovim napotkom, nanizanimi tudi v tej knjigi, saj ti še zdaleč niso okosteneli in zastareli, ampak so aktualni in v sozvočju s časom. Fatica po korakih vodi katoliško mladino skozi različna poglavja življenja: razodene jim, kako naj prepoznajo svojo vrednost, najdejo svoje življenjsko poslanstvo in delo opravljajo s strastjo, se soočijo s številnimi strahovi in preizkušnjami ter ob vsem tem ostanejo pozitivno naravnani in polni ljubezni. Avtor svoje pisanje podkrepi s svetopisemskimi zgodbami in tudi primeri iz svoje vsakodnevne prakse dela z mladimi, knjigi pa so na koncu dodane tudi molitve in pesmi. Vse za lažjo pot do – čiste (osebne) zmage! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CHUSITA FASHION FEVER

TO NI KNJIGA O SEKSU

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2018, m. v., 160 str., 25 €

Kljub 21. stoletju veljajo razpredanja o spolnosti marsikje še vedno za tabu. No, ne za avtorico tega izvrstnega priročnika za mlade, priljubljeno »youtuberko«, ki ji sledi na tisoče mladih z vsega sveta. Pošiljajo ji vprašanja, povezana z odrasčanjem, in ker se je med njimi nabralo tudi ogromno takšnih, ki se navezujejo na spolnost, se je Chusita odločila, da vse svoje odgovore zbere na enem mestu. Nastal je nadvse uporaben priročnik, ki ga je začinila s humorjem, ga opremila s stripovskimi zgodbami, ki besedilu podarijo še dodatno vrednost, ter ga obogatila z različnimi vprašalniki in testi. Priročnik vodi mladega bralca od prvega spoznavanja s prebujajočo se spolno slo, ga nato odpelje na prve zmenke, začinjene s poljubi, objemi in kasneje tudi z raznimi nežnostmi, ter nato privede do prvega seksa. Ob vsem tem ne pozabi omeniti poglobitvenega – ustrezne zaščite, ki raziskovalce prvih poskusov spolnosti odvrnejo od raznih bolezni in nezaželene nosečnosti. Da, to res ni knjiga o seksu, je namreč mnogo več kot to: je dragoceno in bogato berilo, ki bo prišlo prav mladostnikom pa tudi njihovim staršem, pedagogom in drugim strokovnjakom, ki delajo z mladimi. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

“Ne potrebujemo čarovnije,
da bi spremenili svet,
v nas je že vsa za to
potrebna moč:
moč, da si predstavljamo,
kako bi bilo lahko bolje.”

J.K. Rowling

Navdihujoče misli
J.K. ROWLING
s slavnega govora
harvardskim
študentom
iz leta 2008.

Društvo slovenskih pisateljev je objavilo seznam nominiranih del za DESETNICO 2018, stanovsko nagrado za otroško in mladinsko književnost, ki se podeljuje za knjižna dela, ki so izšla v zadnjih treh letih. Tradicionalno se podeljuje maja, ko je objavljen tudi seznam nominiranih del, ki jih je letos izbrala petčlanska žirija: Miljana Cunta, Ksenija Jus, Jana Kolarič (predsednica), Ifigenija Simonovič ter Ivo Stropnik. Izbor del, ki ustrezajo Pravilniku o nagradi desetnica, je pripravila red. prof. dr. Dragica Haramija. Za eno najuglednejših slovenskih literarnih nagrad, ki pripomore tudi k uveljavljanju izvirnega otroškega in mladinskega leposlovja, so s svojimi deli letos nominirani Jana Bauer, Milan Dekleva, Aksinja Kermauner, Neli Kodrič Filipič, Nataša Konc Lorenzutti, Miroslav Košuta, Sebastijan Pregelj, Vesna Radovanovič, Anja Štefan in Suzana Tratnik. Objavljamo utemeljitve za nominirana dela za desetnico 2018 in vabimo k branju odličnega leposlovja, namenjenega otrokom in mladini.

Nominirana dela za desetnico 2018

Avtorji in avtorice nominiranih del za nagrado desetnica 2018

Foto: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

• **Jana Bauer: *Groznovilca in divja zima* (ilustrirala Caroline Thaw, KUD Sodobnost International, 2017):** Jana Bauer bralcem v hudo-mušnem otroškem romanu, v katerem nadaljuje zgodbo prebivalcev Hude hoste, pričara toplino babičine kuhinje na snežen zimski dan. K temu pripomorejo tudi nežne in pravljicne ilustracije Caroline Thaw. K majhni divji vili z rogovilcem v laseh se vrnemo namreč sredi zime, ki jo avtorica vseskozi opisuje lirično. Pestre dogodivščine (reševanje groznovilce z zrakoplovom, preganjanje zime ipd.) so predstavljene s tretjeosebno pripovedjo antropomorfiziranih gozdnih živali z izdelanimi značaji in prepoznavnim načinom govora. Prisoten je tudi humor – tako z igro besed kot s situacijsko komiko ter vloženiimi igri-vimi pesmimi.

• **Milan Dekleva: *Strahožer* (ilustrirala Suzi Bricelj, Morfemplus, 2016):** Milan Dekleva, pisatelj, pesnik, dramatik, skladatelj in novinar, je v *Strahožeru* najmlajšim bralcem mojstrsko opisal znani rek, da so vsi strahci od zunaj nevidni, od znotraj pa jih ni. Glavna junakinja zgodbe, Lili, ki ji oče zaupa do te mere, da jo za kratek čas pusti samo, ima namreč čisto pravega prijatelja, prijaznega duhca, s katerim pogumno preganjata vse strahove, pa naj gre za mešalnik ali temne koticke v stanovanju, kjer radi živijo strahci. Izjemna kombinacija besed in ilustracij, ki jih je prispevala Suzi Bricelj, otroški domišljiji odpira preprosti način, kako se spopasti z elementarnimi koraki k samostojnosti.

• **Aksinja Kermauner: *Žiga špaget je za punce magnet* (ilustriral Zvonko Čoh, Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, 2017):** Špaget odide v svet, po doživljanju s plesnimi glisticami sreča vezalko Zalko. Zaljubi se vanjo, toda ona je žal že vezana. Tedaj prileti vrana Morana, da bi jo pojedla, a jo Žiga reši. Čeprav je postal njen srčni ju-

nak, se poslovita, ker gre Žiga novim dogodivščinam naproti. Prav za tipanko genialno zasnovan izviren lik v obliki valovite črte, ki spodbuja domišljijo slepim in slabovidnim otrokom, njegove dogodivščine so zabavne in poučne, podane v lepem literarnem jeziku, posejanem z besednimi igrami: »Zaglistaj z nami! ... Testenine se ne damo kar tako! ...« Bogato, a hkrati izčiščeno pisanje po načelu: manj je več! To je prva takšna slikanica pri nas, namenjena je vsem, ki so povezani z gluhoto, s slovenskim znakovnim jezikom, z gluhoslepoto in s slepoto. Polnočutnim pa omogoča odkrivanje različnosti.

• **Neli Kodrič Filipič: *Povej mi po resnici* (Mladinska knjiga, 2017):** Glavna protagonistka romana, Simon in Eva, se vsak iz svojih vzgibov umikata v laži. Simon se iz disfunkcionalne družine zateče v računalniške igre, Eva eksperimentira s svojo podobo na spletnih omrežjih. Njunjo zblížanje kot osrednji agens pripovedi odpre pandorino skrinjo potlačenih strahov in bolečin. Aktualna in pereča družbena problematika zasvojenosti z virtualnimi svetovi je v delu *Povej mi po resnici* obravnavana skozi polifonijo glasov, kar omogoči kompleksno obravnavo teme. V napeti zgodbi dveh mladih se razpirajo dileme časa, ki spretno briše mejo med realnostjo in fikcijo, s tem pa ustvarja neslutene osebne in družinske drame.

• **Nataša Konc Lorenzutti: *Kdo je danes glavni* (ilustrirala Tanja Komadina, Miš, 2015):** V realistični pripovedi *Kdo je danes glavni* spoznavamo velike težave male deklince, ki si predvsem želi čim prej odrasti. Kot najmlajša v veččlanski družini je neučakana, ko vidi, kako njene sestre in bratje počnejo vse tiste stvari, o katerih sama le sanja. V izčiščnem jeziku podane kratke epizode iz realnega življenja ne namigujejo na usodne zaplete in travmatične vozle v ozadju deklčinega

sveta, a prav v tem je njihova moč. Z razbiranjem čustvenih leg, ki jih prebujajo povsem vsakdanji dogodki, pisateljica upoveduje pristno notranjo napetost, ki se poraja med najzgodnejšim orientiranjem v svetu.

• **Miroslav Košuta: *Ponikalnice: petinsedemdeset ugank in ena ugotovitev* (ilustrirala Suzi Bricelj, Miš, 2017):** Poezija je izrekanje nečesa navadnega na nenavaden način. Uganke so napisane po tem zlatem pravilu. Miroslav Košuta je resen pesnik, a prisrčnost njegovih ugank je v tem, da pravzaprav niso prepuščene ugibanju, temveč izumljanju izvernih opisov reči in pojavov iz vsakdanjega življenja. Kako opisati onesnažen zrak? Jadra pač hrepenijo po vetru, zebra je lahko srni podobna žival ali pa oznaka na cesti. Če bi bila človeška ribica večja, bi bila pač riba. Nič pretresljivega, bi rekli, a te uganke so tako preprosto dobrovoljne, da spodbujajo otroke, da jih začnejo oblikovati tudi sami.

• **Sebastijan Pregelj: *Do konca jezera in naprej* (ilustriral Jure Engelsberger, Miš, 2016):** V zgodovinski pripovedi za otroke Sebastijan Pregelj ponazori vsakdanje življenje pred tisoč leti, ne da bi naredil prepad med preteklostjo in sedanjostjo. Deček Brin gre rad po svojih poteh, komaj čaka, da bo odrasel. Odraste skozi izkušnjo. Od poglavja do poglavja se srečuje z opravili odraslih, s kovačijo, lončarijo, s poljedelstvom, ribolovom in živinorejo. Veliko vlogo igrajo živali, pojavijo se v sanjah, prerokbah in na vsakdanji poti. Deček sreča tudi pogumno in iznajdljivo deklico Črno, ki ji sledi v votlino. Stare jamske poslikave spregovorijo o še bolj davnih časih. Preteklost je lahko bakla, ki razsvetljuje sedanjost.

• **Vesna Radovanovič: *Petelinček in kraljevska ptica* (ilustrirala Kristina Krhin, Ajda, IBO Gomboc, 2016):** Na prvi pogled preprosta zgodba o pavu, ki se po spletu okoliščin znajde na drugi kmetiji, daleč stran od svoje družice, med kokošmi in petelini, je večplastna in nosi pomembno sporočilo. Spremljajo jo bogate in barvite ilustracije Kristine Krhin. Avtorica Vesna Radovanovič predstavlja pava kot tujca v neznanem okolju, ki se ga njegovi prvotni prebivalci zaradi drugačnosti bojijo in ga ne sprejemajo. Mislijo, da je zaradi svojega razkošnega repa ošaben. Šele ko se z njim spoprijateljijo mladi petelinček in jih pav reši pred roparskim pohodom kanje, vidijo, da pravzaprav ni kaj dosti drugačen od njih, in ga sprejmejo medse. Želja po sprejetosti in sprejemanje različnosti sta predstavljeni kot univerzalna vrednota, ki presega fikcijo in prenaša pomemben nauk na mlade bralce.

• **Anja Štefan: *Bobek in zlate kokoši* (ilustrirala Polona Lovšin, Mladinska knjiga, 2017):** Po slikanici Bobek in barčica, ki se je doobra zasedla med najmlajšimi bralci tudi v obliki otroške predstave, je avtorica tokrat mojstrsko spleta zgodbo o Bobku, nekoliko samosvojem in upornem dečku, ki po prepiru doma sklene, da bo novi dom našel v gozdu. A ker je gozd velik in temačen, svetloba dne pa mnogo prekratka za izgradnjo varnega bivališča, se mali junak zateče v kokošnjak. Tam živijo čisto prave zlate kokoši, ki zobajo zlato proso in nesejo zlata jajca. Poleg tega, kokoši Bobka zaščitijo in mu povedo, da zlata jajca niso navadna jajca. Vsako od njih, mu namreč izpolni eno željo. Bobek je pameten fant, ki ob zanimivih dogodivščinah hitro ugotovi, da si pravzaprav najbolj od vsega želi samo vrnitve domov.

• **Suzana Tratnik: *Tombola ali življenje!* (Mladinska knjiga, 2017):** Roman je izsek iz vsakdana 16-letne Prekmurke Mije, ki je pustila šolo in se zdaj preizkuša v raznih zaposlitvah. To je viharen čas tudi na čustvenem polju: zaljubi se v fanta prijateljice (tudi polsestre, česar še ne ve), doživi ljubezensko izdajo, na novo zakoliči odnos do očeta, prehodi pot do pekla in celo napravi samomor (ena najboljših scen v slovenski literaturi), ki se ji ponesreči ... Ves čas pa se trudi najti srečo ali vsaj nadomestek v obliki tombole, srečk in kart za prerokovanje, dokler ne najde sanjskega poklica – popravljanja »pociklov« – in dozori.

Obiščite 5. NOČ KNJIGARN

15. 6. bodo izbrane knjigarne v centru Ljubljane, Kopra, Celja, Maribora in Izole odprte do 22. ure.

Ljubljana: Mladinska knjiga – Konzorcij in Trubarjeva, Hiša sanjajočih knjig, Knjigarna Beletrina, Knjigarna Felix in Knjigarna Celjske Mohorjeve

Koper: Mladinska knjiga – Dom knjige, Libris

Celje: Mladinska knjiga, Knjigarna Antika, DZS

Maribor: Mladinska knjiga – Mestna knjigarna Maribor,

Izola: Mladinska knjiga

IZKORISTITE UGODNE NAKUPE IN PREŽIVITE POLETNO NOČ V KNJIGARNI. OD 18.00 DO 22.00 VAM OB NAKUPU 1 KNJIGE 1 PODARIMO.

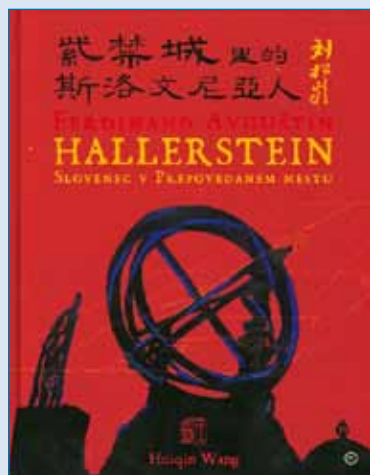
Več o prihajajočih dogodkih si lahko preberete na: www.drustvo-zaloznikov.si ali pa nas obiščite na Facebooku: www.facebook.com/pages/Nockknjigarn

Na razstavi je bilo okoli 450 slikanic s 55. sejma otroških knjig v Bologni: nagrajene knjige in finalistke sejmskih nagrad ter nabor drugih zanimivih kakovostnih knjig, ki smo jih vsebinsko zaokrožili na teme kulturne dediščine, večkulturnosti, večjezičnosti in medkulturnega razumevanja.

26. Bologna po Bologni, 29. 5.–2. 6. 2018

Prav zato smo izbrali za plakat letošnje Bologne po Bologni ilustracijo iz slikanice *Ferdinand Avguštin Hallerstein: Slovenec v Prepovedanem mestu* avtorice Huiqin Wang (Mladinska knjiga, 2014). Ta izjemno kakovostna avtorska slikanica je leta 2014 prejela *nagrado Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico* (podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije, Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev) in nato 2015 še *priznanje zlata hruška v kategoriji izvirna slovenska mladinska poučna knjiga*, ki ga podeljuje Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo. Prodajna razstava, ki jo že vse od začetka pripravljata knjigarna Konzorcij v sodelovanju z Mestno knjižnico Ljubljana, Pionirsko, in Slovensko sekcijo IBBY, se je začela s prazničnim odprtjem in s strokovno predstavitevijo 29. maja in je trajala ves teden, po katalogu pa si lahko skozi vse leto naročate knjige z razstave na otroškem oddelku knjigarne Konzorcij.

»Daleč na vzhodu je Hallerstein pogosto doživljal tudi grenke trenutke osamljenosti in domotožja. Pogrešal je domovino in bližnje, zato je ohranjal stike z domačimi. V težkih trenutkih mu je bila v tolažbo slovenska pesmarica, ki jo je prinesel s seboj na Kitajsko. Knjižnica s slovenskimi besedili je bila natisnjena leta 1729. Danes jo hrani državna knjižnica v Pekingu.«

Slovenec Ferdinand Avguštin Hallerstein v Pekingu, dvojezična slikanica o njem, avtorica Huiqin Wang, kitajska umetnica, ki ji je Slovenija postala drugi dom,

njena ilustracija, ki temelji na kitajski slikarski tradiciji, in citat iz besedila, košček ilustracije z ljubljanski zmajem in kupolo baročne stolnice ... vse skupaj odlično odraža osrednjo rdečo nit že 26. Bologne po Bologni v letošnjem letu evropske kulturne dediščine.

Kitajska je bila osrednja gostujoča država na letošnjem knjižnem sejmu v Bologni, Javna agencija za knjigo RS pa je podpisala pogodbo, da bo Slovenija osrednja gostja Bologna 2021! Tokrat pa so se vse slovenske založbe, ki izdajajo kakovostne mladinske knjige, predstavile skupaj na razstavnem prostoru JAK-a, posebej pa tudi Mladinska knjiga in Morfemplus. Naj omenimo še, da je na razstavi ilustracij med 77 ilustratorji iz 25 držav uspešno sodelovala naša ilustratorica Andreja Peklar.

Sejem v Bologni »bil je živ«, na njem se je odvijalo tudi veliko pomembnih prireditvev, npr. razglasitev Andersenovih nagrajencev (naša nominiranca sta pisatelj Peter Svetina in ilustrator Peter Škerl), razglasitev nagrajenske ALMA (naša nominiranca sta pisatelj Andrej Rozman Roza in ilustrator Peter Škerl). Na razstavnem prostoru Mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY je bila med drugim razstavljena *Ropotarna* Petra Svetine in ilustratorja Damijana Stepančiča (Miš, 2012), ki jo je Andersenova žirija, katere član je tudi naš Andrej Ilc, urednik iz založbe Mladinska knjiga, uvrstila na seznam izjemnih mladinskih knjig. Mednarodna mladinska knjižnica iz Münchna je razstavljala Bele vrane 2017, med katerimi sta tudi slovenski knjigi: Andreja Peklar, *Ferdo, veliki*

ptič (KUD, Sodobnost International, 2016) in Suzana Tratnik, *Tombola ali življenje* (Mladinska knjiga, 2017). Vse te informacije ste lahko že zasledili v slovenskih medijih v času sejma v Bologni, zdaj so vam dostopne tudi na domači strani Slovenske sekcije IBBY: www.ibby.si.

Prav tako ste zvedeli za nagrajene slikanice v vseh kategorijah Bologna Ragazzi Award; predstavili smo jih na razstavi Bologna po Bologni, še vedno jih lahko vidite in kupite v knjigarni Konzorcij, zato bomo v tem prispevku v *Bukli* izbrali izmed finalistk za to nagrado le tiste, ki spadajo v »kulturno dediščino«. To sta dve francoski slikanici: Florence Pinaud: *Louis Pasteur*, ilustr. Julien Billaudeau (Arles: Actes Sud/Palais de la Decouverte); poleg biografije predstavlja predvsem znanstvenikovo raziskovalno delo, ki je bistveno vplivalo na moderno medicino. Druga, Pierre Zenzius: *L'ascension de Saussure/Saussurjev vzpon*, (Arles: Rouergue), pa govori o Horacu Bénédictu de Saussuru iz 18. stoletja, utemeljitelju sodobnega alpinizma.

Potem pa še dve nemški slikanici, obe iz Münchenske založbe Prestel. Slikanica Britte Teckentrup: *Das Ei* (*Jajce*) predstavlja jajce, različnih oblik, barv, tipov – tudi Fabergéjevo jajce – z znanstvenimi in kulturnimi informacijami; jajce pomeni začetek življenja in v svoji univerzalni obliki odseva veselja. V slikanici brez besedila Joanne Liu: *My Museum* (*Moj muzej*) pa se otrok sprehaja po muzeju, radoveden je in pozoren, pritegne ga vse okrog njega, razstavljeni eksponati, obiskovalci, zaposleni v muzeju. Otrok išče povezave med umetniškimi deli in realnostjo, sprehaja se in je igriv, v muzeju, ki je prostor kulturne dediščine, svobode in ustvarjalnosti.

Na naši **Bologni po Bologni** smo razstavili precejšen izbor slikanic, ki predstavljajo literarno dediščino (mite in legende, literarna dela iz preteklosti idr.), glasbeno in likovno dediščino, tudi dediščino joge in različnih športov ter bogato raznovrstno kulturno dediščino, ki jo odkrivamo na potovanjih po deželah in mestih po vsem svetu. Predvsem pa smo z izborom teh knjig želeli opozoriti, da je poznavanje in spoštovanje dediščine nujno, saj prispeva k razumevanju slehernika v času in prostoru, v odnosu do drugih ljudi, do drugih kultur, do okolja in narave, do univerzuma. In ne nazadnje, opozorjamo, da je prav knjiga tista, ki med drugim predstavlja vso dediščino.

Prisrčno vabljeni v knjigarno Konzorcij na ogled izbora najlepših in izstopajočih slikanic letošnjega knjižnega sejma v Bologni.

MARÍA TERESA ANDRUETTO

STEFANO

ilustracije: Francisco Tomsich

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2018, t. v., 135 str., 22 €

María Teresa Andruetto

Natančno zgrajeni in občuteno zapisani roman se začne v Piemontu, v času med obema svetovnjima vojnama. Štirinajstletni Stefano se zaradi silne domače revščine odloči, da se bo še s tremi prijatelji odpravil iskat srečo v daljno Argentino, ki velja za

deželo blagostanja. Doma pusti shirano mamo, užaloščeno vdovo, ki je svojega moža, Stefanovega očeta, izgubila v bitki na reki Piavi. A Stefanova izseljenska usoda je podobna številnim drugim: na poti do zelenega cilja doživi marsikaj, od brodoloma do lakote in izgube prijateljev, in ko se končno zaposli na posestvu prijateljevega strica, spozna, da je v resnici še bolj nesrečen, kot je bil prej. Pot do osebnega miru je zato dolga in polna pripetljajev ... Odlični roman priljubljen in z Andersenovo nagrado ovenčane argentinske pisateljice navdušuje s poetičnim jezikom in izbrušeno pripovedno tehniko, ki povečuje bralno sladostrastje tudi s čustveno nabitimi prebliski iz junakove skrinje spominov. Branje, ki presega osnovni časovni romaneskni okvir, tudi z aktualnostjo tematike izgnanstva, še zdaleč ni namenjeno le mladostnikom, pač pa bralnim sladokuscem vseh starosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CVETKA SOKOLOV

VSAK S SVOJEGA PLANETA

Miš, zbirka Z(o)renja+,

2018, t. v., 232 str., 28,95 €, JAK

Cvetka Sokolov

Slovenska mladinska pisateljica, pesnica in visokošolska učiteljica nas v pričujočem (realističnem) romanu, ki je izšel v zbirki Z(o)renja+, odpelje v svet gimnazijca Simona, ki odrašča v odprti in razumevalni družini. Kljub širokim nazorom, poleg skrbnih staršev mu obzorje

širijo tudi nauki babice in obeh tet, Franje in Valerije, vseeno doživljajo nemajhno presenečenje, ko na začetku drugega letnika dobi novo sošolko Katjo. Simpatična, a rahlo zadržana violinistka mu je zelo všeč, vendar se ona ne odziva na strune, po katerih brenka Simon. Zakaj? Ima Katja morda fanta? Veliko skupnih interesov imata, pevski zbor, ljubezen do glasbe, celo samostojno točko sta pripravila za bližajoči koncert, vendar se njun odnos nikamor ne premakne ... Zato mu Katja razkrije, da prihaja iz zelo verne družine in resne ljubezenske zveze pred poroko zanjo ne pridejo v poštev. Prav neverjetno je, da se podobno dogaja tudi njegovemu sošolcu in najboljšemu prijatelju, čeprav njegova simpatija sploh ni verna. Kako naj šestnajstletniki premagajo prve ovire, ki nastajajo pri vstopu v ljubezenski odnos? Kakšen odnos je najbolj primeren za koga in kakšen sploh je vpliv vere in prepričanj? Smo res vsak s svojega planeta? > RENATE RUGELJ

JOHN GREEN

NESKONČEN STOLP ŽELV

prevod: Andrej Hiti Ožinger

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,

2018, t. v., 288, 32,99 €

John Green

Pet let po veliki uspešnici *Krivo so zvezde* se John Green, velemojster mladinskih romanov (pogosto križancev med mladinskim in odraslim leposlovjem: *Lažna mesta*, *Kdo si Aljaska*, *Katherine*, *Katherine ...*), vrača z novo zgodbo. Tokrat je glavna junakinja 16-letna Aza, bistra in prikupna najstnica, ki živi sama z mamo

in vse pogosteje doživlja trenutke, ko ji lastne misli uidejo izpod nadzora in jo potegnejo v neustavljiv vrtljak obsesije in tesnobe. Njena neustrašna prijateljica Daisy jo zveče v raziskovanje skrivnostne milijarderjeve smrti, kar jima poleg nekaj denarja prinese tudi veliko preizkušenj. Nepričakovana avantura obudi nekatere simpatije, Aza svoj občutek zapuščenosti deli z milijarderjevim sinom, a hkrati se pod vprašaj postavi tudi dolgoletno prijateljstvo. Na vseh poteh pa so tukaj, nekje čisto blizu, tudi Azini strahovi in vsiljene misli, ki jim sama reče kar »miselna spirala«. Če bi jo potlačila z zdravili, bi bila potem drugačen človek? Štiridesetletni avtor, ki se poleg pisanja ukvarja še z vloganjem, uredništvom in poučevanjem, iskreno priznava, da se večkrat počuti nerazumljenega in da pogosto trpi za obsesivno-kompulzivnimi motnjami, zato lahko v romanu pričakujete dovolj veliko stopnjo realizma, ki ob odlični spretni študiji psihiatrinje in terapevke Brede Jelen Sobočan razsvetli mnoga vprašanja o odraščanju, kompleksni naravi človeka in medsebojnih odnosih. > RENATE RUGELJ

... novi roman velemojstra mladinskih romanov (pogosto križancev med mladinskim in odraslim leposlovjem ...

EMMA MOSS

TUDI PUNCE VLOGAJOLucija Luna in polomija na spletu
prevod: Maja Kogej

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2018, m. v., 266 str., 10,90 €

Torej, če še ne poznate vloganja in vlogov, je zdaj zadnji čas, da se tega lotite ali stvar vsaj raziščete. Obstaja velika verjetnost, da vaše delo ne bo poželo takega uspeha in vas sledilci ne bodo opazili tako množično, kot se je to zgodilo Luciji, verjetno pa se vam tudi ne bo treba tako osmešiti, kot se je zgodilo knjižni junakinji na prvi šolski dan v novi šoli. Če imate jezikovno napako kot Lucija, no, če na primer rahlo jecljate, je podajanje vsebine skozi videoposnetke lahko precej nerodno, vendar ... lahko tudi pozitivno vpliva na vašo samozavest in navduši še koga. Če imate radi zgodbe o prijateljstvu, družini in YouTubu, se boste ob tej knjigi, ki tako vsebinsko kot strukturalno in grafično sledi trendom najstniškega komuniciranja (s sms-ji, e-pismi in spletnimi objavami ...), zelo zabavali, na koncu te pozitivne pripovedi, pa so dodani tudi praktični nasveti in pravila vloganja ... > BETI HLEBEC

KATE DICAMILLO

ČUDEŽNO POTOVANJE EDWARDA TULANA

ilustracije: Bagram Ibatoulline
prevod: Jakob J. Kenda
KUD Sodobnost International,
2018, t. v., 210 str., 22,90 €, JAK

Klasična fantazijska pripoved črpa iz žlahtne tradicije ljudskega pripovedništva, prepletenega s sentimentom ameriškega juga, kjer je Kate di Camillo (1964) preživela svoje otroštvo. Številne nagrade in priznanja govorijo v prid te do potankosti izpiljene zgodbe. Naslovni junak Edward je skoraj meter velik porcelanasti zajec, nečimrna lutka, s krznenimi uhlji, mehkim repkom in hladnim, trdim srcem. Zmeraj lepo oblečeni Edward je last desetletne deklice Abilene Tulane, ki živi v premožni ameriški družini. Ko se Tulanovi z ladjo odpravijo v Anglijo, se na krovu pripeti nesreča in Edward pristane v oceanu. Začne se njegovo popotovanje, ki ni le fizično, marveč tudi čustveno. Usoda poskrbi, da se nekoč brezsravno hladen zajec nauči vrednosti in pomena resnične ljubezni. »Zgodba teče v blagem in občutljivem ritmu plesa, kjer je treba paziti na vsako besedo,« je po predstavitvi knjige povedal njen prevajalec Jakob J. Kenda, ki je s prevodom opravil vrhunsko delo. Čudovite ilustracije in izjemno močna sporočilnost pripovedi pa bodo nagovorile tako mlade kot tudi malo starejše bralce. > RENATE RUGELJ

BONO BIDARI JAZ, ELVIS RIBOLDI,

in Boris, supernadarjeni
prevod: Veronika Rot
KUD Sodobnost International,
2018, 226 str., 19,90 €, JAK

Tudi nova zgodba o Elvisu in Borisu je kombinacija stripa in kratkih veznih besedil. Ilustracije in zgod-

bice so nadvse zabavne: predvsem na račun namerne in vsebinsko upravičene družbene in socialne nekorektnosti. Elvis je lenivček, a iznajdljiv in bister; Boris je vztrajen, lojalen, študiozen in zato na trenutke dolgočasen. Fanta izhajata iz povsem različnih družin in imata drugačne življenjske cilje. Vendar sta najboljša prijatelja, in ko Boris odide na ugledno šolo na poletno šolanje, postanejo Elvisove počitnice dolgočasne, pa tudi za Borisa, ki se je, glede na vsebino pisem, precej spremenil, ga zelo skrbi. Zato se z zvijačo tudi sam vpiše na to elitno šolo in ugotovi, da so Borisu oprali možgane. Po premnogih tragično-komičnih zapletih se zgodba srečno razplete ... Knjiga, ki marsikaj sporoča tudi odraslim: na račun ugleda, slave in prestiža ne smemo zatajiti prijateljev, staršev in samih sebe! > SONJA JUVAN

ENID BLYTON

SKRIVNIH SEDEM

ilustracije: Tony Ross
prevod: Dora Debeljak
Karantanija, 2018, t. v., 124 str., 16,90 €

Enid Blyton, avtorica uspešne mladinske serije *Pet prijateljev* ter mati znane-ga lika iz risank Nodija, je med drugim ustvarila tudi serijo petnajstih daljših zgodb o klubu, ki se imenuje Skrivnih sedem, v njih pa spremljamo, kaj se dogaja mladim detektivom: dvojčkoma Petru in Jani ter njunim prijateljem Jaku, Barbari, Poloni, Niku in Gregorju. Njihov osmi prijatelj je pes Skakač, ki jih spremlja na vseh dogodivščinah in jim s pasjimi prednostmi, kot je na primer dober voh, pomaga razreševati skrivnostne in zapletene primere. Tokrat je v ospredju stara strašljiva hiša, kjer so otroci valili snežene može. Kmalu ugotovijo, da naj bi bil v hiši, kjer živi naglušni oskrbnik, zaprt tudi jetnik. Knjige so nastale v času po drugi svetovni vojni, zato so za današnji okus nekoliko staromodne in fantje so nasploh prikazani kot veliko bolj pogumni od deklet. A obenem gre za zgodbe, ki pokažejo, kako znajo otroci samoiniciativno izpeljati koristne in dobrotljive podvige. > ŽIGA VALETIČ

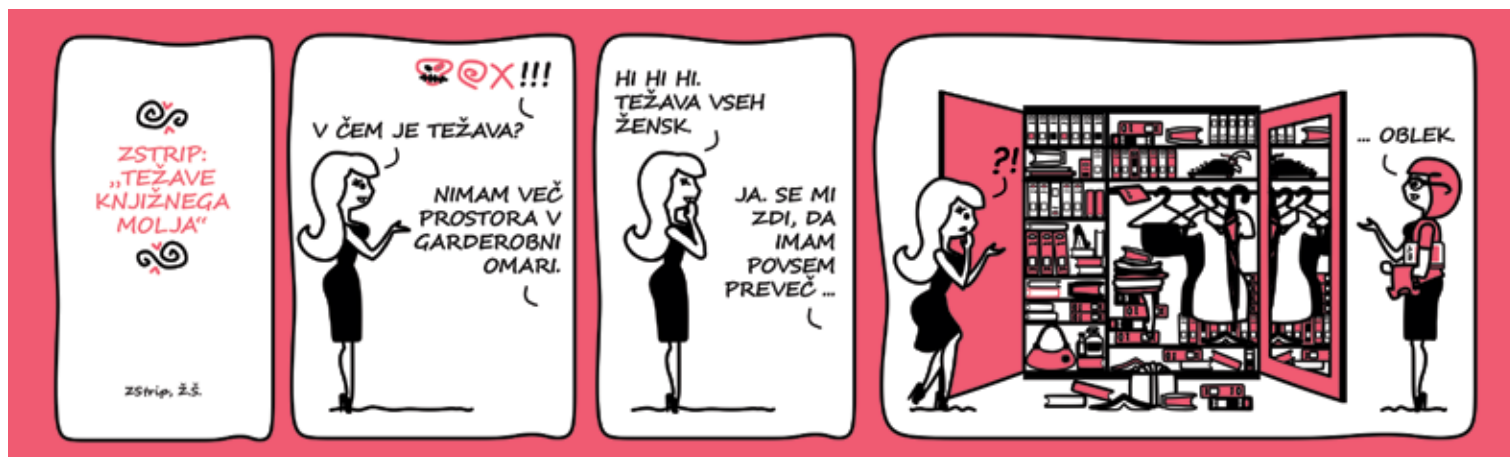
KIM KANE

EDINA PRIJATELJICA; POSEBNA PRIJATELJICA

ilustracije: Jon Davis
prevod: Andrea Potočnik
Skrivnost, 2018, t. v., 56 str., 15,90 €/knjigo

Zlatka Zelenko je kraljica igralnih zmenkov – druženj s prijateljicami v prostem času. To pomeni, da je budi nadarjena za takšna družjenja ali pa je tudi sama naredila dovolj napak, da zdaj razume, kaj je za igro dobro in kaj ni. Ima sestrici, eno starejšo in eno mlajšo, v zgodbi *Edina prijateljica* pa

nam pove, kako se je prišla k njej igrat sošolka Maja. Namesto da bi se igrala z njo, se je bolje ujela s starejšo sestro Violeto, zato se je Zlatka na koncu kar tresla od besa, ko sta ji drugi dve, v igri o vilinskih princesah, namenili vlogo krastače. Pa je morala pogoltniti cmok, se zjokati in obrniti svojo težavo v humor, da so se na koncu vse tri sporazumele. V drugi knjigi, *Posebna prijateljica*, pa Zlatka obiše edinko Ajlo, ki živi v velikem razkošnem domu in ne zna deliti svojih stvari. Zabavni knjigi sta kot nalašč za učenje o tem, kako reševati težave, kadar vzniknejo v igri mlajših deklet. > ŽIGA VALETIČ

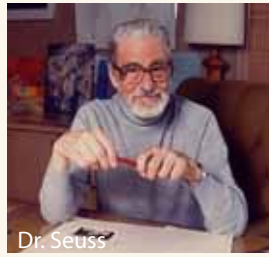

DR. SEUSS

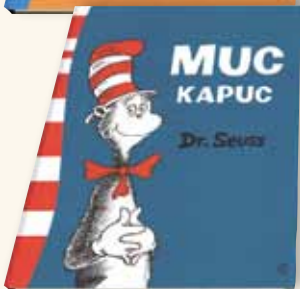
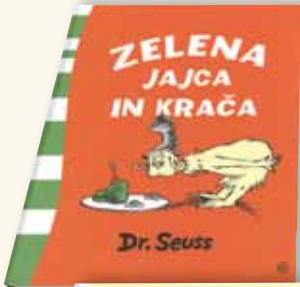
ZELENA JAJCA IN KRAČA; LISICA NOGAVICA; MUC KAPUC

prevod: Urša Vogrinc Javoršek

Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2018, t. v., 64 str., 19,99 €/knjigo

Dr. Seuss

Priljubljene verzé slovitèga ameriškega pravljèarja Theodorja Geisela (1904-1991), bolj znanega pod psevdonimom Dr. Seuss, bodo končno lahko brali tudi slovenski mladi bralci. Prejemnik Pulitzerjeve nagrade za zasluge v ameriškem izobraževalnem sistemu je napisal več kot 60 del za otroke, na naših tleh pa je bil še najbolj opazen po filmskih in animiranih adaptacijah njegovih del, ki so jih vrteli v kinu (*Horton, Grinch, Lorax, Maček v klobuku* ...). S precejšnjim prevajalskim zalogajem se je skozi igriva ritmična besedila, vezana na ilustracijo, izvrstno spopadla prevajalka Urša Vogrinc Javoršek in dobili smo tri čudovito rimane knjige. *Muc Kapuc* je prikupna zgodba o nagajivem mačjem junaku, ki med tem, ko dva otroka čakata na mamo, v njunem stanovanju povzroči manjši kaos, *Lisica nogavica* je polna besednih iger in zelo kompleksna, *Zelena jajca in krača* pa poskuša otroke pripraviti do tega, da bi poskusili kakšno novo hrano. Vse tri so namenjene bralcem začetnikom, ne bodo pa se jih branili niti malo starejši. > RENATE RUGELJ

KARIN POTOČNIK

LANICA

#purica #dogodivščine

ilustracije: Kristina Krhin

Pivec, 2018, t. v., 72 str., 19,90 €

Lanica je zelo zabavna psička, škotska terierka. Zase trdi, da je vegetarijanka, saj ima rada korenček, še posebej v kombinaciji s purico in na način »veliko purice z mnogo manj oranžne zelenjave«. Je pasje življenje tudi v resnici tako pasje? Lanica bo v zbirki kratkih zgodb, ki jih odlikuje pasji notranji monolog, navdušila ljubitelje velikih in malih kosmatincev ter dlakavcev na štirih tačkah: tako tiste, ki lajajo, kot one, ki mijavkajo. Prizrčne ilustracije in zabavne zgodbice prinašajo veliko resnic o živalski vrsti *Homo sapiens*, zanje pa pisateljica pravi, da so samo naključne, a povsem namerne. Dogodivščine so zelo literarne značaja in obljublajo obilo smeha. > SONJA JUVAN

OTROŠKE DIDAKTIČNE IGRE

KNJIGA PRAVLJIČNO POTEPANJE MEDVEDA LOVRA PO SLOVENIJI

DRUŽABNA IGRA POTEPANJE MEDVEDA LOVRA PO SLOVENIJI

SESTAVLJANKA

MEDVED LOVRO
RAZISKUJE
SLOVENIJO

STENSKÉ KARTE

KARTOGRAFIJA

info@kartografija.si

☎ 0590 71 886

www.medved-lovro.si

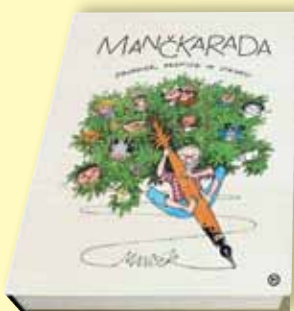
www.kartografija.si

MARJAN MANČEK

MANČKARADA

Zgodbe, pesmice, in stripeki
Mladinska knjiga, zbirka Sončnica,
2018, t. v., 378 str., 39,99 €

Ilustrator, karikaturist in filmski animator Marjan Manček (1948) je od zgodnjih osemdesetih let, ko se je začel ukvarjati s knjigami za otroke in mladino, svojo sled pustil v več kot 200 knjigah, da o mladinski periodiki, stripih in likovnih zasnovah za lutkovne in filmske predstave sploh ne govorimo. Le kdo ne pozna navihanega Modrega medvedka, pa okrogloličnega Pedenjpeda, kuštrave Mojce Pokrajculje, Hribceva in drugih Mančkovih likov, ki so upodabljali zgodbe in pesmi, tako avtorske, Mančkove, kot tudi tiste, ki so jih zapisali drugi, od Nika Grafenauerja, Toneta Pavčka, Miroslava Košute do Otona Župančiča, Polonce Kovač, Slavka Pregla in mnogo drugih slovenskih in tujih, ljudskih in umetnostnih besedil. S precej samosvojnimi in prepoznavnimi risarskimi motivi je Manček ustvaril bogat in raznolik opus, ki bo gotovo razveseljeval še mnoge generacije za nami. > RENATE RUGELJ

CHIERI UEGAKI

HANA HAŠIMOTO, ŠESTA VIOLINA

ilustracije: Qin Leng
prevod: Mateja Sužnik
Zala, 2018, t. v., 32 str., 20,95 €

Mala Hana je nadobudna violinistka, ki se ji brata posmehujeta, ko jima pove, da bo nastopila na Predstavi talentov. Njeno škripanje je seveda težko poslušati, saj pri violini traja vsaj dve ali tri leta, preden začne vadba rojevati poslušljive sadove. Hanin dedek Odžičan, pri katerem je med poletnimi počitnicami prvič prišla v roke violino, je kot druga violina igral v simfoničnem orkestru ter nekoč nastopil pred cesarsko družino, zato je Hana odločena, da bo šla po njegovih stopinjah. Toda dedek ni igral samo Mozarta, Medelssohna in Bacha, temveč je včasih iz violine izvajal tudi posebne zvoke, ki so oponašali naravo. In prav to je bil tudi Hanin načrt, ko je stopila na velik oder Predstave talentov ... > ŽIGA VALETIČ

MEDVED IŠČE PESTUNJO

Ruska ljudska pravljica
prevod: Marjana Kobe
ilustracije: Jelka Reichman
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2018, t. v., 28 str., 17,99 €

Ta prikupna ruska ljudska pravljica pripoveduje o zaskrbljenem medvedu, ki išče primerno varuško za kopico svojih otrok. Kakor vsi malčki so tudi medvedovi nabriti in svojeglavi; seveda ne more biti njihova pestunja kar kdor koli. Zato je pred medvedom pestra naloga. Odpravi se na pot in s sabo vzame vrečo slastnih piškotov, ki jih ponudi za plačilo, najprej vrani, nato še volku. A ne prvi ne drugi ni primeren. Nato pa medved spozna načinega zajčka, ki ga popolnoma prevzame. Skupaj se odpravita domov in spotoma malcata slastne medenjake. Le kako ga bodo sprejeli mali kosmatinci? Pravljico, ki se že vrsto let prenaša iz roda v rod, je z občutkom za najmlajše bralce prevedla Marjana Kobe, v ilustracije pa prelila edinstvena Jelka Reichman. > VANJA JAZBEC

HEINZ JANISCH

»MAJHNO TEŽAVO IMAM,« JE REKEL MEDVED

ilustracije: Silke Leffler
prevod: Tina Mahkota
Zala, 2018, t. v., 28 str., 19,99 €

Veliki medved ima majhno težavo, a takoj ko želi svojim sogovornikom povedati, kakšna je ta njegova težava, ga oni že premerijo od nog do glave in bolje od njega vedo, kaj naj bi bila ta težava. In to se mu dogaja znova in znova. Izumitelj mu da krila, krojač mu naredi šal, klobučar mu na glavo povezne klobuk, zdravnik mu izroči tablete, ulični prodajalec ogrlico, optičarka očala, trgovka lonca medu, prodajalka čevljev pa škornje. Toda vprašanje je, ali medved, ki je zdaj oblečen in opremljen od glave do pet, sploh potrebuje vse te reči. Ko se na hribu nad mestom sleče in otožno opazuje dolino, se za najboljšo poslušalko izkaže mimobežna muha. Ta je prva, ki ji zares lahko pove, kakšna je njegova težava. Drugačna zgodba o osamljenosti. > ŽIGA VALETIČ

PRZEMYSLAW WECHTEROWICZ

KURA ALI JAJCE?

ilustracije: Marta Ludwiszewska
prevod: Peter Kuhar
KUD Sodobnost International,
2018, t. v., 36 str., 18,90 €

Od časa do časa se piščančku po mislih podijo nenavadna vprašanja in nekega dne ga popade tudi najbolj negotovo izmed vseh, torej tisto o kuri in jajcu. Ko vpraša dedka petelina, kaj je obstajalo prej, dobi en odgovor, ko vpraša babico kokoš, dobi drugega, in ko pride do tetke, so te strašno zmedene. Tudi pes, maček, koza, krava, konj in ptičje strašilo mu dajo težko razumljive odgovore, zato gre naprej do goske, miši in na koncu do samega gospodarja kmetije. Pa ga sploh kateri odgovor lahko zadovolji? Imenitna slikanica v retro slogu. > ŽIGA VALETIČ

PETER CARNAVAS

ZADNJE DREVO V MESTU

prevod: Barbara Majcenovič Kline
Skrivnost, 2018, t. v., 36 str., 18,90 €

Edi je deček, ki se po betonskem mestu najraje vozi s svojim kolesom in čelado na glavi, pri tem pa ga povsod spremlja mali racak. Zanj najljubši kraj v mestu je park, kjer stoji poslednje drevo, saj je mesto sicer sivo, polno stolpnih in avtomobilov, zelenega življenja pa tako rekoč ni. Nato posekajo tudi edino drevo in Edi na njegovem mestu najde le velik okrogel štor. Užaloščen se odpelje naprej, dokler nekega dne ne naleti na poganjke listov, ki ga po obliki spominjajo na ... Malce nenavadna slikanica o tem, kako je zelenje pomembno tudi za življenje v mestih in velemestih. > ŽIGA VALETIČ

ROCIO BONILLA

MAKS IN SUPERJUNAKI

ilustracije: Rocio Bonilla, Oriol Malet
prevod: Veronika Rot
Celjska Mohorjeva družba,
2018, t. v., 44 str., 19,50 €, JAK

Maks in njegovi prijatelji so veliki oboževalci superjunakov in se z veseljem preoblečejo vanje za pusta ali kar tako. Superjunaki lahko letijo, vidijo skozi stene, rešujejo mucke, dešifrirajo formule, obvladujejo robote in še in še! Maksova najljubša superjunakinja je Megapower. Ona zmore vse, najboljša pa je, da se zvečer preobleče v mamico in da Maksu poljubček za lahko noč. To je slikanica, ki bo otrokom pokazala, kakšni »vsakdanji« junaki so njihovi starši, zagotovo pa bo tudi ogrela dušo vsake mamice. Še eno pristrčno delo ilustratorke Rocio Bonille, ki ne razočara. > KLARA JARC

... kakšni
»vsakdanji« junaki
so starši ...

DANNY PARKER

MONIKA IN MIJA

ilustracije: Freya Blackwood
prevod: Barbara Majcenovič Kline
Skrivnost,
2018, t. v., 32 str., 18,90 €

Monika in Mija sta se našli na peronu in nato še v papirnici železniške postaje, ter v dobre pol ure spoznali, kako zelo sta povezani. Ko sta se dopoldne vkrcali na vlak, se je začelo dolgo potovanje njunega prijateljstva. Med potjo sta se igrali s punčkami, čakali na hrano, skakali po stolih, nagajali staršem in drugim potnikom, potem se že zdolgočasili, začeli ukazovati druga drugi ter se sprli, se nato oddaljili, zamišljeno zrl skozi okno, pogrešali druga drugo, se opravičili druga drugi, spet našli stik, opazovali naravo, zvečer pa sestopili z vagona z roko v roki. Prikupno potovanje z vlakom sta si kot čustveno prisposodobilo dolgotrajnega prijateljstva (z vsemi vzponi in padci) zamislila pisatelj Danny Parker in znana ilustratorka tenkočutnih slikanic Freya Blackwood. > ŽIGA VALETIČ

ALENKA SPACAL

KAKO TI JE IME?

Bajalka, 2018, t. v., 27 str., 20 €

Avtorska slikanica Alenke Spacal spontano in nevsiljivo govori o identiteti in unikatnosti modrikastega polža. Polž išče svoje mesto v svetu, kajti ne pozna niti svojih staršev niti svojega imena, ki ga vsi drugi prebivalci že ponosno nosijo. Polž ne ve niti tega, ali je deček ali deklica. Svoje ime išče med prebivalci, ki mu po svojih močeh pomagajo spoznati, kdo je, in izbrati ime. Kako sploh izbrati pravo ime? Po prednikih, po barvi, po prepoznavni lastnosti? Polžu se vse bolj dozdeva, da ni ne fant ne dekle. Nekatera imena pa lahko imajo tako punce kot fantje in polž si želi, da bi imel tako ime, saj je dvospolnik. Naposled se odloči(jo) za ime, ki mu zelo pristoji. Polž je srečen, saj je končno spoznal svojo pravo identiteto. Avtorica besedila in ilustracij nas nagovarja, da prestopimo svoje okvirje in sprejmemo življenje v svoji raznolikosti in unikatnosti – najprej svoje, nato posledično še druga. > SABINA BURKELJCA

JON AGEE

ŽIVLJENJE NA MARSU

prevod: Andrea Potočnik
Skrivnost, 2018, t. v., 32 str., 18,90 €

Slikanica o malem astronautu, ki je z raketo z Zemlje krenil na Mars, da bi tam odkril življenje, je odlična vstopna točka v svet znanstvene fantastike za najmlajše. Deček s skafandrom s seboj prinese darilo – kolačke. Toda bolj ko išče, bolj se zdi, da se je motil in da so imeli prav vsi tisti, ki so rekli, da je nor, ko verjame, da bo na Marsu našel živa bitja. Ko išče znake življenja, se začne vrteti v krogih in se skoraj izgubi, ob tem pa prezre, da ga ves čas budno spremlja dvoje oči. Razočaran pusti škatlo s kolački za sabo, nato pa se pred njim le znajde rumeni cvet, najlepši dokaz življenja! Ko spleza na nenavadno rdečkasto goro, končno najde raketo in tudi pozabljeno škatlico. Toda ko se želi na poti domov posladkati, je škatlica prazna ... > ŽIGA VALETIČ

MATT DE LA PEÑA

LJUBEZEN

ilustracije: Loren Long
prevod: Nataša Detič
Ocean, 2018, t. v., 40 str., 19,99 €

Povsod jo je moč ugledati in začutiti: v svetlobi, stkani iz dveh duš, ki nežno obdaja v zibki speči preplet njune srčne zavezanosti, v tihem dehtenju cvetlic na poletnem travniku, v osvežujočih vodnih kapljicah sredi žgočih mestnih ulic ... Ljubezen kraljuje v najrazličnejših oblikah, in še posebej takrat, ko nam pri duši ni najlaže ali ko se okrog nas dogajajo žalostne stvari, nas lahko pomiri le njeno zavetje, ki ga prepoznamo v objemu koga od najbližjih. Potem močnejši kot kadar koli stopimo naprej in spoznamo, da lahko le z ljubeznijo – na prvem mestu do sebe – plujemo skozi vse odtenke življenja. Čudovita slikanica z vrhunskimi ilustracijami, ki nadgrajujejo nežno ubesedene misli, je edinstvena in presega vse okvire in omejitve – tako kot ljubezen! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

DOMA; ŽIVALI

101 prva beseda
prevod: Barbara Zych
Mladinska knjiga,
2018, t. v., 18 str., 8,99 €/knjigo

Malčki se o svetu okoli sebe najlaže učijo iz predmetov, ki jih obdajajo, novousvojene besede pa lahko vadijo in ponavljajo ob pisanih kartonkah. Lične fotografije oblačil, kuhinjskih pripomočkov, hrane in pijače, raznolikih otroških igračk, delov pohištva in čistilnih pripomočkov pa tudi puhaštih domačih ljubljencev in eksotičnih živali bodo zagotovo razširile njihovo besedišče. Malčkom lahko pri listanju po kartonkah pomagata ali pa jih prepustite igri in kmalu boste odkrili področja, ki jih najbolj pritegnejo. > BETI HLEBEC

Pred iztekom šolskega leta – in hkrati pred zaključkom osnovne šole – bralke in bralci, ki so za znamenito Bralno značko brali vseh devet let, zdaj že tradicionalno prejmejo darilno knjigo, ki jo s pomočjo sponzorskih sredstev in podporo Javne agencije za knjigo Republike Slovenije podarja Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS. Projekt Zlata bralka, zlati bralec poteka že 15 let, toliko šteje tudi knjižna zbirka društva, ki se ji je letos pridružila odlična zbirka poezije *Barž ≡ kons* Srečka Kosovela in so jo v dar prejeli najvztrajnejši mladi bralci in bralke. Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z redno profesorico dr. Dragico Haramijo, predsednico Društva Bralna značka – ZPMS.

»Zlata bralka, zlati bralec Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS«

Bukla: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS že desetletja spodbuja bralno kulturo. Kakšni so izzivi na tem področju v času, ko mlade od branja odvrta marsikaj? Med drugim sodobni mediji, številne obveznosti, drugačen čas. Kako razvijati sodobno bralno kulturo pri mladih?

Haramija: Bralna kultura pri mladih je seveda zelo pomemben segment razvoja bralne pismenosti nasploh in se v sodobnem času spreminja glede na to, da imamo tudi druge medije in je treba še več časa, volje, energije posvetiti temu, da mladi berejo leposlovje, kar je temeljno poslanstvo Bralne značke. Seveda pa se na društvu že več kot dvajset let zavedamo, da je tudi branje poljudne literature zelo pomembno, zato smo v naši znameniti zbirki Zlata bralka, zlati bralec podarili že kar nekaj knjig, ki sodijo v korpus informativne literature.

Bukla: Letos so bralke in bralci, ki so vseh devet let osnovne šole brali za bralno značko, prejeli v dar zbirko poezije Srečka Kosovela *Barž ≡ kons*. Zbirko je uredil dr. Igor Saksida, ilustriral jo je Damijan Stepančič. Kako izbrati darilno knjižno delo za zlate bralke in zlate bralce?

Haramija: Najprej mora biti knjiga primerna starostni stopnji, torej devetošolkam in devetošolcem, ali pa celo kanček zahtevnejša, da mlade nagovori in spodbudi k nadaljnjemu branju. Besedilo mora biti tudi nesporno kakovostno (navadno nominirano ali nagrajeno z eno izmed

Foto: Delvin Flisek

nagrad za mladinsko književnost), lahko je izbirna povezana s temo, ki je v določenem letu posebej pomembna, posebej promovirana. Za letošnje leto lahko povem, da je bila knjiga poezije Srečka Kosovela izbrana zato, ker je Kosovela večer, ker je del kulturne dediščine na Slovenskem in ker menimo, da bi njegovo delo morali poznati vsi državljani in državljanke Slovenije.

Bukla: Kako pa je se knjigami, ki jih ob vstopu v šolo prejmejo prvošolke in prvošolci?

Haramija: Kot povabilo v svet branja dobijo knjižno darilo (slikanico) tudi vsi prvošolčki in prvošolke. Prejmejo jo tudi mladi zunaj meja Slovenije, za kar skrbi Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Bukla: So pa pri teh darilnih knjigah in ohranjanju slednjega ključnega pomena

sponzorska sredstva ali zadostuje finančna podpora Javne agencije za knjigo RS?

Haramija: Pri podarjanju knjig je ključnega pomena podpora sponzorjev in donatorjev, in sicer za prvošolke in prvošolčke zadnja leta poskrbi Hofer, za devetošolke in devetošolce pa Telekom Slovenije. Brez teh dveh podjetij in njihove podpore knjig za podarjanje preprosto ne bi bilo. Nekaj dodaja seveda Ministrstvo za kulturo oziroma Javna agencija za knjigo RS, vendar se je treba zavedati, da dobijo izbrano slikanico za bralno spodbudo prvošolke in prvošolci v Sloveniji, zamejstvu in po svetu, darilno knjigo pa vsi mladi, ki vsa leta osnovnega šolanja berejo za bralno značko. To so zelo visoke številke podarjenih knjig, na kar smo zelo ponosni in se na tem mestu seveda zahvaljujemo vsem, ki prispevajo finančna sredstva za natis darilnih izdaj.

Bukla: Prav je, da se od besed premakneva še k številkam, kot pravite so visoke. Koliko knjig je Bralna značka podarila doslej?

Haramija: Skupaj gre za več kot 530.000 podarjenih knjig. 212.000 prvošolkam in prvošolcem in skoraj 300.000 knjig devetošolkam in devetošolcem, drugo predstavljajo še nekatere druge darilne izdaje. Ko so bila leta bolj naklonjena bralni kulturi, smo namreč podarjali dve knjigi devetošolcem in devetošolkam – eno informativno in eno leposlovno. Zadnjih nekaj let, ko je sredstev manj, se vedno odločamo za eno kakovostno knjigo, ki naj bi bila spomin in spodbuda k branju mladih za naprej. Želimo si, da bi vsi naši bralci in bralke brali vse življenje. Po metodah Bralne značke bere približno 70 odstotkov otrok v osnovnih šolah, v vrtcih in srednjih šolah malo manj. Mlajši osnovnošolci berejo več, v najstniških letih pa ta številka malo upade, seveda zaradi odraščanja, mladostnikovega življenja, drugih medijev, ljubezni, vrstnikov.

Ilustrator Damijan Stepančič, dr. Igor Saksida (izbral, uredil in napisal spremno besedo), dr. Dragica Haramija (predsednica Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS), Tomaž Jontes (predstavniki družbe Telekom Slovenije), Slavko Pregl (podpredsednik Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS), Tjaša Urankar (JAK RS) in devetošolke, devetošolci z OŠ Polje in OŠ Martina Krpana.

PRODANIH
VEČ KOT
650
MILIJONOV
IZVODOV!

KONČNO TUDI PRI NAS!

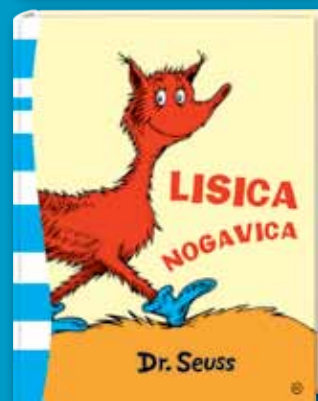
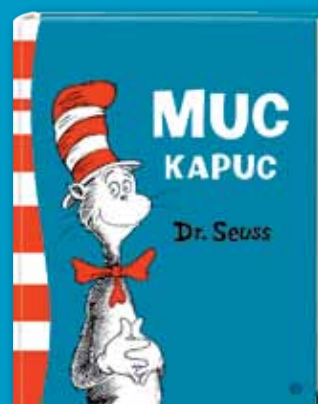
SVETOVNI FENOMEN

Dr. Seuss IN NJEGOVI JUNAKI!

*Saj vem,
je mokró
in sonce ne sveti,
a to ni slabo,
se da kaj početi!*

V treh fantastičnih slikanicah, treh nabritih zgodbah dr. Seuss – poznavalec otroških svetov – vabi otroke vseh starosti v navihani svet lumparij in smeha, domiselnih besednih iger in rim. Primerno za bralce začetnike.

*Za igro pa
hvala,
ker zdaj sva
končala.*

Več o fenomenu dr. Seussa na www.mladinska.com/drseuss

Najhitreje do knjig: v knjigarnah www.emka.si 080 12 05

Nikar ne

zamudi!

Junij

10 izbranih

Bologna po Bologni

29. 5.–2. 6.

Knjigarna Konzorcij

26. prodajna razstava otroških knjig

3. Otroški knjižni festival

Sob / 2. 6. / 10.00–20.00

Vodnikova domačija Šiška

Knjižni sejem, predstave, avtorji na obisku, koncert

Dan Mestne knjižnice

Ljubljana

Pet / 8. 6. / od 16. ure dalje

Stritarjeva ulica

Praznovanje ob 10. obletnici MKL

Krožna cesta

Sob / 9. 6. / 21.15

Slovenska kinoteka

Projekcija filma po romanu

Richarda Yatesa

Živa književnost in O'živela knjiga

8.–15. 6.

Pred Galerijo Škuc

25. literarno-glasbeni festival

Katja Perat: Mazohistka

Pet / 15. 6. / 18.00

Kavarna Drama

Pogovor z avtorico vodi

Manca G. Renko

Noč knjigarn

Pet / 15. 6. / 18.00–22.00

Ugodni nakupi v noč in dogodki

Pazi na jezik

Pon / 18. 6. / 18.00

Trubarjeva hiša literature

Dr. Marko Stabej o pravilni rabi slovenščine v javnosti

Prepovedane knjige v zgodnjem novem veku

Čet / 21. 6. / 19.00

NUK

Odprtje razstave

Knjižnica pod krošnjami

Park Tivoli, park Zvezda,

vrt Plečnikove hiše,

atrij galerije ŠKUC,

Trnovski pristan, DC Mala ulica

Brezplačno branje, listanje in uživanje

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**